

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2025

Hyväksyntä:

Kainuun hyvinvointialueen toimintakertomus ja tilinpäätös 2025

1 Hyvinvointialueen vuosi 2025.....	4
1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus.....	4
1.2 Hallinto	5
1.3 Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa	13
1.4 Keskeiset mittarit.....	14
1.5 Henkilöstö.....	16
1.6 Ympäristöasiat.....	16
1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	17
1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	17
1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	19
1.10 Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestäminen.....	21
1.10.1 Sisäinen valvonta.....	21
1.10.2 Sisäinen tarkastus	21
1.10.3 Riskienhallinnan järjestäminen	22
1.10.4 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella	22
2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	23
2.1 Tilikauden tulos.....	23
2.2 Toiminnan rahoitus	24
2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	25
2.4 Kokonaistulot ja -menot	26
2.5 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous	26
2.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
2.6.1 Asiaa koskeva sääntely	31
2.6.2 Tilikauden tuloksen käsittely	31
2.6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	31
3 Talousarvion toteutuminen.....	33
3.1 Seurantaa koskeva sääntely	33
3.2 Tavoitteiden toteutuminen.....	33
3.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	33
3.4 Käyttötalouden toteutuminen.....	34
3.4.1 Hyvinvointialueen johdon hallinto	35
3.4.2 Järjestämisen tuki	36
3.4.3 Hallinto- ja tukipalvelut	41
3.4.4 Terveysten- ja sairaanhoidon palvelut.....	47
3.4.5 Akuuttihoito ja pelastuksen palvelut	58

3.4.6 Sosiaali- ja perhepalvelut.....	63
3.4.7 Ikäihmisten palvelut.....	68
3.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	71
3.6. Rahoitusosan toteutuminen.....	72
3.7 Valtion rahoituksen erittely.....	72
3.8 Investointien toteutuminen.....	73
3.9 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	74
4 Tilinpäätöslaskelmat.....	75
4.1 Tuloslaskelma.....	75
4.2 Rahoituslaskelma.....	76
4.3 Tase.....	77
4.4 Konsernilaskelmat.....	78
5 Liitetiedot.....	80
6 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	97
7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä.....	101

1 Hyvinvointialueen vuosi 2025

1.1 Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Kolmantena toimintavuotenaan Kainuun hyvinvointialue jatkoi toiminnan tehostamista tavoitteenaan sopeuttaa talous valtion rahoituksen määrittämään raamiin. Toimenpiteiden keskeiset tavoitteet olivat strategiasta johdettuja kokonaisuuksia kuten perustason palveluiden vahvistaminen ja kustannustehokkuuden sekä vaikuttavuuden parantaminen. Strategiasta johdettu järjestämissuunnitelman nimellä kulkeva muutosohjelma eteni neljänteen aaltoon, jossa keskeisiä toimia olivat organisaatio- ja johtamisjärjestelmän kokonaistarkastelu, terveydenhuollon kokonaistuloksellisuuden parantaminen, palveluverkkoon ja palvelujen tuotantotapoihin liittyvä suunnittelu linjauksineen sekä yhdyspinta- ja sidosryhmyhteistyö.

Järjestämissuunnitelman mukaisena toimena kevään 2025 aikana käynnistettiin organisaatiouudistus, jolla tavoiteltiin organisaatorakenteen havaittujen epäkohtien korjaamista. Työpajojen, laajan osallistamisen ja muutoksen vaatineen koko henkilöstön yhteistoimintaneuvottelujen jälkeen organisaatiosta muodostui toiminnallisesti aiempaa eheämpi kokonaisuus, jonka keskeisimpiä muutoksia olivat terveydenhuollon johtamisrakenteen selkeyttäminen ja keskittyminen yhdelle toimialueelle sekä pelastuspalveluiden organisoituminen omaksi toimialueekseen.

Samanaikaisesti organisaatiouudistuksen kanssa oli valmisteilla tulevaisuuteen suuntaava palveluverkkokonsepti, jonka periaatteiden mukaisesti hyvinvointialueiden kiinteiden palvelupisteiden verkkoa lähdetään kehittämään kohti alueellista mallia, jossa hyödynnetään aikaisempaa vahvemmin digitaalisuutta ja teknologiaa. Lopputulokseksi muotoutui strategian tausta-asiakirjaksi liitettävä Kainuun palveluverkkokonsepti.

Huhtikuussa käytyjen aluevaalien jälkeen siirryttiin kesäkuussa uuteen valtuustokauden. Hyvinvointialuelain mukaisesti kullekin valtuustokaudelle tulee olla oma strategia, jonka valmistelu toteutui syksyn aikana vahvassa poliittisessa ohjauksessa Kainuun asukkaita ja sidosryhmiä osallistaen. Valtuustokauden 2026-2029 strategia hyväksyttiin aluevaltuuston vuoden viimeisessä kokouksessa joulukuussa 2025. Strategian painopisteistä muodostuva keskeinen sanoma kuvastaa esimerkinomaisesti hyvinvointialueen tulevaisuuden tavoitteita ”Teemme työtä asukasta varten ja kehittämme palvelut kuntoon yhdessä henkilöstön kanssa.”

Hyvinvointialueen kahden toimintavuoden jälkeinen kumulatiivinen alijäämä oli vuoteen 2025 lähdeäessä 30,2 milj. €. Talousarvio oli suunniteltu 5 milj. € ylijäämäiseksi, joskin lopullinen ylijäämätavoite kutistui kevään talousarviomuutosten jälkeen 4 milj. €:oon. Edeltävän vuoden ennakoitua parempi tulos yhdistettynä ylijäämävaikeisiin talousarvioon valoisuuteen uskoa talouden kääntymiseen, vaikka tulevaisuuden haasteena nähtiinkin alijäämien kattamisvelvoite, jossa määräaika oli vuoden 2026 lopussa. Talouden seuranta osoitti syksyä kohden ylijäämätavoitteen kutistuvan, jonka seurauksena otettiin käyttöön talouden jarrutuskeinoina mm. rekrytointi- ja hankintakiellot. Loppuvuoden aikana kävi myös ilmeiseksi valtiotalouden täyskäännös alijäämien kattamisvelvoitteen suhteen. Hyvinvointialueiden alijäämien kattamiseen on suunniteltu annettavaksi lisäaikaa aina vuoden 2029 loppuun saakka, joskin muutos on maaliskuussa 2026 edelleen valmisteilla. Tiukan talouskurin ja talouden jarrutuskeinojen ansiosta hyvinvointialueen lopullinen tilinpäätös toteutui 6,2 milj. € ylijäämäisenä, joka on erinomainen tulos haasteellisen vuoden päätteeksi.

Hyvinvointialueen lakisääteisten palveluiden järjestämisvastuu on toteutunut pääsääntöisesti lain velvoitteiden mukaisesti. Erikoissairaanhoidon palveluiden toteutumisessa aktiiviset toimet kiireettömän erikoissairaanhoidon hoitojonojen purkamiseksi ovat tuottanut tulosta. Perusterveydenhuollon osalta hoidon jatkuvuuden lisääntyminen tulee parantamaan palveluiden saatavuutta jo lähitulevaisuudessa.

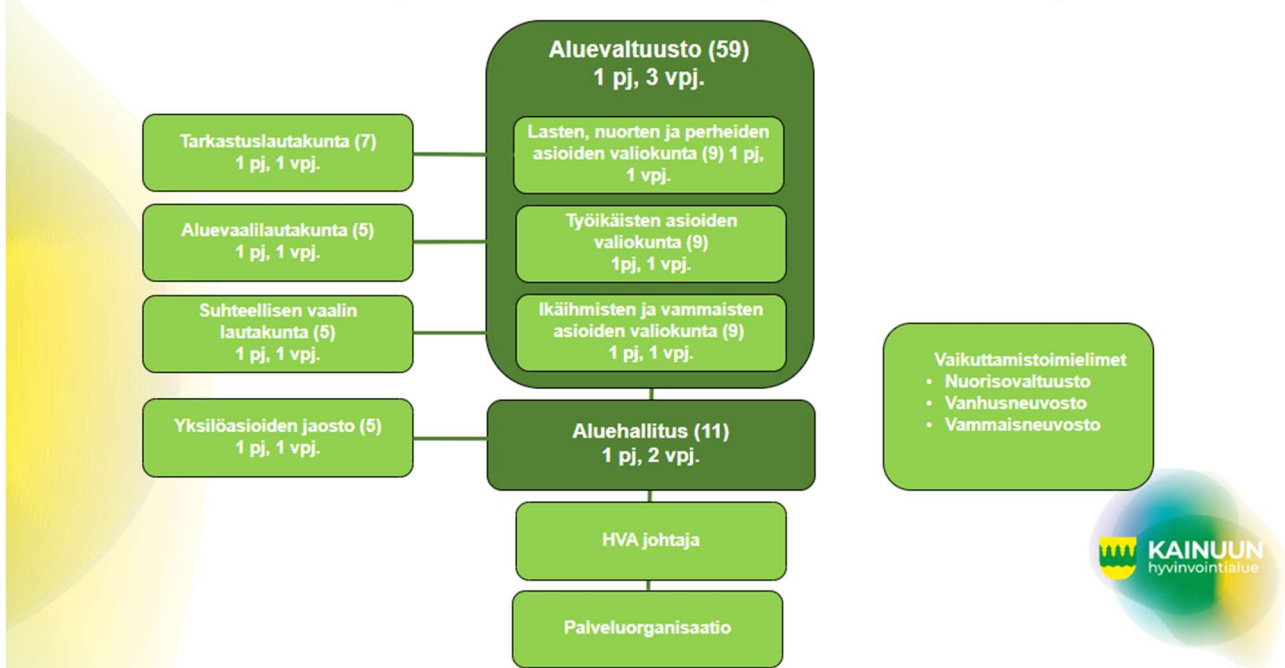
Huolimatta vuoden 2025 taloudellisesta onnistumisesta on tulevien vuosien taloustilanne vähintään haastava. Tästä esimakua saimme jo syksyllä vuoden 2026 talousarviovalmistelun yhteydessä. Tavoiteltuun 10 milj. € ylijäämään ei päästy, jonka vuoksi vielä loppuvuodesta oli käynnistettävä leikkaavan lisätalousarvion kautta 3,1 milj. € sopeuttamiseen tähdänneet koko henkilöstön yhteistoimintaneuvottelut.

Valtakunnallisesti oli havaittavissa haitallinen kehitys hyvinvointialueiden jakautuessa eri ääripäihin talouden toteutumisissaan. Osalla alueista alijäämien kertyminen jatkui edelleen voimakkaana, kun taas osa alueista teki merkittäviä ylijäämiä. Kokonaisuutena reformin katsotaan kuitenkin jo tässä vaiheessa onnistuneen, sillä hyvinvointialueet tekivät talousarvioihin verrattuna ennakoitua paremman tuloksen samalla kun palvelut onnistuttu ylläpitämään. Valtakunnallisessa vertailussa Kainuu on kyennyt osoittamaan niin taloudellisesti kuin toiminnallisestikin kykenevänsä selviytymään omana itsenäisenä hyvinvointialueena jatkossakin.

1.2 Hallinto

Aluevaalivuosi toi Kainuun hyvinvointialueen luottamushenkilöhallintoon runsaasti henkilömuutoksia. Joulukuussa 2024 hyväksytty hallintosääntö muutti myös vaalien jälkeistä poliittista toimielinrakennetta ja Kainuussa otettiin toisena hyvinvointialueena maassamme käyttöön ns. valiokuntamalli. Hyvinvointialuejohtaja Sami Mäenpää aloitti tehtävässään 1.1.2025. Viranhaltijaorganisaation rakenteita muutettiin keväällä 2025 käytyjen yt-neuvotteluiden tuloksena. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2026 alkaen. Viimeisimmät hallintosääntömuutokset on hyväksytty aluevaltuustossa 23.2.2026.

Poliittinen päätöksentekorakenne (voimassa 1.6.2025)

Kuva 1. Kainuun hyvinvointialueen toimielin- ja päätöksentekorakenne

Aluevaltuusto 1.1.2025-31.5.2025

Lukkari Anne, puheenjohtaja, Kesk.
Mikkola Jaakko, 1.varapuheenjohtaja, KD
Enroth Paavo, 2.varapuheenjohtaja, Kok.
Korhonen Hannu, 3.varapuheenjohtaja, PS

Aavakare Eila, PS
Ahonen Esa, Kesk.
Alakurtti Sari, Vihr.
Arffman Pasi, PS
Granqvist Pertti, Vas.
Halonen Auli, Kok.
Hatva Teuvo, Kesk.
Heikkinen Matti, Kok.
Heikkinen Tea, PS ja Kok.
Helttunen Erja, Kesk.
Huotari Heikki, Kesk.
Huttu-Juntunen Terttu, Vas.
Härkönen Raimo, Kesk.
Immonen Marjatta, Kesk.
Kangasharju Marjo, SDP
Karjalainen Minna, Kok.
Kempainen Anne, Vihr.
Kempainen Katja, Kesk.
Kempainen Tuovi, Kesk.
Keränen Silja, Vihr.
Kettunen Tuomas, Kesk.

Kyllönen Tiina, SDP
Lukkarinen Seija, Kesk.
Lämpsä Jouni, Vas.
Moilanen Heli, Kesk.
Mulari Matti, Kesk.
Myllylä Raili, Vas.
Mäkinen Airi, Kok.
Nyman Markku, Kesk.
Ohtonen Helena, SDP
Oikarinen Markku, SDP
Oikarinen Paavo, Kesk.
Partanen Minna, PS
Peltola Harri, Kesk.
Pihlajamaa Sami, PS
Piirainen Raimo, SDP
Polvinen Mikko, PS
Rimpiläinen Anni, Kesk.
Räisänen Aki, Vas.
Seppänen Riikka, SDP
Seppänen Sakari, Kesk.
Sistonen Toivo, Kok.

Kilpeläinen Pasi, PS
 Kilpeläinen Sami, KD
 Kinnunen Eveliina, Kesk.
 Korhonen Aimo, Kesk.
 Korhonen Jouko, Vas.
 Kortelainen Miikka, Vas.
 Kyllönen Jaakko, Kok.

Sorri Johanna, Kesk.
 Suutari Hannu, Kok.
 Tiainen Anja, Vas.
 Tolonen Aaro, Kesk.
 Veteläinen Milla, Kesk.
 Virtanen Kirsi, Vas.

Aluevaltuusto 1.6.2025 alkaen

Kortelainen Miikka, Vas., aluevaltuuston puheenjohtaja
 Keränen Heimo, Kesk., aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja
 Suutari Hannu, Kok., aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja
 Kangasharju Marjo, SDP, aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja

Ahonen Esa, Kesk.
 Alakärppä Mikko, Vihr.
 Enroth Paavo, Kok.
 Granqvist Pertti, Vas.
 Gröhn Hannu, Kesk.
 Kahakka Peppiina, Vas.
 Halonen Sami, PS
 Heikkinen Matti, Kok.
 Heikkinen Riikka, PS
 Heikkinen Salla, Kesk.
 Heikkinen Tea, Kok.
 Hekkala Heikki, SDP
 Helttunen Erja, Kesk.
 Huotari Heikki, Kesk.
 Huotari Riikka, Kok.
 Huttu-Juntunen Terttu, Vas.
 Huttunen Pentti, Kesk.
 Hyvönen Kari, Kok.
 Kanniainen Mikko, Kesk.
 Kela Antti, KD
 Kela Mari, Vas.
 Kempainen Esa, Kesk.
 Kempainen Tuovi, Kesk.
 Keränen Silja, Vihr.
 Kilpeläinen Pasi, PS
 Kilpeläinen Sami, KD
 Kinnula Susanna, SDP
 Kinnunen Eveliina, Kesk.

Korhonen Hannu, PS
 Korhonen Jouko, Vas.
 Kuvaja Karoliina, Vihr.
 Laurila Sonja, SDP
 Leinonen Minna, Kesk.
 Lukkarinen Seija, Kesk.
 Lämpsä Jouni, Vas.
 Malinen Pentti, Kesk.
 Mikkola Jaakko, KD
 Moilanen Pentti, Kesk.
 Moisanen Kirsi, Kesk.
 Määttä Nina, PS
 Niemelä Paavo, Kesk.
 Oikarinen Markku, SDP
 Oinas-Panuma Kaisa, Kesk.
 Patronen Kaija, Kesk.
 Perhovaara Jaakko, Kok.
 Piirainen Raimo, SDP
 Räisänen Aki, Vas.
 Sainio Sami, Vas.
 Seppänen Atte, SDP
 Seppänen Juhani, Kok.
 Seppänen Riikka, SDP
 Seppänen Sakari, Kesk.
 Suutari Hannu, Kok.
 Tolonen Aaro, Kesk.
 Väisänen Unto, Kok.

Aluevaltuusto kokoontui viralliseen kokoukseen vuoden 2025 aikana kuusi (6) kertaa.

Aluehallitus (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 15.6.2025 saakka

Ahonen Esa, puheenjohtaja, Kesk. (Oinas-Panuma Kaisa, Kesk.)
 Moisanen Kirsi, 1. varapuheenjohtaja Kesk. (Immonen Marjatta, Kesk.)
 Oikarinen Markku, 2. varapuheenjohtaja SDP (Piirainen Raimo, SDP)

Heikkinen Tea, PS 27.4.2025 saakka (Sami Pihlajamaa, PS)
 Hakkarainen Eija, PS 28.4.2025 alkaen (Sami Pihlajamaa, PS)
 Helttunen Erja, Kesk. (Korhonen Marja-Leena, Kesk.)
 Korhonen Aimo, Kesk. (Nyman Seppo, Kesk.)
 Kortelainen Miikka, Vas. (Soldatkin Päivi, Vas.)
 Mäkinen Airi, Kok. (Seppänen Juhani, Kok.)
 Peltola Harri, Kesk. (Tolonen Aaro, Kesk.)
 Tiainen Anja, Vas. (Myllylä Raili, Vas.)
 Räisänen Aki, Vas. (Huttu-Juntunen Terttu, Vas.)

Aluehallitus (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 16.6.2025 alkaen

Kanniainen Mikko, puheenjohtaja, Kesk. (Kempainen Esa, Kesk.)
 Moisanen Kirsi, 1.varapuheenjohtaja Kesk. (Leinonen Ulla, Kesk.)
 Kilpeläinen Pasi, 2.varapuheenjohtaja, PS (Matero Petteri, PS)

Ahonen Esa, Kesk. (Tolonen Aaro, Kesk.)
 Heikkinen Matti, Kok. (Seppänen Juhani, Kok.)
 Heikkinen Tea, Kok. (Tolonen Kaisa, Kok.)
 Kela Mari, Vas. (Tiainen Anja, Vas.)
 Kilpeläinen Sami, KD (Kela Antti, KD)
 Lukkarinen Seija, Kesk. (Helttunen Erja, Kesk.)
 Räisänen Aki, Vas. (Korhonen Jouko, Vas.)
 Seppänen Riikka, SDP (Kinnula Susanna, SDP)

Aluehallitus kokoontui viralliseen kokoukseen vuoden 2025 aikana 17 kertaa.

Aluevaalilautakunta 31.5.2025 saakka

Karjalainen Maija, puheenjohtaja
 Liuski Alpo, varapuheenjohtaja 23.2.2025 saakka
 Korkkonen Petja, varapuheenjohtaja 24.2.2025 alkaen
 Kiira Tarja
 Latvakangas Osmo
 Tervonen Timo

varajäsenet:

Haapamäki Marja
 Hurskainen Timo
 Keski-Liikala Arja
 Pääskylä Esko
 Komulainen Onerva

Aluevaalilautakunta kokoontui viisi (5) kertaa vuonna 2025.

Suhteellisen vaalin lautakunta (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 31.5.2025 saakka

Halonen Auli, puheenjohtaja (Karjalainen Minna)
 Korhonen Aimo, varapuheenjohtaja (Peltola Harri)
 Immonen Marjatta (Helttunen Erja)
 Korhonen Jouko (Räisänen Aki)
 Mulari Matti (Hatva Teuvo)
 Partanen Minna (Heikkinen Tea)
 Seppänen Riikka (Oikarinen Markku)

Ei kokouksia vuonna 2025.

Aluevaltuuston vaalilautakunta (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 16.6.2025 alkaen

Paavo Oikarinen, puheenjohtaja, Kesk. (Tolonen Aaro, Kesk.)
 Kela Mari, varapuheenjohtaja, Vas. (Huttu-Juntunen Terttu, Vas.)
 Heikkinen Matti, Kok. (Seppänen Juhani, Kok.)
 Kangasharju Marjo, SDP (Laurila Sonja, SDP)
 Kilpeläinen Pasi, PS (Korhonen Hannu, PS)
 Kilpeläinen Sami, KD (Kela Antti, KD)
 Keränen Silja, Vihr. (Kuvaja Karoliina, Vihr.)

Aluevaalilautakunta 16.6.2025 alkaen

Timo Hurskainen, puheenjohtaja, Kesk.
 Moilanen Veijo, varapuheenjohtaja, KD

Haapamäki Marja, Vas.
Kivilä Jarmo, Kok.
Piirainen Raimo, SDP

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä:

1. Hakkarainen Eija, PS
2. Pääskylä Esko, Vihr.
3. Immonen Marjatta, Kesk.
4. Heikkinen Kari, Vas.
5. Kiira Tarja, Kok.

Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 31.5.2025 saakka

Kemppainen Katja, puheenjohtaja (Korhonen Marja-Leena)
Tolonen Aaro, varapuheenjohtaja (Kinnunen Eveliina)
Immonen Marjatta (Heikkinen Salla)
Korhonen Jouko (Lämpsä Jouni)
Moilanen Veijo (Sorvari Yrjö)
Moisanen Kirsi (Leinonen Minna)
Nyman Markku (Pyykkönen Pauli)
Pihlajamaa Sami (Mustonen Marko)
Seppänen Riikka (Kinnula Susanna)
Suutari Hannu (Takalo Teemu)
Tiainen Anja (Tuunainen Minna)

Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta kokoontui kolme (3) kertaa vuonna 2025.

Lasten, nuorten ja perheiden asioiden valiokunta (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 29.9.2025 alkaen

Keränen Heimo, puheenjohtaja, Kesk. (Huttunen Pentti, Kesk.)
Huotari Heikki, Kesk. (Tuulenkari Kimmo, Kesk.)
Kinnunen Eveliina, Kesk. (Autio Johanna, Kesk.)
Lämpsä Jouni, Vas. (Laatikainen Janne, Vas.)
Hyvönen Kari, Kok. (Takalo Teemu, Kok.)
Huotari Riikka, Kok. (Komulainen Taimi, Kok.)
Kinnula Susanna, varapuheenjohtaja, SDP (Laurila Sonja, SDP)
Heikkinen Riikka, PS (Määttä Nina, PS)
Kuvaja Karoliina, Vihr. (Keränen Silja, Vihr.)

Ei kokouksia vuonna 2025.

Työikäisten asioiden valiokunta (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 29.9.2025 alkaen

Suutari Hannu, puheenjohtaja Kok. (Leinonen Markus, Kok.)
Oinas-Panuma Kaisa, Kesk. (Leinonen Ulla, Kesk.)
Niemelä Paavo, Kesk. (Ruskonmäki-Kemppainen Niina, Kesk.)
Heikkinen Salla, varapuheenjohtaja, Kesk. (Kyllönen Teemu, Kesk.)
Kemppainen Esa, Kesk. (Kyllönen Toivo, Kesk.)
Malinen Pentti, Kesk. (Kinnunen Hanna, Kesk.)
Kahakka Peppiina, Vas. (Tuunainen Minna, Vas.)
Heikkinen Tea, Kok. (Väisänen Unto, Kok.)
Hekkala Heikki, SDP (Rita Kati, SDP)

Ei kokouksia vuonna 2025.

Ikäihmisten ja vammaisten asioiden valiokunta (suluissa henkilökohtainen varajäsen) 29.9.2025 alkaen

Kangasharju Marjo, puheenjohtaja, SDP (Ohtonen Helena, SDP)
Tolonen Aaro, varapuheenjohtaja, Kesk. (Rimpiläinen Anni, Kesk.)
Patronen Kaija, Kesk. (Lesonen Jouni, Kesk.)
Sainio Sami, Vas. (Lindh Jari, Vas.)
Huttu-Juntunen Terttu, Vas. (Matero Taina, Vas.)
Seppänen Juhani, Kok. (Pollari Matti-Jussi, Kok.)

Laurila Sonja, SDP (Tartia-Jalonen Aila, SDP)
 Halonen Sami, PS (Pihlajamaa Sami, PS)
 Mikkola Jaakko, KD (Moilanen Veijo, KD)

Ei kokouksia vuonna 2025.

Tarkastuslautakunta (varajäsen)

15.6.2025 asti:

Tuomas Kettunen (Kesk.) puheenjohtaja, henkilökohtainen varajäsen Sakari Seppänen (Kesk.)
 Pertti Granqvist (Vas.) varapuheenjohtaja, henkilökohtainen varajäsen Anja Peura (Vas.)
 Pasi Kilpeläinen (PS.) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Eila Aavakare (PS.)
 Helena Ohtonen (SDP) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Heikki Hekkala (SDP)
 Toivo Sistonen (Kok.) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Teemu Takalo (Kok.)
 Milla Veteläinen (Kesk.) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Piia Määttä (Kesk.)
 Kirsi Virtanen (Vas.) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Noora Kyllönen (Vas.)

16.6.2025 alkaen:

Pentti Moilanen (Kesk.) puheenjohtaja, henkilökohtainen varajäsen Hannu Gröhn (Kesk.)
 Paavo Enroth (Kok.) varapuheenjohtaja, henkilökohtainen varajäsen Eija Jansson (Kok.)
 Pertti Granqvist (Vas.) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Päivi Soldatkin (Vas.)
 Helena Ohtonen (SDP) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Kati Rita (SDP)
 Hannu Korhonen (PS) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Teemu Niva (PS)
 Tanja Pyykkönen (KD) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Juha Marin (KD)
 Johanna Heikkilä (Vihr.) jäsen, henkilökohtainen varajäsen Sari Alakurtti (Vihr.)

Tarkastuslautakunta kokoontui 11 kertaa vuonna 2025.

Tulevaisuuslautakunta (varajäsen)

Huttu Juntunen Terttu pj. (Sirviö Mervi)
 Kyllönen Jaakko (Alanko Jukka-Pekka)
 Hatva Teuvo (Korhonen Aimo)
 Heikkinen Matti (Mähönen Sami)
 Kortelainen Juha (Pyykkönen Jari-Pekka)
 Kangasharju Marjo (Kiljunen Ella)
 Lukkarinen Seija (Kettunen Ulla)
 Mulari Matti (Karppinen Veli-Matti)
 Alakurtti Sari (Kemppainen Anne)
 Sorri Johanna (Heikkinen Aila)
 Tuomela Marika (Partanen Minna)

Lisäksi:

Ahonen Esa, aluehallituksen pj
 Helttunen Erja, aluevaltuuston edustan
 Mäenpää Sami, hyvinvointialuejohtaja

Tulevaisuuslautakunta kokoontui v. 2025 aikana yhteen työpajaan sekä kahteen viralliseen kokoukseen.

Turvallisuusjaosto (varajäsen)

Heikkinen Tea, pj. * (Tuomela Marika)
 Oikarinen Markku, vpj. (Piirainen Raimo)
 Karjalainen Minna (Halonen Auli)
 Kilpeläinen Pasi (Mustonen Marko)
 Leinonen Minna (Patronen Kaija)
 Myllylä Raili (Soldatkin Päivi)
 Tolonen Arto J (Heikkinen Teemu)

Lisäksi:

Ahonen Esa, aluehallituksen pj.
 Kähkönen Tiina, vs. toimialuejohtaja, akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut

Mäenpää Sami, hyvinvointialuejohtaja
Saario Juha, pelastusjohtaja

*Tea Heikkinen toimi puheenjohtajana ja turvallisuusjaoston jäsenenä 2.3.2025 saakka.

Aluehallitus päätti 3.3.2025 myöntää eron Tea Heikkiselle turvallisuusjaoston jäsenyydestä ja turvallisuusjaoston puheenjohtajan tehtävästä. Aluehallituksessa ei tehty esitystä turvallisuusjaoston uudesta jäsenestä eikä puheenjohtajasta.

Turvallisuusjaosto kokoontui viralliseen kokoukseen v. 2025 kaksi kertaa. Turvallisuusjaosto lakkautettiin 31.5.2025 ja sen tehtävät siirtyivät aluehallitukselle 1.6.2025 alkaen.

Yksilöasioiden jaosto (varajäsen)

15.6.2025 saakka:

Helttunen Erja pj. (Immonen Marjatta)
Räisänen Aki (Huttu-Juntunen Terttu)
Mäkinen Airi vpj. (Seppänen Juhani)
Piirainen Raimo (Oikarinen Markku)
Pihlajamaa Sami (Heikkinen Tea)
16.6.2025 alkaen:

Kela Mari pj. (Tiainen Anja)
Seppänen Riikka vpj. (Kinnula Susanna)
Ahonen Esa (Tolonen Aaro)
Heikkinen Matti (Seppänen Juhani)
Kilpeläinen Pasi (Matero Petteri)

Yksilöasioiden jaosto kokoontui viralliseen kokoukseen v. 2025 aikana kahdeksan kertaa.

Lakisäätöiset vaikuttamistoimielimet

Nuorisovaltuusto (varajäsen) 31.5.2025 saakka

Österberg Venla, pj. (Pikkarainen Onni)
Vasunta Onni-Lenni, varapj. 6.4.2025 saakka (Laukkanen Eeli)
Karjalainen Fanni, sihteeri
Heikkilä Antti, varasihteeri (Nikula Kaius)
Kempainen Topi 6.4.2025 saakka, Väisänen Ruusa 7.4 alkaen (Tolonen Milla)
Kettunen Heta (Polvinen Hannele)
Lappeteläinen Sanni (Romppainen Helmi)
Kuosmanen Viljami (Mäkäräinen Antti 6.4.2025 saakka, Moilanen Mooses 7.4 alkaen))
Suomela Eetu (Yrjänä Elli)
Sirkkala Pyry (Pylkäs Reetta)
Töyrylä Eevi 28.1.2025 saakka, 7.4 alkaen Kela Jami (Harakka Ellen)
Seppänen Suvi

Aluehallituksen edustaja Kortelainen Miikka

Nuorisovaltuusto kokoontui viralliseen kokoukseen vuoden 2025 aikana kaksi kertaa.

Vanhusneuvosto (varajäsen) 31.5.2025 saakka

Kyllönen Antero pj. (Hurskainen Timo)
Rossi-Määttä Tuula varapj. (Zitting Eija)
Kivijärvi Tuula (Heikkinen Kirsti 12.2.2025 alkaen)
Inget Maija (Komulainen Ritva)
Karjalainen Terttu (Jauhiainen Arja)
Kotola Matti (Holappa Marja-Liisa)
Paulomäki Taina (Rajala Seppo)
Pesonen Mikko (Anttonen Esa)
Sievänen Raija (Romppainen Martti)

Aluehallituksen edustaja: Oikarinen Markku

Vanhusneuvosto kokoontui viralliseen kokoukseen v. 2025 aikana kolme kertaa.

1.12.2025 alkaen

Immonen Marjatta pj. (Airaksinen Jarmo)

Liljeblad Hannu varapj. (Töyräs Rauni)

Heikkinen Kirsti (Rantanen Leila) 1.6.2027 alkaen Kivijärvi Tuula (Heikkinen Ulla)

Ahtonen Aila (Komulainen Ritva)

Tolonen Ritva (Korhonen Riitta)

Paulomäki Taina (Rajala Seppo)

Korhonen Marjatta (Haimila-Ala-Kalhunmaa Tiina)

Holappa Veijo (Sirviö Helena)

Vammaisneuvosto (varajäsen) 31.5.2025 saakka

Patronen Kaija pj. (Väyrynen Jorma)

Jokinen Leena varapj. (Hiltunen Toimi)

Anttonen Anita (Juntunen Kaisa)

Karvonen Eine (Heikkinen Erkki)

Karpainen Kaisu (Rautiainen Maarit)

ei varsinaista jäsentä* (Saimi Kurkinen)

Valtanen Kalevi (Pääkkönen Tarja)

Tolonen Mikko (Saastamoinen Ari)

Aluehallituksen edustaja: Ahonen Esa

*Ristijärven vammaisneuvostoa on pyydetty nimeämään uusi varsinainen jäsen hyvinvointialueen vammaisneuvoston. Uutta henkilöä ei ole esitetty.

Vammaisneuvosto kokoontui viralliseen kokoukseen v. 2025 aikana kolme kertaa.

1.12.2025 alkaen

Valtanen Kalevi pj. (Korhonen Hannu)

Jokinen Leena varapj. (Tervonen Kari)

Kivijärvi Tuula (Heikkinen Ulla) 1.6.2027 alkaen Heikkinen Kirsti (Rantanen Leila)

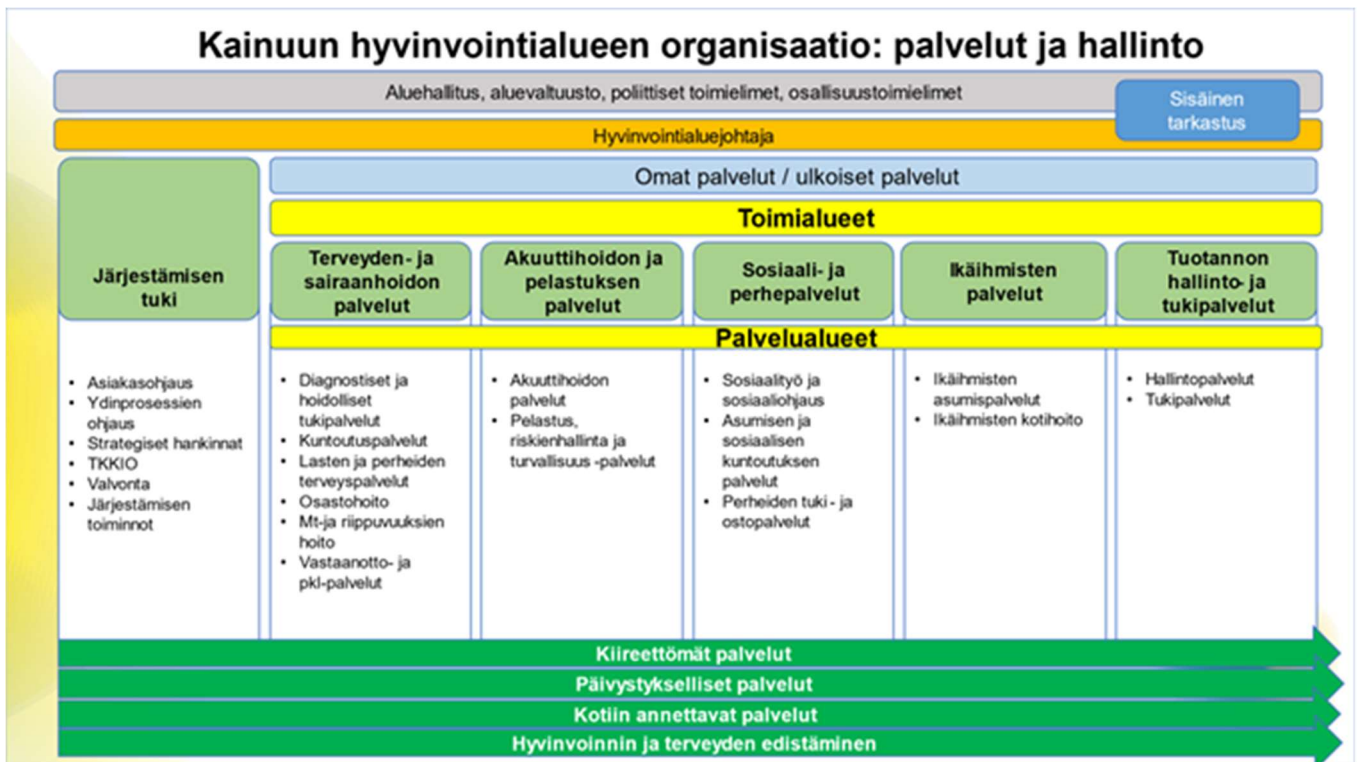
Moilanen Jouko (Tervonen Juha)

Karvonen Eine (Heikkinen Erkki)

Pylvänäinen Merja (Tolonen Ritva)

Häyrynen Matja (Rautiainen Hannu)

Tolonen Mikko (Saastamoinen Ari)

Kuva 2. Hyvinvointialueen organisaatorakenne

Kainuun hyvinvointialueen johtoryhmä 1.1.-31.12.2025

Mäenpää Sami, pj. hyvinvointialuejohtaja
 Halonen Timo toimialuejohtaja, tuotannon hallinto- ja tukipalvelut
 Kainulainen Anna-Liisa toimialuejohtaja, sosiaali- ja perhepalvelut
 Kanervo Ritva, johtajayliääkäri, vt. toimialuejohtaja, terveyden- ja sairaanhoidon palvelut (5.4.2025 alkaen)
 Kinnunen Mari toimialuejohtaja, terveyden- ja sairaanhoidon palvelut (4.4.2025 saakka)
 Käyhkö Kaisa-Mari toimialuejohtaja, ikäihmisten palvelut
 Kähkönen Tiina, palvelualuepäällikkö, vs. toimialuejohtaja, akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut
 Tolonen Eija, järjestämisjohtaja
 Törrö Tiina, henkilöstön edustaja
 Mäkelä Anja, kokouksen sihteeri

Tilivelvolliset 2025

Toimielinten jäsenet ja varajäsenet

- Aluehallitus ja sen jaostot
- Lautakunnat

Toimielinten esittelijät ja heidän sijaisensa

- Aluehallituksen esittelijä (hyvinvointialuejohtaja)
- Aluehallituksen yksilöasioiden jaoston esittelijät (viranhaltijapäätöksellä nimetyt viranhaltijat)
- Aluehallituksen turvallisuusjaoston esittelijä (pelastusjohtaja)
- Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunnan esittelijä (kehittämisojohtaja)
- Tulevaisuuslautakunnan esittelijä (kehittämisojohtaja)

Toimi-, palvelu- ja tehtäväalueiden tilivelvolliset viranhaltijat ja heidän sijaisensa:

Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

- Toimialuejohtaja
- Palvelualuepäällikkö, diagnostiset ja hoidolliset tukipalvelut
- Palvelualuepäällikkö, kuntoutuspalvelut

- Palvelualuepäällikkö, lasten ja perheiden terveysterveystoimet
- Hoitotyön palvelualuepäällikkö, lasten ja perheiden terveysterveystoimet
- Palvelualuepäällikkö, osastohoito
- Hoitotyön palvelualuepäällikkö, osastohoito
- Palvelualuepäällikkö, mielenterveys- ja riippuvuuskäsittely
- Palvelualuepäällikkö, vastaanotto- ja poliklinikkapalvelut
- Hoitotyön palvelualuepäällikkö, vastaanotto- ja poliklinikkapalvelut

Akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut

- Toimialuejohtaja
- Palvelualuepäällikkö, akuuttihoidon palvelut
- Palvelualuepäällikkö, pelastus, riskienhallinta- ja turvallisuuspalvelut, pelastusjohtaja

Sosiaali- ja perhepalvelut

- Toimialuejohtaja
- Palvelualuepäällikkö, sosiaalityö ja sosiaaliohjaus
- Palvelualuepäällikkö, asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelut
- Palvelualuepäällikkö, perheiden tuki- ja ostopalvelut

Ikäihmisten palvelut

- Toimialuejohtaja
- Palvelualuepäällikkö, ikäihmisten asumispalvelut
- Palvelualuepäällikkö, ikäihmisten kotihoito

Hallinto- ja tukipalvelut

- Toimialuejohtaja
- Palvelualuepäällikkö, hallintopalvelut
- Palvelualuepäällikkö, tukipalvelut
- Talousjohtaja
- Talouspäällikkö
- Henkilöstöjohtaja
- Hallintolakimies
- Tietohallintojohtaja

Järjestämisen tuki

- Järjestämisjohtaja
- Asiakkuus- ja hankintajohtaja
- Kehittämisjohtaja
- Laatujohtaja
- Johtajaylilääkäri
- Hoitotyön johtaja
- Viestintäjohtaja

Johdon hallinto

- Sisäinen tarkastaja

sekä muut henkilöt, joita asemansa perusteella voidaan pitää tehtäväalueensa johtavina viranhaltijoina.

1.3 Olennaiset muutokset hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudessa

Hyvinvointialueen toimintaan ei kohdistunut merkittäviä muutoksia 2025. Organisaatiomuutoksen yhteydessä suunnitellut yksiköiden siirrot oli ajoitettu tapahtuviksi 1.1.2026 lähtien ja palveluverkkoon kohdistuvat muutospaineet otetaan käsittelyyn vuoden 2026 aikana valmistuvassa strategiaan pohjautuvassa muutosohjelmassa.

Vuoden 2025 lopulla käynnistyneiden yhteistoimintaneuvotteluiden kautta tulevat muutokset tulevat toimeenpanoon myös vuoden 2026 aikana.

Suurista investointihankkeista valmistui Sotkamon sote-keskus 1, johon avattiin suun terveydenhuollon tilat sekä asumisen tiloja mielenterveys- ja päihdepalveluille sekä vammaisille. Kesän 2025 aikana korjattiin keskussairaalan pääoven liikennejärjestelyt turvallisemmiksi estämällä risteävän autoliikenteen kulku pääoven edestä. Muiden rakennusinvestointien osalta käynnistyi Kajaanin Koukkutielle valmistuvan lastensuojeluyksikön rakentaminen ja Kajaani Pöllyvaarantielle mielenterveyskuntoutujien asuinyksikön suunnittelu sekä Kainuun keskussairaalan uuden valmistuskeittiön suunnittelu. Tulevaisuuden rakennusinvestoinneista Kuhmon ja Suomussalmen sote-keskushankkeiden sekä keskussairaalan yhteydessä olevan ravintokeskuksen edistämistä jatkettiin.

Vuoden 2025 taloustavoitteeksi asetettiin taloussuunnitteluprosessin alkuvaiheessa vuotuisen alijäämäkierteen katkaiseminen. Taloussuunnittelun edetessä valtion rahoitus vuodelle 2025 tarkentui yli 8 miljoonaa euroa ennakkolaskelmaa suuremmaksi. Alkuperäisestä taloustavoitetta ei täysin saavutettu, sillä vuoden 2025 alkuperäinen talousarvio oli 5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Aluevaltuusto hyväksyi 16.6.2025 § 45 talousarviomuutokset, joiden jälkeen talousarvion ylijäämä oli 4 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 valtion rahoitus oli yhteensä 403,9 miljoonaa euroa. Se kasvoi vuodesta 2024 vuoteen 2025 29,6 miljoonaa euroa eli 7,9 %.

Toimintatuottoja kertyi 64,5 miljoonaa euroa, eli 6,5 miljoonaa euroa ja 11,3 % talousarviota enemmän. Merkittävin poikkeama oli tuissa ja avustuksissa, 6,2 miljoonaa euroa ja 86,2 %. Toimintatuottoja kertyi 7,1 % edellisvuotta enemmän. Hyvinvointialueiden tilinpäätösarvioiden 2025 (11.2.2026) mukaan toimintatuotot kasvoivat keskimäärin 4,6 % edellisestä vuodesta. Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,0 %. Tilinpäätösarvioiden mukainen hyvinvointialueiden keskimääräinen toimintakulujen kasvu oli 2,0 %. Toimintakulujen kokonaistoteutuma oli 450,4 miljoonaa euroa, talousarvioylitys 5,8 miljoonaa euroa eli 1,3 %. Henkilöstökulut toteutuivat miltei talousarvion mukaisesti 227,0 miljoonaa euroa, toteutuma-% oli 100,2. Palvelujen ostot ylittyivät 9,0 miljoonaa euroa ja 5,7 % talousarvioon verrattuna, kokonaistoteutuma 168,0 miljoonaa euroa. Aine-, tarvike- ja tavaraostot toteutuivat 2,9 miljoonaa euroa ja 9,5 % talousarviota pienempinä eli 27,6 miljoonaa euroa. Talousarviopoikkeamasta selittyy Puolangan alueen sote-ulkoistussopimukseen liittyvällä määrärahavaroituksella, 2,1 miljoonaa euroa, koska toteutuneet kulut näiden osalta kohdistuvat palvelujen ostoihin. Palvelujen ostojen talousarviovertailussa on tästä johtuva vastakkainen vääristymä. Toimintakate kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 3,5 %. Vastaava prosentti hyvinvointialueilla keskimäärin tilinpäätösarvioiden mukaan oli 1,5 %. Muut toimintakulut toteutuivat 0,9 miljoonaa euroa eli 4,4 % talousarviota pienempinä eli 19,8 miljoonaa euroa. Muihin toimintakuluihin sisältyy vähennyseränä kiinteistöveronpalautuksia vuosilta 2016-2025 yhteensä 1,1 miljoonaa euroa.

Rahoituserät toteutuivat 1,1 miljoonaa euroa talousarviota paremmin määräaikaistalletuksen korkotuoton ansiosta. Poistot toteutuivat 0,5 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä.

Tilinpäätöksen ylijäämä oli 6,2 miljoonaa euroa, kun muutetun talousarvion ylijäämä oli 4,0 miljoonaa euroa (alkuperäisessä talousarviossa ylijäämä oli 5,0 miljoonaa euroa). Toteutunut ylijäämä vuodelta 2025 oli yhteensä 2,2 miljoonaa euroa talousarviota suurempi. Vuoden 2025 lopussa kattamatonta alijäämää oli yhteensä 24,0 miljoonaa euroa.

1.4 Keskeiset mittarit

Hyvinvointialueen keskeisinä toiminnallisina mittareina ovat palveluiden asiakaskokemus (NPS-indeksi), henkilöstön työelämän laatu (QWL-indeksi) ja sairauspoissaolot (pv/henkilötyövuosi) sekä talouden osalta toimintakatteen toteuma (€) ja poikkeama talousarviosta (%).

Kainuun hyvinvointialue (yhteensä)	2024	2025
Asiakaskokemus (NPS-indeksi)	50	65
QWL-työelämän laatuindeksi	61,5 %	59,1
Sairauspoissaolot (pv/htv2)	21,3	22,0
Toimintakatetoteuma (*1000€)	-372 484	-385 945
Talousarviopoikkeama	-3,8	-0,2

Taulukko 1. Hyvinvointialueen mittarit, yhteensä

	Terveysten- ja sairaanhoidon palvelut		Sosiaali- ja perhepalvelut		Ikäihmisten palvelut	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Asiakaskokemus (NPS-indeksi)	60	66	35	40	25	*
QWL-työelämän laatuindeksi	62,8 %	61 %	63,0 %	60 %	56,1 %	56,7 %
Sairauspoissaolot (pv/htv2)	20,9	21,4	21,3	20,9	28,5	29,6
Toimintakatoteuma (*1000 €)	-153 663	-160 959	-58 270	-60 393	-41 788	-42 606
TA-poikkeama	-1,2 %	1,8 %	-11,9 %	-3,7	-6,2 %	-2,7
	Akuuttihoito ja pelastuksen palvelut		Järjestämisen tuki		Hallinto- ja tukipalvelut	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Asiakaskokemus (NPS-indeksi)	-27	71	*		*	
QWL-työelämän laatuindeksi	58,2 %	50,3 %	71,8 %	67,5 %	63,9 %	60,5 %
Sairauspoissaolot (pv/htv)	15,1	19,3	6,3	9,1	16,2	14,3
Toimintakatoteuma (*1000 €)	-32 489	-32 629	-22 600	-25 454	-46 658	-45 535
TA-poikkeama	-2,6 %	-1,8 %	-7,5 %	0,7 %	-5,4 %	-6,1 %

(*ei mitat, ** vastausten määrä liian pieni, alle 10)

Taulukko 2. Hyvinvointialueen mittarit, toimialueittain

Toimialueiden osalta keskeisinä operatiivisen toiminnan mittareina ovat lakisääteisten hoidon ja palvelun saannin määräaikaisten toteutuminen.

Hoitoon/palveluun pääsy, lakisääteinen	2024	2025
Pth sairaanhoidon kiireetön käynti toteutunut määräajassa*:		
0-22 -vuotiaat: toteutunut määräajassa:	96 %	93 %
23 vuotta täyttäneet: toteutunut määräajassa:		99 %
Sth hammaslääkärin kiireetön käynti toteutunut määräajassa*:	82 %	
0-22 -vuotiaat: toteutunut määräajassa:		81 %
23 vuotta täyttäneet: toteutunut määräajassa:		94 %
Esh saapuneista läheteistä käsitelty määräajassa vuoden aikana	n. 100 %	99,7 %
Hoidontarpeen arviointi toteutunut määräajassa*	25 %	80 %
Hoitoon päässyt määräajassa*	83 %	97,1 %
Alle 23-v mt-palvelujen hoidontarpeen arviointi toteutunut määräajassa vuoden aikana	100 %	100 %
Hoito toteutunut määräajassa vuoden aikana	100 %	100 %
Toimeentulotukihakemusten käsittely toteutunut määräajassa**	n. 100 %	99,19 %
Lastensuojelun palvelutarpeen arviointi alkanut määräajassa***	99 %	98,05 %
Käsittely valmistunut määräajassa***	85 %	97,69 %
Vammaispalveluiden palvelutarpeen arviointi alkanut määräajassa	88,7 %	88,7 %
Ikäihmisten ympärivuorokautinen palveluasuminen, odotusaika keskimäärin	52 vrk	52 vrk
Ikäihmisten palvelutarpeen arviointi, odotusaika keskimäärin	1-7 vrk	1-7 vrk

(* 12/2024, 11/2025, ** 31.10.2024, 31.10.2025 ***4-9/2024, 4-9/2025)

Taulukko 3. Keskeiset operatiiviset mittarit

Väestötasolla seurataan kansallista terveystasoa (ikävakioitu sairastavuuden yleisindeksi ja työkyvyttömyysindeksi).

Kansallinen terveystasoa, ikävakioitu	2022	2023	2024	2025
Työkyvyttömyysindeksi (ikävakioitu)	135,1	135,8	*	*
Sairastavuusindeksi	109,9	109,5	*	*

(*ei tilastoja saatavissa)

Taulukko 4. Väestötason mittarit

1.5 Henkilöstö

Henkilötyövuodet (3365 htv-2) vähentyivät edelliseen vuoteen verrattuna 5 henkilötyövuodella. Työvoimakustannukset olivat yhteensä 227 milj. €.

Henkilötyövuodet	Toteuma tammi-joulukuu 2024	Toteuma joulukuu 2025	Ero tammi-joulukuu tot-25/Tot-25	Ero joulukuu tot - 25/Tot-24
Hyvinvointialueen hallinto	2	2	-1	0
Järjestämisen tuki	89	115	41	26
Hallinto- ja tukipalvelut	315	282	-27	-33
Terveysten- ja sairaanhoidon palvelut	1 376	1 392	-15	16
Akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut	369	360	1	-9
Sosiaali- ja perhepalvelut	424	421	-25	-3
Ikäihmistien palvelut	795	792	-5	-3
Hyvinvointialue yhteensä	3 370	3 365	-30	-5

Taulukko 5. Henkilötyövuodet

Henkilöstön keski-ikä oli 46,1 vuotta.

Sairauspoissaoloja kertyi yhteensä 22 kalenteripäivää/htv. Kasvua edellisestä vuodesta oli 0,28 kalenteripäivää /htv. Näistä valtaosa on 1–7 päivän pituisia.

Eläköityviä työntekijöitä oli vuoden aikana 122 henkilöä, joista noin 53 % siirtyi vanhuuseläkkeelle. Eläkkeelle jäävien määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna.

Henkilöstön saatavuus on parantunut, vaikka hakijamäärät ovat vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Avointa työpaikkaa kohti oli 4,3 hakijaa. Rekrytointihaasteita on edelleen joissakin ammattiryhmissä.

Perehdyttämiseen ja osaamisen kehittämiseen panostettiin erityisesti. Perehdyttämishjelma otettiin käyttöön marraskuussa 2025, ohjelman kehittäminen jatkuu. Perehdyttämishjelma takaa yhdenvertaisen ja tasalaa-
tuisten perehdyttämisen.

Kainuun hyvinvointialueella on laadittu viime vuodesta myös erillinen henkilöstökertomus, joka julkaistaan ke-
vään 2026 aikana.

1.6 Ympäristöasiat

Kainuun hyvinvointialue huolehtii ympäristöstä voimassa olevien lakien ja asetusten tuomien veloitteiden mukaisesti. Tämän lisäksi tutkitaan mahdollisuuksia hyödyntää uusiutuvaa energiaa ympäristöpäästöjen vähentämiseksi sekä taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Vuoden 2025 aikana energiahankkeista on käynnistynyt vapaajäähdytyksen käyttöönoton hanke, jolla pyritään vähentämään ostoenergian tarvetta hyödyntämällä tehokkaammin ulkoilmasta saatavaa viileää ilmaa. Ostoenergian osuuden pienentäminen pienentää energiaku-
lujen lisäksi toiminnan aiheuttamaa hiilijalanjälkeä.

Suunnitteilla olevissa rakennushankkeissa sekä investointeja vastaavissa vuokratilahankkeissa huomioidaan voimassa olevat ympäristömääräykset sekä 2027 voimaan astuva EU-direktiivi uusiutuvan (energian aurinkovoiman) hyödyntämisestä julkisissa rakennuksissa. Tämän lisäksi direktiivi huomioidaan hyvinvointialueen omistamisessa kiinteistöissä niiltä osin, kun sitä ei vielä ole huomioitu.

Hyvinvointialueen ajoneuvokannassa on henkilöautoissa siirrytty jo lähes kokonaan hybridi- ja sähköautoihin. Organisaatiota koskee myös velvoite ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja

energiatehokkuusvaatimuksista ("laki puhtaista ajoneuvoista"). Hyvinvointialue tulee vuoden 2026 alusta lähtien hankkimaan henkilöautoja ja kevyitä hyötyajoneuvoja siten, että vähintään 20 % osuus hankittavista ajoneuvoista on puhtaita ajoneuvoja, joiden CO₂-päästö saa olla enintään 0 g/km.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Hyvinvointialue pyrkii kaikessa toiminnassaan läpinäkyvyyteen ja on sitoutunut torjumaan korruptiota ja edistämään eettisesti kestäväää ja avointa päätöksentekoa. Hyvinvointialueella on käytössä ilmoittajansuojelulain mukaisesti väärinkäytösten ilmoittamiseen tarkoitettu sisäinen ilmoituskanava, jonka avulla voidaan ehkäistä ja torjua korruptiota ja muuta lainvastaista ja epäeettistä toimintaa.

Hyvinvointialue noudattaa toiminnassaan ihmisoikeuksia koskevia kansainvälisiä sopimuksia ja suosituksia kuten YK:n ihmisoikeuksien julistusta ja lapsen oikeuksia koskevaa yleissopimusta sekä ILO:n perussopimusta työelämän perusoikeuksista.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Talouden näkökulmasta Kainuun hyvinvointialuetta rasittavat vuosilta 2023 ja 2024 kertyneet alijäämät, yhteensä 30,2 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäisen tuloksen jälkeen kattamatonta kumulatiivista alijäämää on vielä yhteensä 24,0 miljoonaa euroa. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaan hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Tällä perusteella vuosilta 2023 ja 2024 kertyneet alijäämät tulisi olla kokonaisuudessaan katettuina vuoden 2026 loppuun mennessä. Hallituksen esityksessä (HE 189/2025) eduskunnalle laiksi hyvinvointialueesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta ehdotetaan muutettavaksi ja väliaikaisesti muutettavaksi hyvinvointialueesta annettua lakia. Alijäämän kattamista koskevaa sääntelyä esitetään muutettavaksi väliaikaisesti siten, että valtiovarainministeriö voisi tietyin edellytyksin myöntää mahdollisuuden kattaa kertyneet alijäämät vuoden 2027, 2028 tai 2029 loppuun mennessä niille hyvinvointialueille, joille se on välttämätöntä lainsäädännön noudattamiseksi.

Kainuun hyvinvointialueen taloussuunnitelma 2026-2028 on laadittu siten, että kumulatiiviset alijäämät tulisivat katetuiksi vuoden 2028 loppuun mennessä. Laadittua aikataulua ei katsota mahdolliseksi nopeuttaa vaaran-
tamatta velvoittavan lainsäädännön noudattamista lakisääteisten palvelujen tuottamisessa. Vuoden 2026 talousarvio on 6,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta asetettua raamitavoitetta ei kokonaisuudessaan saavutettu. Sen vuoksi vuoden 2025 lopulla käynnistettiin koko henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Vuoden 2026 leikkaavan lisätalousarvion laadinnassa tavoitteeksi asetettiin noin kolmen miljoonan euron suuruisen ylijäämän lisäys. Talousarviomuutokseen sisältyy VM/HVO 18.12.2025 laskelman mukainen 0,9 miljoonan euron suuruisen valtion rahoituksen lisäys. Vuoden 2026 talousarvio olisi esitettyjen muutosten jälkeen 10,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Jos lausuntokierroksella oleva luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta toteutuu ja vuoden 2027 valtion rahoitukseen kohdentuva hyvinvointialueiden vuoden 2025 tilinpäätöstietoihin perustuva jälkikäteistarkistus vastaa tilinpäätösennustetietoja, Kainuun hyvinvointialueen rahoituksen arvioidaan vähenevän 5 miljoonaa euroa sekä vuonna 2027 että vuonna 2028 verrattuna vuonna 2025 julkaistuun hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelmaan.

Edellä kuvattuihin seikkoihin perustuen Kainuun hyvinvointialueen toimintakulujen kasvu olisi pystyttävä rajoittamaan vuodesta 2025 vuoteen 2028 yhteensä 2,4 %:iin, jotta tiedossa olevan valtion rahoituskehityksen toteutuessa kumulatiiviset alijäämät tulisivat katetuiksi vuoden 2028 loppuun mennessä. Julkisen talouden suunnitelman mukainen hyvinvointialueiden toimintakulujen arvioitu kasvu tällä aikavälillä on yhteensä 10,7 %. Tämä tarkoittaa 37,3 miljoonan euron suuruisen talouden toiminnallista sopeuttamistarvetta vuosina 2026-2028, eli vuosittain pitäisi pystyä toteuttamaan lähes 12,5 miljoonan euron suuruiset toimintakululeikkaukset. Mahdollisuus saada alijäämien kattamisaikaa vuoden 2029 loppuun saakka pienentäisi vuotuista toimintakulujen leikkaustarvetta vajaalla miljoonalla eurolla.

Talouden tasapainon tärkeä elementti on investointien kestävä taso. Kainuun hyvinvointialueelle on myönnetty vuodelle 2026 lainanottovaltuutta 23,4 miljoonaa euroa. Sen puitteissa on mahdollista nostaa pitkäaikaista

lainaa vuonna 2026 aloitettaviin investointeihin 11,9 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 4,7 miljoonaa euroa vuonna 2027. Laskennallinen lainanottovaltuus mahdollistaa omaan taseeseen kohdentuvien investointien toteuttamisen ja sitoutumisen investointeja vastaaviin sopimuksiin suunnitellusti vuosina 2026 ja 2027.

Seuraavan taloussuunnittelukauden 2027–2029 raami määritellään huhtikuussa VM:n julkaisemien tarkennettujen rahoituslaskelmien pohjalta.

Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen (2025:61) mukaan Suomen talouden toipuminen on viivästynyt ja bruttokansantuote (BKT) kasvaa tänä vuonna vain 0,2 prosenttia. Kasvua on jarruttanut kotimaisen kysynnän heikkous. Kotitalouksien kulutuksen odotetaan kuitenkin vauhdittuvan, sillä ostovoima on kasvussa ja kasvu nopeutuu ensi vuonna. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat puolestaan kasvattavat investointeja. BKT kasvaa 1,1 prosenttia vuonna 2026, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia 2028. Työllisyys kasvaa vuosina 2026–2028 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,6 prosentista 8,5 prosenttiin vuonna 2028.

Heikosta suhdanteesta huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä supistuu tänä vuonna 3,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun sopeutustoimet alkavat vaikuttaa. Suhdanteen kohenemisesta huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä syvenee ensi vuonna 4,5 prosenttiin, kun tälle vuodelle odotetut hävittäjähankinnat kirjataan vasta vuoden 2026 alijäämään. Pitkällä aikavälillä alijäämä pysyy syvänä: puolustus- ja korkomenojen kasvu sekä maltillinen talouskehitys pitävät sen yli 3,5 prosentissa suhteessa BKT:hen vielä vuonna 2030. Velkasuhde nousee tänä vuonna yli 89 prosentin ja lähes 92 prosenttiin vuonna 2026. Kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan, ja vuonna 2030 velka on jo yli 96 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Hyvinvointialueiden rahoitusasema oli vuonna 2024 1,6 miljardia euroa alijäämäinen eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Menojen kasvu normalisoitui kuitenkin vuoden 2023 erittäin nopean kasvun jälkeen. Kertymätiedot osoittavat menojen kasvun olleen hidasta myös vuoden 2025 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä. Tänä vuonna alueiden rahoitusasema saavuttaakin tasapainon menojen maltillisen kasvun ja valtion rahoituksen nopean kasvun ansiosta. Menojen kasvua hidastavat sopeutustoimet ja valtion rahoitusta kasvattaa hyvinvointialueiden vuoden 2023 tulokseen perustuva vuonna 2025 maksettu 1,4 mrd. euron suuruinen jälkikäteistarkistus.

Vuosina 2026–2027 alueiden rahoitusasema pysyy lähellä tasapainoa, ja menojen kasvu on keskimäärin 3,6 prosenttia vuodessa. Menojen kasvu ennustekaudella aiheutuu pääasiassa hintojen nopeasta noususta. Henkilöstömenot kasvavat sovittujen palkankorotusten ja palkkaohjelmien vuoksi yleistä ansiotasoa nopeammin. Menojen kasvua hillitsevät pääministeri Orpon hallituksen päätökset sekä alueiden omien sopeutustoimien jatkuminen. Alueiden alustavien talousarvioiden perusteella investointimenot kuitenkin kasvavat ensi vuonna kuluvasta vuodesta.

Alueiden kirjanpidollisen tuloksen arvioidaan olevan hieman ylijäämäinen vuosina 2025–2027. Alueet ovat valmistelleet talousarvioihinsa merkittäviä sopeutustoimia, joista ennusteeseen on tässä vaiheessa huomioitu n. 0,25 mrd. euroa vuodelle 2025 ja 0,3 mrd. euroa vuodelle 2026. Arvio vuoden 2026 sopeutuksesta perustuu alueiden valmisteilla olevien talousarvioiden menokehitykseen, mutta se on laadittu varovaisesti suhteessa alueiden omiin suunnitelmiin. Sopeutuspaineet pysyvät mittavina hyvinvointialueiden aloitusvuosina kertyneiden merkittävien alijäämien vuoksi, vaikka valmisteilla oleva lakimuutos hyvinvointialueiden alijäämien kattamisen lisäajasta voi keventää vuodelle 2026 kohdistettua sopeutustarvetta ja lykätä sitä myöhemmille vuosille. Alueiden sopeutusohjelmat painottuvat muun muassa henkilöstökustannusten hallintaan, palvelurakenteen keventämiseen ja digitalisaatioon. Erot alueiden sopeuttamispyrkimyksissä ovat merkittävät, mikä johtuu osin alueiden talouden erilaisesta lähtötilanteesta.

Alueiden tulot koostuvat pääosin valtion rahoituksesta sekä asiakkailta saatavista maksutuotoista. Vuosille 2026 ja 2027 kohdennettava jälkikäteistarkistus on 1,3 mrd. euroa. Vuosina 2028–2030 sektorin rahoitusasema heikkenee menojen kasvun takia sekä siksi, että ennusteessa valtion rahoituksena on kehyksiin varattu summa, jonka määrä laskee huomattavasti vuonna 2028. Ennusteessa seuraavien vuosien jälkikäteistarkistus perustuu julkisen talouden suunnitelmaan mukaan lukien jälkikäteistarkistukseen tehty kehysvaraus, ei painelaskelman mukaiseen kustannuskehitykseen.

Ennusteeseen liittyy useita riskejä. Alueiden menot voivat toteutua arvioitua pienempinä, mikäli säästötoimet ja toiminnan tehostaminen onnistuvat odotettua paremmin. Toisaalta sopeutustoimien epäonnistuminen tai uudet menolisäykset voivat heikentää alueiden taloudellista tilannetta.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla organisaatiossa tunnistetaan ja arvioidaan toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien ennakoinniseksi, hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännölliseksi raportoinniseksi. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa Kainuun hyvinvointialueen toimintojen häiriötön ja laadukas toteuttaminen.

Seuraavassa on esitetty Kainuun hyvinvointialueella 2025 tunnistettuja riskejä ja epävarmuustekijöitä.

Strategiset riskit

Henkilöstön saatavuus on ollut hyvinvointialueiden toiminnan alkuaikojen rahoituksen riittävyyden ohella yksi merkittävimmistä riskeistä. Hyvinvointialueiden rahoitusongelmien ja YT-menettelyjen myötä usealla alueella on päädytty toiminnan uudelleenjärjestelyihin, määräaikaisten työsuhteiden lopettamisiin ja jopa irtisanomisiin. Vuoden 2025 aikana on ollut hyvinvointialueellamme nähtävissä avoimiin työpaikkoihin liittyen hakijamäärien kasvua. Samanaikaisesti on muistettava tiedossa oleva hyvinvointialueiden henkilöstön suuri eläkepoistuma seuraavan kymmenen vuoden aikana, joten on ennen aikaista arvioida tilanteen muuttuneen isossa kuvassa.

Suomen lähialueiden toimintaympäristön muutos yhdessä laajempien geopolitiittisten uhkakuvien kanssa aiheuttaa epävarmuutta toiminnalle ja on lisännyt tarvetta valmiuden ja varautumisen suunnittelulle, harjoittelulle sekä konkreettisille materiaalisille hankinnoille. Yhteistyötä valmiuteen ja varautumiseen on tehty niin kansallisesti, yhteistoiminta-alueella kuin alueellisesti eri viranomaisten, kolmannen ja neljännen sektorin ja kuntien sekä muiden toimijoiden kanssa.

Operatiiviset riskit

Tietoturva- ja tietosuojariskit

Hyvinvointialueen tietoturva- ja tietosuojatyötä ohjataan ja kehitetään tietoturva- ja tietosuojavastaavien sekä toimialueiden vastuuhenkilöiden muodostamassa työryhmässä. Henkilöstön osaamista ylläpidetään vuosittaisella koulutuksella, ja erityistä huomiota kiinnitetään asiakirjahallintaan, salassa pidettävän tiedon käsittelyyn ja uuden teknologian, kuten tekoälyn, turvalliseen käyttöön. Hyvinvointialue noudattaa sisäisiä tietoturva- ja tietosuojaohteita, ja aluehallitus johtaa ja valvoo tietoturva- ja tietosuojatyön toteutumista.

Tietojärjestelmät ovat kriittinen osa hyvinvointialueen palvelutuotantoa. Merkittäviä riskejä aiheuttavat toiminnan riippuvuus järjestelmien jatkuvasta käytettävyydestä sekä häiriötilanteiden vaikutukset asiakas- ja potilasturvallisuuteen. Järjestelmien käytettävyyttä varmistetaan mm. kahdennetuilla kriittisillä komponenteilla ja 24/7-huoltosopimuksilla. Tietohallinto seuraa järjestelmien toimivuutta yhteistyössä toimittajien kanssa ja hyvinvointialueen tietoturvatapahtumien valvontapalvelu tukee poikkeamien havaitsemista ja reagoimista.

Riskienhallinta on olennainen osa hyvinvointialueen tietoturvan ja tietosuojan varmistamista. Vuonna 2025 riskienhallintaa vahvistettiin erityisesti tietosuojavaikutusten arviointien (DPIA) ja niihin liittyvien riskienarviointien systemaattisella käytöllä. Vuonna 2025 hyvinvointialueella tehtiin 9 tietosuojan vaikutustenarviointia, ja niiden yhteydessä toteutettiin rekisterikohtaiset riskienarvioinnit sekä määriteltiin riskien pienentämiseen tarvittavat hallintatoimenpiteet. Tietoturva- ja tietosuojavastaavat osallistuivat kaikkiin arviointeihin asiantuntijoina, mikä varmistaa riskienarviointien laatua ja yhdenmukaisuutta.

ICT-häiriöhallinnan prosessia kehitettiin vuoden aikana merkittävästi. Prosessiin muodostettiin yhtenäiset käytännöt häiriöiden ilmoittamiseen, priorisointiin, viestintään ja vaikutusten arviointiin. Kehitetty prosessi parantaa organisaation reagoitokykyä ja vahvistaa kriittisten tietojärjestelmien jatkuvuuden hallintaa.

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset velvoitteet ohjaavat tietosuojan toteutumista osana toiminnan ja talouden suunnittelua. Hyvinvointialue laatii vuosittain tietotilinpäätöksen, jonka avulla seurataan ja kehitetään tietoturvallisuuden ja tietosuojan tasoa koko organisaatiossa.

Turvallisuus

Jatkuvasti monimutkaistuva toimintaympäristö on entistä herkempi häiriöille. Häiriöt yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin koskettavat useita eri toimijoita ja voivat pahimmillaan aiheuttaa konkreettisia vaaratilanteita. Häiriöiden torjumiseksi korostuukin tiivis yhteistyö eri viranomaisten sekä keskeisten toimijoiden kesken. Yhteistyön tavoitteena on vähentää häiriöitä, onnettomuuksia ja rikoksia sekä lisätä turvallisuutta sekä ihmisten turvallisuuden tunnetta.

Kansainväliset erilaiset konfliktit sekä kansainvälisesti ja kansallisesti ilmenneet erilaiset häiriötilanteet ovat jatkuneet myös vuonna 2025. Kansalaisten turvallisuuden tunnetta on pyritty tukemaan Kainuun hyvinvointialueella erilaisilla turvallisuusviestinnän, koulutusten sekä osallistamisen keinoin yhteistyössä eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Hyvinvointialueen palvelutilanteisiin liittyvät uhka- ja vaaratilanteet ovat vuonna 2025 vähentyneet n. 200 ilmoituksella vuoteen 2024 verrattuna, joten esim. henkilöstöturvallisuuteen tehdyn työn voidaan katsoa parantaneen henkilöstön osaamista yms. Vuosi 2025 on Kainuun hyvinvointialueella ollut turvallisuuden vuosi ja organisaatio- sekä henkilöstöturvallisuuden kehitystyötä on jatkettu. Henkilöstöturvallisuutta on parannettu esimerkiksi kouluttamalla henkilöstöä (n. 250 erillistä koulutustapahtumaa), järjestämällä turvallisuuskävelyjä ja tekemällä turvallisuusvideoita. Käytössä olevaa ilmoitusjärjestelmää turvallisuuspoikkeamista sekä henkilöturvallisuuden teknistä kokonaisuutta on kehitetty.

Taloudelliset riskit

Kainuun hyvinvointialueen käyttötalouden kumulatiivinen alijäämä muodostaa edelleen merkittävän taloudellisen riskin. Hyvinvointialueiden tilinpäätösarvioiden mukainen Manner-Suomen hyvinvointialueiden keskimääräinen asukaskohtainen ylijäämä oli 115 euroa. Kainuun hyvinvointialueen vastaava tunnusluku oli tuossa vaiheessa 54 euroa. Vuoden 2025 lopullinen tilinpäätös muodostui kuitenkin tilinpäätösarviota paremmaksi ja asukaslukuun suhteutettuna ylijäämä 6,2 miljoonaa euroa on 89 euroa/asukas. Mikäli kuluvan vuoden ylijäämä olisi vähintään 10,1 miljoonaa euroa, Kainuun hyvinvointialueella olisi vuoden 2026 lopussa kattamatonta alijäämää yhteensä 13,9 miljoonaa euroa.

Kainuun hyvinvointialueen valtion rahoitus kasvoi vuodesta 2024 vuoteen 2025 29,6 miljoonaa euroa. Vuodesta 2025 vuoteen 2026 valtion rahoitus kasvaa 12,1 miljoonaa euroa. Rahoituksen painelaskelman (VM/HVO 18.12.2025) mukaisesti vuoden 2027 ennakoitu rahoitus olisi kuluvan vuoden rahoitusta 11 miljoonaa euroa suurempi ja sen jälkeen rahoitus kasvaisi 7 miljoonaa euroa ja olisi vuonna 2028 434 miljoonaa euroa. Ehdotetut hyvinvointialueiden rahoituslakimuutokset sekä vuoden 2025 tilinpäätösten kustannustietoihin perustuva jälkikäteistarkistus uhkaavat vähentää Kainuun hyvinvointialueen valtion rahoitusta 5 miljoonalla eurolla sekä vuonna 2027 että vuonna 2028, eli valtion rahoituksen kasvu vuodesta 2026 vuoteen 2027 olisi 6 miljoonaa euroa ja vuodesta 2027 vuoteen 2028 2 miljoonaa euroa.

Kainuun uusi sairaala –investoinnin toteuttamisen myötä Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä siirtyi Kainuun hyvinvointialueelle huomattavan suuri lainakanta 166,3 miljoonaa euroa. Lainoja on lyhennetty vuosina 2023-2025 yhteensä 24,2 miljoonaa euroa. Lainakanta 31.12.2025 oli yhteensä 142,1 miljoonaa euroa. Lainojen korkotaso on vakaa (keskikorko 31.12.2025 1,4 %), koska Uusi sairaala –lainoitus on kokonaisuudessaan joko kiinteäkorkoista tai koronvaihtosopimuksella suojattua. Kainuun hyvinvointialueelle on myönnetty vuodelle 2026 lainanottovaltuutta 23,4 miljoonaa euroa. Sen puitteissa on mahdollista nostaa pitkäaikaisista lainaa vuonna 2026 aloitettaviin investointeihin 11,9 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 4,7 miljoonaa euroa vuonna 2027. Laskennallinen lainanottovaltuus mahdollistaa omaan taseeseen kohdentuvien investointien toteuttamisen ja sitoutumisen investointeja vastaaviin sopimuksiin suunnitellusti vuosina 2026 ja 2027. Vuoden 2024 lopussa rahoja ja pankkisaamisia oli taseessa yhteensä 31,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 lopussa rahoja ja pankkisaamisia oli yhteensä 31,7 miljoonaa euroa. Tuloslaskelman vuosikate on 17,3 miljoonaa euroa, poistot ja arvonalentumiset yhteensä 11,1 miljoonaa euroa, investointimenot 5,7 miljoonaa euroa ja lainojen lyhennykset 8,1 miljoonaa euroa.

Laki hyvinvointialueesta määrittää talouteen liittyvät arviointimenettelyn kriteerit. Valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, mikäli hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää säädetystä määräajassa tai hyvinvointialueen konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia kaksi tilikautta peräkkäin. Kainuun hyvinvointialueen vuoden 2024 konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde oli 14,9 %, vastaava luku 31.12.2025 on 154,8 %. Arviointimenettelyyn voi joutua, mikäli konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 kaksi tilikautta peräkkäin. Tämän kriteerin arvo vuoden 2024 konsernitilinpäätöksestä laskettuna oli 0,2 ja vuoden 2025 konsernitilinpäätöksestä laskettuna 1,2. Hyvinvointialueen arviointimenettelyn kriteerejä ovat myös rahoituslain mukaisen lisärahoituksen myöntäminen kaksi kertaa kolmen peräkkäisen tilikauden aikana sekä erityisen lainanottovaltuuden myöntäminen.

Vahinkoriskit

Vakuutukset hoidetaan vakuutusmeklarin toimesta ja ne on kilpailutettu vuonna 2022. Kainuun hyvinvointialueella on lakisääteisten vakuutusten lisäksi vapaaehtoisia vakuutuksia koskien hyvinvointialueen henkilöstöä, sosiaali- ja terveystoimen asiakkaita sekä luottamushenkilöstöä. Henkilöstö ja tietyt ryhmät (kuntouttavan, vammaisten ja kehitysvammaisten työtoiminnan asiakkaat, perhehoitajat ja omaishoitajat) on vakuutettu lakisääteisellä työtaturma- ja ammattitautivakuutuksella. Hyvinvointialueella on lakisääteinen potilasvahinkovakuutus voimassa. Henkilöstö on vakuutettu lakisääteisellä työntekijäin ryhmähenkivakuutuksella. Tietyt asiakasryhmät ja luottamushenkilöstö on vakuutettu vapaaehtoisella ryhmätaturmavakuutuksella. Hyvinvointialueen henkilöstö ja luottamushenkilöstö ovat vakuutettuna matkustaessa enintään 1 kk kestäville virkamatoilla. Hyvinvointialueen toiminta on vakuutettu julkisyhteisön vastuuvakuutuksella julkisyhteisön toiselle aiheuttaman henkilö-, esine- ja tuotevastuuvahingon varalta sekä julkista valtaa käytettäessä aiheutetusta varallisuusvahingosta. Hyvinvointialueella asemansa puolesta päätöksiä tekevät virkamiehet ja luottamushenkilöstö on vakuutettuna julkisyhteisön hallinnon varallisuusvastuuvakuutuksella. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeusturvavakuutus, joka korvaa vakuutetun välttämättömät ja kohtuulliset asianajo- ja oikeudenkäyntikulut, jotka ovat aiheutuneet lakimiesavun käyttämisestä riita-, rikos- ja hakemusasioissa. Kiinteistöt ja irtaimistot on vakuutettu omaisuusvakuutuksella täydestä arvosta äkillisten ja ennalta arvaamattomien vahinkojen varalta (all risk). Keskeytysriskien osalta hyvinvointialueella on lisäkulukeskeytys, josta korvataan vahingoittuneen omaisuuskohteen kuntoon saattamisesta ja keskeytysvahingon välttämiseksi johtuneiden ylimääräisten kulu- jen aiheuttamia kustannuksia. Lisäksi hyvinvointialueella on epidemiakeskeytys- ja riippuvuuskeskeytysvakuutukset. Välivuokratut asunnot on vakuutettu huoneistoturvalla omaisuus- ja vastuuvahinkojen varalta ja metsät metsävakuutuksella äkillisten ja ennalta-arvaamattomien tapahtumien suoranaisilta omaisuusvahingoilta. Ajo- neuvot on vakuutettu pakollisen liikennevakuutuksen lisäksi vapaaehtoisella laajalla kaskolla.

1.10 Hyvinvointialueen sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallintaa, sisäistä valvontaa ja sisäistä tarkastusta ohjaavat hyväksytyt asiakirjat vuonna 2025:

- Kainuun hyvinvointialueen pelastuslaitoksen omavalvontaohjelma 20.1.2025 § 11 (AH)
- Hallintosääntö 15.12.2025 / päivitys

1.10.1 Sisäinen valvonta

Riskienhallintaan kuuluva sisäinen valvonta on omavalvontaa. Sisäinen valvonta käsittää lähinnä johdon ja esihenkilöiden toteuttaman sisäisten toimintojen tarkkailun.

Kainuun hyvinvointialueella sisäistä valvontaa on toteutettu vuonna 2025 hyvinvointialuelain, hallintosäännön sekä muiden hyväksytyjen ohjeiden (mm. omavalvontaan liittyvä ohjeistus) ja määräysten mukaisesti. Johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt ovat raportoineet neljännesvuosittain toiminnan ja talouden sekä riskienhallinnan seurannasta ja toteutumisesta osavuosisraporteilla

1.10.2 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on hyvinvointialueella lakisääteinen riippumaton aluehallituksen ja ylimmän johdon tukitoiminto, jonka tehtävänä on varmentaa johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja hyvän hallinnon rakenteita, joka edistää toiminnallaan hyvän johtamis- ja hallintotavan, ennakoivan ja tuloksellisen riskienhallinnan, eettisen johtamis- sekä sisäisen valvontakulttuurin kehittymistä.

Sisäinen tarkastus on järjestetty omana toimintana, johon käytetty resurssi oli 0,4 htv. Sisäisen tarkastajan työpanos on etenevässä määrin kohdistunut ulkoisen tarkastuksen tehtäviin mm. tarkastuslautakunnan valmistelu- ja sihteeritehtävät, toiminta tilintarkastuksen sopimusyhteyshenkilönä sekä Pohjois-Suomen YTA-yhteistyöalueen ulkoisen tarkastuksen viranomaistehtävät.

Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelman vuodelle 2025 on hyväksynyt hyvinvointialuejohtaja. Suunnitelma on tuotu aluehallitukselle tiedoksi 3.3.2025. Sisäisen tarkastuksen asemointi arvioitiin uudelleen sen jälkeen, kun aluevaltuusto oli 27.5.2025 hyväksynyt uuden organisaatorakenteen. Tarkempien selvitysten perusteella linjattiin, että sisäisen tarkastuksen asema säilyy ennallaan aluehallituksen ja hyvinvointialuejohtajan alaisuudessa 1.1.2026 alkaen. Linjauksella varmistettiin tarkastustoiminnan riippumattomuus.

Sisäinen tarkastus keskittyi vuoden 2025 osalta hyvinvointialueen hallintoa ohjaavien keskeisten asiakirjojen, mm. hallintosäännön ja taloussäännön, konsultointiin ja kehittämiseen. Organisaatiotason kehittämistarpeena tunnistettuun hallinnon ja juridiikan osaamisen kehittämiseen vastattiin kattavalla koulutustarjonnalla yhteistyössä hallintolakimiehen kanssa. Koulutussarjan hallinto- ja juridiikkapainotteisia aihealueita olivat asioiden valmisteleminen päätöksentekoon, julkisuus ja salassapito, viranhaltijapäätökset sekä päätöksentekoprosessi hankinta-asioissa.

Sisäinen tarkastaja on toiminut myös väärinkäytösilmoituskanavan käsittelyryhmän jäsenenä. Whistleblower –väärinkäytösilmoituskanavan kautta otettiin vastaan yksi epäkohtailmoitus koskien hankintojen sopimusvalvontaa. Käsittelyryhmän tarkemman selvityksen myötä hankintatoimea kehoitettiin huomioimaan sopimusvalvonnan vastuut yhdessä hankinnasta vastaavan palvelualueen kanssa tulevan kilpailutuksen yhteydessä.

1.10.3 Riskienhallinnan järjestäminen

Kainuun hyvinvointialue on saanut v. 2025 ulkoisessa auditoinnissa poikkeaman Riskien ja mahdollisuuksien käsittelyyn liittyen (ISO 9001:2015, 6.1 6.1.) Auditoinnin poikkeamatekstissä todetaan, että hyvinvointialueen riskien hallinnan kokonaisuus vaatii terävöittämistä. Riskien hallinnan kokonaisuutta ei ole kuvattu organisaatiossa dokumentoidusti ja riskien hallinta vaikuttaa auditoinnin perusteella hajanaiselta. Riskejä on kyllä jollakin tasolla kuvattuna, mutta erityisesti juuri hallintakeinoista ei saada selkeää näyttöä (esim. kuka vastaa riskin seurannasta ja millä aikataululla). Riskien määrittäminen eri näkökulmista tulee myös varmistaa, esimerkiksi pelkkä työsuojeluun liittyvien riskien arviointi ei lähtökohtaisesti riitä standardin vaatimusten täyttämiseksi.

Vastauksena auditointipolkeamaan Kainuun hyvinvointialue on todennut, että riskien hallinnan eteen on hyvinvointialueella tehty paljon valmistelevaa työtä mm. riskien hallintaprosessia ja siihen liittyvää ohjeistusta on valmisteltu. Työ on kuitenkin resurssoinnin niukkuuden takia edelleen keskeneräinen. Riskienhallintajärjestelmän käyttöönottoa on valmisteltu, mutta valmistelu on kesken ja tarvittavat päätökset puuttuvat.

Vuoden 2025 aikana hyvinvointialueella ei ole kokoontunut organisaatiotason riskienhallinnan asiantuntija- tai ohjausryhmää.

Poikkeaman korjaustoimenpiteenä hyvinvointialueelle on organisaatorakenteen tarkastelun yhteydessä perustettu syksyllä 2025 valmius- ja riskienhallintajohtajan tehtävä. Tehtävä sijoittuu hallinnollisesti hyvinvointialueen strategiseen ohjaukseen. Vuoden 2026 alusta Marjo Huovinen-Tervo on aloittanut valmius- ja riskienhallintajohtajana. Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjaus ja toteutus tarkentuu vuoden 2026 aikana.

1.10.4 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Hyvinvointialueella ei ole vielä käytössä keskitettyä riskienhallintajärjestelmää, johon organisaatiotason riskejä voitaisiin arvioida, hallita ja valvoa. Hyvinvointialueelle on hankittu v. 2025 laadunhallintaan IMS-järjestelmä, jossa on riskienhallintaosio. Osion ominaisuuksien tarkastelu ja pilotointi käynnistyy alkuvuodesta 2026.

2 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.1 Tilikauden tulos

TULOSLASKELMA	2025	2024
	(1000 €)	(1000 €)
Toimintatuotot	64 489	60 196
Toimintakulut	-450 434	-433 045
Toimintakate	-385 945	-372 848
Valtion rahoitus	403 909	374 310
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 292	2 416
Muut rahoitustuotot	197	200
Korkokulut	-2 010	-2 120
Muut rahoituskulut	-156	-166
Vuosikate	17 287	1 791
Poistot ja arvonalentumiset	-11 091	-12 769
Tilikauden tulos	6 195	-10 979
Tilikauden ali-/ylijäämä	6 195	-10 979
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut %	14,3	13,9
Vuosikate/Poistot, %	155,9	14,0
Vuosikate, euroa/asukas	246	25
Hyvinvointialueen asukasmäärä	70 164	70 521

Taulukko 6. Tuloslaskelma ja tunnusluvut

2.2 Toiminnan rahoitus

KAINUUN HYVINVOINTIALUEEN TASE					
VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
	<i>(1000 €)</i>	<i>(1000 €)</i>		<i>(1000 €)</i>	<i>(1000 €)</i>
A PYSYVÄT VASTAAVAT	149 675	155 048	A OMA PÄÄOMA	-11 124	-17 320
I Aineettomat hyödykkeet	1 596	2 126	I Peruspääoma	12 915	12 915
1. Aineettomat oikeudet	454	671	II Ed. tilikauden alijäämä	-30 234	-19 255
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 142	1 455	III Tilikauden ali-/ylijäämä	6 195	-10 979
II Aineelliset hyödykkeet	146 831	151 722	B PAKOLLISET VARAUKSET	1 952	2 227
1. Maa- ja vesialueet	751	756	I Muut pakolliset varaukset	1 952	2 227
2. Rakennukset	133 016	139 164	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 833	8 542
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 350	3 499	I Valtion toimeksiannot	3 109	6 820
4. Koneet ja kalusto	6 283	7 222	II Lahjoitusrahastojen pääomat	326	335
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270	270	III Muut toimeksiantojen pääomat	1 399	1 387
6. Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	3 160	811	D VIERAS PÄÄOMA	211 618	218 212
III Sijoitukset	1 248	1 201	I Pitkäaikainen	133 988	142 063
1. Osakkeet ja osuudet	828	828	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	133 988	142 063
2. Muut saamiset	420	372	II Lyhytaikainen	77 630	76 149
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 505	1 513	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	8 074	8 074
I Lahjoitusrahastojen varat	107	126	2. Saadut ennakot	0	7
II Muut toimeksiantojen varat	1 399	1 387	3. Ostovelat	18 242	20 058
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	56 098	55 100	4. Muut velat	5 753	5 122
I Vaihto-omaisuus	2 418	2 307	5. Siirtovelat	45 560	42 887
1. Aineet ja tarvikkeet	2 418	2 307	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	207 279	211 661
II Saamiset	22 006	21 564	TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Pitkäaikaiset saamiset	10	14	Omavaraisuusaste, %	-5,4	-8,2
1. Lainasaamiset	10	14	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,2	50,2
Lyhytaikaiset saamiset	21 996	21 550	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-24 039	-30 234
1. Myyntisaamiset	8 324	7 581	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-343	-429
2. Lainasaamiset	7	13	Lainakanta 31.12., 1000 €	142 063	150 137
3. Muut saamiset	5 105	4 528	Lainakanta 31.12., €/asukas	2 025	2 129
4. Siirtosaamiset	8 560	9 428	Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	189 767	197 687
III Rahat ja pankkisaamiset	31 674	31 229	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 705	2 803
VASTAAVAA YHTEENSÄ	207 279	211 661	Lainasaamiset 31.12., 1000 €	17	27
			Hyvinvointialueen asukasmäärä	70 164	70 521

Taulukko 7. Tase ja tunnusluvut

2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

KAINUUN HYVINVOINTIALUEEN RAHOITUSLASKELMA		
	2025	2024
	(1000 €)	(1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 287	1 791
Tulorahoituksen korjaukset	-276	-737
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 690	-4 523
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	11 340	-3 469
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-48	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 074	-8 074
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 773	-4 469
Rahoituksen rahavirta	-10 896	-12 544
Rahavarojen muutos	445	-16 013
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	31 674	31 229
Rahavarat 1.1.	-31 229	-47 242
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1000 €)	-3 320	-14 661
Investointien tulorahoitus %	303,8	39,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	0,2
Kassan riittävyys, pv	25	25
Hyvinvointialueen asukasmäärä	70 164	70 521

Taulukko 8. Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

2.4 Kokonaistulot ja -menot

KAINUUN HYVINVOINTIALUE KOKONAISTULOT JA -MENOT				
	2025	2024	2025	2024
	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)	(1000 €)
TULOT (ulkoiset)			MENOT (ulkoiset)	
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	64 489	60 196	Toimintakulut	450 434
Valtionosuudet	403 909	374 310	Korkomenot	2 010
Korkotuotot	1 292	2 416	Muut rahoituskulut	156
Muut rahoitustuotot	197	200		
Tulorahoituksen korjauserät	-276	-737	Investoinnit	
			Käyttöomaisuusinvestoinnit	5 690
Investoinnit				
Käyttöomaisuuden myyntitulot	20	0	Rahoitustoiminta	
			Antolainojen lisäykset	48
			Pitkäaik.lainojen vähennys	8 074
TULOT YHTEENSÄ	469 631	436 385	MENOT YHTEENSÄ	466 413
				447 929
Täsmäytys:				
Kokonaistulojen ja menojen erotus	3 218	-11 544		
Rahavarojen muutos	445	-16 013		
./Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 773	-4 469		
	3 218	-11 544		

Taulukko 9. Hyvinvointialueen kokonaistulot ja -menot

2.5 Hyvinvointialuekonsernin toiminta ja talous

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt		
Liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Muut yhtiöt	1	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Hyvinvointiyhtymät	1	
Osakkuusyhteisöt		
Muut omistusyhteisyhteisöt		
Yhteensä	2	

Kainuun hyvinvointialue omistaa kokonaan Kainuun Ateriapalvelut Oy:n, joka on sen ainoa tytäryhtiö. Yhtiö on perustettu v. 2022 ja sillä ei ole lainkaan toimintaa. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Lisäksi Kainuun hyvinvointialue on osakkaana Nordlab hyvinvointiyhtymässä 10,67 %:n suuruisella osuudella. Nordlab hyvinvointiyhtymä on yhdistelty konsernitilinpäätökseen suhteellisella pääomaosuusmenetelmällä.

Kainuun hyvinvointialueen edustaja Nordlab hyvinvointiyhtymän yhtymäkokouksissa: Sami Mäenpää (vara-henkilö Timo Halonen).

Konsernin tilikauden ylijäämä oli 6,1 miljoonaa euroa, kumulatiivinen alijäämä -24,0 miljoonaa euroa ja konsernitaseen loppusumma 209,5 miljoonaa euroa.

Konsernin toiminnan ohjaus

Kainuun hyvinvointialueen omistajaohjauksen strategisen toimintamallin muodostavat hyvinvointialuestrategia, konserniohje sekä muut strategiat ja periaatteet. Tällä tarkoitetaan muun muassa talouden ja investointien suunnittelua.

Konserniohjeella luodaan puitteet hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle hyvinvointialueen tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tarkoituksena on pyrkiä konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseen, hyvinvointialueen konserniyhteisöistä saaman tiedon laadun parantamiseen sekä tiedonkulun tehostamiseen. Aluevaltuusto hyväksyi Kainuun hyvinvointialueen konserniohjeen kokouksessaan 27.5.2025.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kainuun hyvinvointialue on osakkaana Nordlab hyvinvointiyhtymässä 10,67 %:n suuruisella osuudella. Nordlab Hyvinvointiyhtymä on yhdistelty konsernitiilinpäätökseen suhteellisella pääomaosuusmenetelmällä.

Pohjoisten hyvinvointialueiden vuonna 2022 perustaman NordLab hyvinvointiyhtymän osuudet peruspääomasta (4.000.000,00 euroa) eli jäsenosuudet ovat:

- Kainuun hyvinvointialue 10,67 %,
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue 9,33 %,
- Lapin hyvinvointialue 24,00 %,
- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue 56,00 %.

Tilikaudella 2025 hyvinvointialueen konsernirakenteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konsernirakenteeseen ei ennakoida lähiaikoina muutoksia.

Syksyllä 2023 perustetun Tervia Logistiikka Oy:n Kainuun hyvinvointialueen omistusosuus jää alle 20 %:n. Kainuulla on muutamia pienomistuksia kansallisissa in house -yhtiöissä.

Hankintalain uudistus todennäköisesti merkitsee sitä, että yhtiömuotoisessa yhteistyössä haetaan suurempia omistusosuuksia in house -aseman saavuttamiseksi.

Konsernivalvonnan järjestäminen

Kainuun hyvinvointialueen aluevaltuusto on määrittänyt ohjeet konsernivalvonnan toteuttamiseksi 27.5.2025 hyväksymässään konserniohjeessa.

Hyvinvointialuekonsernin valvonnan luonne vastaa toteutukseltaan ja periaatteiltaan hyvinvointialueen sisäistä valvontaa, jonka toteuttamisen järjestäminen kuuluu hyvinvointialueen hallituksen vastuulle. Hyvinvointialuekonsernissa konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja sekä muut aluehallituksen erikseen nimeämät viranhaltijat. Konsernijohto voi käyttää valvonnassa apunaan määräämiään vastuuhenkilöitä sekä hyvinvointialueen sisäistä tarkastusta.

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat konserniyhteisöjen, erityisesti tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden sekä valtuuston tytäryhteisöille asettamien tavoitteiden toteutumisen seuranta, analysointi ja raportointi. Lisäksi konsernivalvonnan kohteena ovat merkittävimpien riskien ja epävarmuustekijöiden raportointi ja hallinta. Konsernivalvontaan kuuluu myös tytäryhteisöjen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä

konserniohjeen noudattamista erityisesti keskitetyissä konsernitoiminnoissa ja konsernin sisäisten palvelujen käytössä. Konsernivalvonnassa seurataan myös riskienhallintajärjestelmien toimivuutta hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa yhteisöissä.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		
	2025	2024
	(1000 €)	(1000 €)
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 345	1 918
Tulorahoituksen korjaukset	-276	-737
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 376	-5 062
Pysyvien ja vastaavien hyöd. luovutustulot	20	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	10 713	-3 881
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-48	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	363	373
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 112	-8 288
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 760	-4 582
Rahoituksen rahavirta	-10 548	-12 496
Rahavarojen muutos	165	-16 377
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	31 692	31 527
Rahavarat 1.1.	-31 527	-47 903
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (1000 €)	-5 376	-16 091
Investointien tulorahoitus %	272,0	37,9
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	0,2
Kassan riittävyys, pv	24	25
Hyvinvointialueen asukasmäärä	70 164	70 521

Taulukko 10. Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNIN TULOSLASKELMA		
	2025	2024
Toimintatuotot	73 016	68 543
Valmistus omaan käyttöön	114	62
Toimintakulut	-458 999	-441 320
Toimintakate	-385 869	-372 716
Valtion rahoitus	403 909	374 310
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 294	2 417
Muut rahoitustuotot	199	202
Korkokulut	-2 032	-2 128
Muut rahoituskulut	-157	-167
Vuosikate	17 345	1 918
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 181	-12 890
Arvonalentumiset	-21	0
Tilikauden ali-/ylijäämä	6 143	-10 972
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut %	15,9	15,5
Vuosikate/Poistot, %	154,8	14,9
Vuosikate, euroa/asukas	247	27
Hyvinvointialueen asukasmäärä	70 164	70 521

Taulukko 11. Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut

KONSERNITASE					
VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
	(1000 €)	(1000 €)		(1000 €)	(1000 €)
A PYSYVÄT VASTAAVAT	150 934	155 732	A OMA PÄÄOMA	-11 105	-17 248
I Aineettomat hyödykkeet	2 683	2 964	I Peruspääoma	12 915	12 915
1. Aineettomat oikeudet	454	671	II Edellisten tilikausien alijäämä	-30 163	-19 191
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 789	1 530	III Tilikauden ali-/ylijäämä	6 143	-10 972
3. Ennakkomaksut	441	762			
			B PAKOLLISET VARAUKSET	1 952	2 227
II Aineelliset hyödykkeet	147 425	151 990	I Muut pakolliset varaukset	1 952	2 227
1. Maa- ja vesialueet	751	756			
2. Rakennukset	133 016	139 164	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 833	8 542
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 350	3 499	I Valtion toimeksiannot	3 109	6 820
4. Koneet ja kalusto	6 644	7 474	II Lahjoitusrahastojen pääomat	326	335
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270	270	III Muut toimeksiantojen pääomat	1 399	1 387
6. En.maksut ja kesk.er. hankinnat	3 393	827			
			D VIERAS PÄÄOMA	213 786	219 990
III Sijoitukset	826	778	I Pitkäaikainen	134 632	142 399
1. Osakkeet ja osuudet	406	406	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	134 632	142 399
2. Muut saamiset	420	372			
			II Lyhytaikainen	79 154	77 592
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 505	1 513	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	8 139	8 112
I Lahjoitusrahastojen varat	107	126	2. Saadut ennakot	1	11
II Muut toimeksiantojen varat	1 399	1 387	3. Ostovelat	18 734	20 620
			4. Muut velat	5 828	5 191
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	57 027	56 267	5. Siirtovelat	46 452	43 659
I Vaihto-omaisuus	2 418	2 307			
1. Aineet ja tarvikkeet	2 418	2 307	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	209 466	213 511
II Saamiset	22 916	22 433			
Pitkäaikaiset saamiset	14	14	TASEEN TUNNUSLUVUT		
1. Lainasaamiset	10	14		2025	2024
2. Muut saamiset	4	0	Omavaraisuusaste, %	-5,3	-8,1
Lyhytaikaiset saamiset	22 903	22 420	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,8	49,7
1. Myyntisaamiset	9 026	8 274	Kertynyt alijäämä, €	-24 019 220	-30 162 658
2. Lainasaamiset	7	13	Kertynyt alijäämä, €/asukas	-342	-428
3. Muut saamiset	5 226	4 661	Konsernin lainakanta 31.12.	142 771 149	150 510 729
4. Siirtosaamiset	8 644	9 472	Konsernin lainat, €/asukas	2 035	2 134
			Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	202 240 814	198 282 790
III Rahat ja pankkisaamiset	31 692	31 527	Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 882	2 812
			Konsernin lainasaamiset 31.12.	16 830	27 004
VASTAAVAA YHTEENSÄ	209 466	213 511	Hyvinvointialueen asukasmäärä	70 164	70 521

Taulukko 12. Konsernitase ja tunnusluvut

2.6 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.6.1 Asiaa koskeva sääntely

Talouden tasapainottamisen tulee voimassa olevan hyvinvointialuelain mukaan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Mikäli alue ei kykene kattamaan kumulatiivista alijäämäänsä määräajan puitteissa eikä kykene turvaamaan lakisääteisiä palveluja, voidaan käynnistää erityinen arviointimenettely tai alue voi hakea lisärahoitusta. Vuoden 2025 aikana on käynnistetty valmistelu alijäämien kattamisvelvoitteen väliaikaiseksi pidentämiseksi, joka mahdollisesti toteutuessaan harkinnanvaraisen lisäajan antamisen alueille jopa vuoden 2029 loppuun saakka.

Hyvinvointialue/ yhtymä	TP2024, milj. €	Tilinpäätös- arvio 2025, milj.€	TA2026, milj. €	TS2027, milj. €	TS2028, milj. €	Kumulatiivinen yli-/alijäämä 31.12.2025, milj.€	Kumulatiivinen yli-/alijäämä 31.12.2026, milj.€	Kumulatiivinen yli-/alijäämä 31.12.2027, milj.€	Kumulatiivinen yli-/alijäämä 31.12.2028, milj.€
Etelä-Karjala	-40	-12	0	7	7	-84	-84	-77	-70
Etelä-Pohjanmaa	-62	-27	21	39	36	-133	-112	-72	-37
Etelä-Savo	-42	3	7	22	20	-74	-67	-45	-25
Helsinki	29	166	54	51	30	224	279	330	360
Itä-Uusimaa	-48	-12	-8	18	33	-95	-103	-86	-52
Kainuu	-11	4	8	12	11	-26	-19	-7	4
Kanta-Häme	-47	26	96	66	37	-83	13	79	116
Keski-Pohjanmaa	-17	9	5	16	19	-28	-23	-6	13
Keski-Suomi	-142	-72	0	51	83	-328	-328	-276	-193
Keski-Uusimaa	-67	8	5	49	51	-125	-120	-71	-20
Kymenlaakso	-62	-12	-27	4	25	-106	-133	-129	-104
Lappi	-87	-13	-6	7	-3	-190	-196	-189	-191
Länsi-Uusimaa	-5	132	60	64	56	6	66	130	186
Pirkanmaa	-57	125	86	73	42	-68	18	91	133
Pohjanmaa	-27	15	51	35	22	-51	0	36	58
Pohjois-Karjala	-46	10	17	22	29	-61	-44	-21	8
Pohjois-Pohjanmaa	-51	53	37	44	10	-81	-44	0	10
Pohjois-Savo	-68	4	7	47	73	-125	-118	-70	3
Päijät-Häme	-44	-9	8	31	53	-97	-89	-58	-5
Satakunta	-50	37	9	30	35	-56	-47	-17	18
Vantaa ja Kerava	-57	99	50	56	64	-62	-12	44	108
Varsinais-Suomi	-119	115	52	87	93	-151	-99	-12	81
Yhteensä	-1119	649	531	833	826	-1793	-1262	-429	397
HUS-yhtymä	-30	163	0	0	0	22	22	22	22
Alijäämiä, milj. €	-1148	-157	-41	0	-3	-2023	-1637	-1138	-699
Ylijäämiä, milj. €	29	805	572	833	829	230	375	709	1096

Taulukko 13. Tilikauden yli-/alijäämät tilinpäätösarvioiden 2025 ja taloussuunnitelmien 2026-28 mukaan (Hyvii Oy 11.2.2026)

2.6.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Kainuun hyvinvointialueen tuloslaskelma vuodelta 2025 osoittaa ylijäämää 6 195 338,53 euroa.

Aluehallitus esittää, että tilikauden ylijäämä 6 195 338,53 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

2.6.3 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Aluevaltuuston hyväksymä järjestämissuunnitelma vuosille 2023–2025 toteuttaa hyvinvointialueen strategisia linjauksia ja toimii uudistamis- ja sopeuttamisohjelmalla. Tavoitteena on turvata kainuulaisten sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut ja yhteensovittaa resurssit ja palvelutarpeet talouden tasapainottamiseksi. Järjestämissuunnitelman tarkoitus tiivistyy hyvinvointialueen perustehtävään ”Terveyttä, turvaa ja hyvinvointia”.

Vuoden 2025 aikana käynnistyi järjestämissuunnitelman viimeinen neljäs aalto, jonka tehtävänä oli koota ja toteuttaa aikaisempien aaltojen vielä osittain keskeneräisiksi jääneet keskeiset muutokset valmiiksi kokonaisuudeksi. Lisäksi järjestämissuunnitelman neljännessä aallossa huomioituiin ministeriöiden välisissä neuvotteluissa nousseet toimenpidesuosituksukset, joista erityistä huomiota kiinnitettiin toimeenpanovauhdin nopeuttamiseen.

Muutoksien tavoitteena on ollut koko hyvinvointialueen toiminnan ajan löytää rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia, jotka laskevat kustannustasoa pysyvästi. Samalla on pyritty välttämään lyhyellä aikavälillä realisoituvia säästöjä, jotka pidemmällä aikajänteellä eivät laske kustannuksia tai jopa vaikuttavat kustannustasoon kohottavasti. Tämän periaatteen vuoksi hyvinvointialue ei ole mm. turvautunut henkilöstön lomautuksiin säästöohjelmissaan.

Järjestämissuunnitelman mukaisina toimenpiteinä vuoden 2025 aikana toteutettiin:

- Organisaatiomuutos
- Sairaalan johtamisrakenteen muutos
- Erikoissairaanhoidon tuottavuuden kasvu kotiuttamalla aikaisempia ostopalveluja
- Toimitilojen tiivistäminen
- Perusterveydenhuollon kustannustehokkuuden lisääminen Hoidon jatkuvuus -mallin avulla
- Digitalisaation lisääminen

Valtion hyvinvointialueille ohjaaman tarvevakioidun rahoituksen ongelma on ennakoitavuuden puute sekä las-kentaperiaatteiden monimutkaisuus. Kainuu on tasapainottanut taloutensa, jolloin nykyinen valtion rahoitus riittää kattamaan vuosittaiset toimintakulut. Kertyneiden alijäämien kattaminen vaatii kuitenkin merkittävää ta-louden sopeuttamista, jonka suuruusluokka käytettävissä olevan tiedon valossa on 12-13 miljoonaa euroa vuodessa edellyttäen Kainuulta yleistä hyvinvointialueiden kulukehitystä matalampaa toimintakulujen kasvua. Mikäli toimintakulujen kasvu noudattaa taloussuunnittelun linjausta, niin Kainuu kykenee kattamaan kertyneet alijäämät vuoden 2028 loppuun mennessä, ellei valtion rahoituksessa tapahdu tarkastelujaksolla merkittäviä odottamattomia muutoksia.

3 Talousarvion toteutuminen

3.1 Seuranta koskeva sääntely

Hyvinvointialueen toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (Hyvinvointialuelaki 115.5 §).

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (hyvinvointialuelaki 115.4 §). Käyttötalousosassa aluevaltuustoon nähden sitova on määrärahan menojen ja tulojen erotus eli toimintakate.

Toimialuejohtajan vastuulla on huolehtia, ettei toimialueelle määritelty määräraha ylitä. Mahdolliset talousarviomuutokset eivät saa vaarantaa aluevaltuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

3.2 Tavoitteiden toteutuminen

Aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista.

Talousarviossa asetetut tavoitteet toteuttavat aluevaltuuston hyväksymää hyvinvointialuestrategiaa. Strategiaassa on määritelty sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Hyvinvointialuekonsernin tavoitteet jakaantuvat konsernijohtolle ja tytäryhteisöille asetettuihin tavoitteisiin.

3.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Kainuun hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi muutokset vuoden 2025 talousarvioon 16.6.2025. Toteutunien talousarviovertailut on tehty suhteessa muutettuun talousarvioon.

Talousarviomuutoksessa toimintamenoja lisättiin 1,4 miljoonaa euroa ja valtion rahoitustuloja lisättiin 0,4 miljoonaa euroa, jolloin alkuperäisen talousarvion ylijäämä 5,0 miljoonaa euroa pieneni 4,0 miljoonaan euroon.

Terveys- ja sairaanhoidon palvelujen toimialueen menomäärärahalisäys jononpurkuun oli yhteensä 0,8 miljoonaa euroa. Akuuttihoitoon ja pelastuksen toimialueelle lisättiin henkilöstömenomäärärahoja 0,6 miljoonaa euroa.

Talousarvion ylijäämä ylittyi 2,2 miljoonaa euroa tuloksen muodostuessa 6,2 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talousarvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poikkeama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNTITUOTOT	17 081	16 518	0	16 518	17 400	882	5,3	1,9
MAKSUTUOTOT	27 086	30 438	0	30 438	29 675	-763	-2,5	9,6
TUET JA AVUSTUKSET	11 368	7 161	0	7 161	13 332	6 171	86,2	17,3
MUUT TOIMINTATUOTOT	4 661	3 828	0	3 828	4 082	254	6,6	-12,4
TOIMINTATUOTOT	60 196	57 945	0	57 945	64 489	6 544	11,3	7,1
HENKILÖSTÖKULUT	-217 846	-225 669	-773	-226 441	-226 980	539	0,2	4,2
PALVELUJEN OSTOT	-158 509	-158 256	-697	-158 953	-168 000	9 046	5,7	6,0
AINEET, TARV. JA TAVARAT	-27 578	-30 460	-25	-30 484	-27 573	-2 911	-9,5	-0,0
AVUSTUKSET	-8 001	-8 128	132	-7 996	-8 083	87	1,1	1,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-21 111	-20 710	0	-20 710	-19 798	-912	-4,4	-6,2
TOIMINTAKULUT	-433 045	-443 223	-1 362	-444 585	-450 434	5 849	1,3	4,0
TOIMINTAKATE	-372 848	-385 278	-1 362	-386 640	-385 945	-695	-0,2	3,5
VALTIONOSUUDET	374 310	403 577	367	403 944	403 909	-34	-0,0	7,9
RAH.TUOTOT JA -KULUT	329	-1 753	0	-1 753	-678	-1 075	-61,4	305,9
VUOSIKATE	1 791	16 546	-995	15 551	17 287	-1 736	-11,2	-865,5
POISTOT JA ARVONALENT.	-12 769	-11 590	0	-11 590	-11 091	-499	-4,3	-13,1
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-10 979	4 956	-995	3 961	6 195	-2 234	-56,4	-156,4

Taulukko 14. Kainuun hyvinvointialueen käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4 Käyttötalouden toteutuminen

Kainuun hyvinvointialueen vuoden 2025 alkuperäisen talousarvion toimintakate oli -385,3 milj. €. Talousarviomuutoksen jälkeen toimintakate oli -386,4 milj. €. Tiliryhmien talousarviovertailut on tehty aluevaltuuston kesäkuussa hyväksymään muutettuun talousarvioon. Toimintakatteen toteutuma oli -385,9 milj. €, joten talousarvio alittui 0,7 milj. €. Suurimmat euromääräiset poikkeamat talousarvion ja toteutuman välillä olivat palvelujen ostojen talousarvioylitys 9,0 milj. € sekä aine-, tarvike- ja tavaraostojen talousarvioalitus 2,9 milj. €. Näihin poikkeamiin vaikuttaa Puolangan alueen sote-ulkoistussopimukseen liittyvien aine-, tarvike- ja tavaraostojen kohdennus toteutumisissa palvelujen ostoihin ja talousarviossa aine-, tarvike- ja tavaraostoihin.

Henkilöstökulut toteutuivat 0,5 milj. € ja 0,2 % muutettua talousarviota suurempina.

Palvelujen ostojen talousarvio muutoksen jälkeen oli 159,0 milj. € ja toteutuma 168,0 milj. € eli 9,0 milj. € ja 5,7 % talousarviota suurempi. Asiakaspalvelujen ostoja kertyi 93,7 milj. € ja ne ylittivät talousarvion 8,1 milj. €. Kertyneet OYS-ostot olivat 21,8 milj. € (talousarvio 17,7 milj. €). Palvelusetelien toteutuma oli 7,3 milj. € (talousarvio 7,7 milj. €). Muiden palvelujen ostoja kertyi 67,0 milj. € (talousarvio 65,6 milj. €). Suurimmat kullerät muiden palvelujen ostoissa oli sosiaali- ja terveystalvet 14,5 milj. € (talousarvio 13,1 milj. €), ICT-palvelut 11,5 milj. € (talousarvio 11,8 milj. €) ja työvoiman vuokraus 9,3 milj. € (talousarvio 8,4 milj. €). Sosiaali- ja terveystalvetuiden suurin erä oli laboratoriopalveluostot, joita kertyi 8,3 milj. € (talousarvio 7,5 milj. €). Aine-, tarvike- ja tavaraostojen kertymä oli yhteensä 27,6 milj. €. Talousarvion 30,5 milj. € alittui 2,9 milj. eurolla. Eniten kuluja kertyi hoitotarvikkeista, joiden ostoja oli yhteensä 14,5 milj. € (talousarvio 16,5 milj. €). Lääkeostojen talousarvio 7,2 milj. € alittui toteutuman ollessa 6,7 milj. €.

Hyvinvointialue maksoi avustuksia 8,1 milj. € (talousarvio 8,0 milj. €). Omaishoidon tukea maksettiin 3,9 milj. € (talousarvio 4,1 milj. €) ja muita avustuksia kotitalouksille yhteensä 3,3 milj. € (talousarvio 3,1 milj. €).

Vuokrakulujen toteutuma 19,1 milj. € oli talousarvion mukainen.

Toimintatuottojen toteutuma oli talousarvion mukaisesti eli 64,5 milj. € (talousarvio 57,9 milj. €). Myyntituotot ylittivät 0,9 milj. €, maksutuotot alittuivat 0,8 milj. €, tuet ja avustukset ylittivät 6,2 milj. € ja muut toimintatuotot

ylittyivät 0,3 milj. €. Tukien ja avustusten merkittävimmät ylitykset johtuivat budjetoimattomasta valtionavustulosta hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen (4,6 milj. €) ja Kelan korvauksista sairaankuljetuksiin (0,7 milj. €) ja kotoutumislain mukaiset laskennallisista korvauksista (0,7 milj. €).

Toimialuekohtaiset toimintatuottojen ja -kulujen toteutumien ja talousarviopoikkeamat on kuvattu luvussa käyttötalouden toteutuminen.

3.4.1 Hyvinvointialueen johdon hallinto

3.4.1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Vuoden 2025 alussa uutena hyvinvointialuejohtajana tehtävässään aloitti Sami Mäenpää. Hyvinvointialueen johdon hallinnon rakenteet ovat muutoin vakiintuneet eikä 2025 tuonut tähän poikkeusta.

3.4.1.2 Hyvinvointialueen johdon hallinnon käyttötalousosa

Hyvinvointialueen hallinnon toimintakatteen talousarvio vuonna 2025 oli 1,88 milj. € ja TP 2025 toteutui 1,922 milj. €. Hallinnon taloudessa merkittävin osa koostuu henkilöstökuluista, jonka osalta vuosi toteutui talousarvion mukaisena. Palveluiden ostoissa, jotka koostuvat mm. asiantuntijapalveluiden hankinnoista talousarvio alitettiin kuten myös hyvinvointialueen myöntämässä avustuksissa. Merkittävin ylitys tapahtui muissa toimintakuluissa, jotka pitävät sisällään mm. luottamushenkilöiden palkkiot.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNTITUOTOT	1				1	1	0,0	67,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	59							-100,0
TOIMINTATUOTOT	59				1	1	0,0	-98,4
HENKILÖSTÖKULUT	-931	-685		-685	-688	3	-0,4	-26,1
PALVELUJEN OSTOT	-410	-412		-412	-379	-34	8,2	-7,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-10	-6		-6	-10	3	-48,0	-6,5
AVUSTUKSET	-262	-239		-239	-190	-48	20,2	-27,3
MUUT TOIMINTAKULUT	-192	-545		-545	-656	111	-20,3	241,4
TOIMINTAKULUT	-1 805	-1 888		-1 888	-1 923	35	1,9	6,5
TOIMINTAKATE	-1 746	-1 888		-1 888	-1 922	34	1,8	10,1
VUOSIKATE	-1 746	-1 888		-1 888	-1 922	34	1,8	10,1
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-1 746	-1 888		-1 888	-1 922	34	1,8	10,1

Taulukko 15. Kainuun hyvinvointialueen hallinnon käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.1.3 Hyvinvointialueen johdon hallinnon tulevan kehityksen arviointi

Hyvinvointialueen johdon hallinnon talous on lähtökohtaisesti vakaata ja ennustettavaa. Toiminnan sisällössä ei ole odotettavissa muutoksia, joilla olisi merkittäviä taloudellisia vaikutteita.

Demokraattiseen päätöksentekoon liittyvät kulut katetaan hyvinvointialueen johdon hallinnosta, jonka vuoksi mahdolliset suunnitelmaan sisällyttömät kokoukset ja niihin liittyvät palkkiot näkyvät hallinnon kuluina.

Hyvinvointialueen laajuus huomioon ottaen on selvää, että jatkossakin asiantuntijapalveluita tarvitaan tukemaan erityisesti juridiikan osalta niin hankintoja kuin henkilöstöpalvelujen toimintaa, koska oman toiminnan resurssit eivät riitä väliaikaisten kuormitushuippujen hallintaan.

3.4.2 Järjestämisen tuki

3.4.2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Järjestämisen tuen tehtävänä on yhteensovittaa, ohjata ja valvoa sote- ja pelastuspalvelujen järjestämistä ja palvelujen tuottamista Kainuun hyvinvointialueen asukkailla sekä katselmoida prosessien kokonaisuuksia. Yhteistyö ulkopuolisten sidosryhmien kanssa on ollut koko vuoden ajan aktiivista ja siinä painottui strateginen ja ohjauksellinen yhteistyö.

Kuluneen vuoden aikana järjestämisen tuen toimijat ovat osallistuneet useisiin hyvinvointialueen merkittäviin uudistustehtäviin, kuten organisaatorakenteen uudistamiseen, järjestämissuunnitelman toimeenpanon 4. vaiheen toimenpide-esityksiin, mahdollisesti perustettavan YTA-konttorin selvitys ja valmistelutyöhön, palveluverkkokonseptityöskentelyyn, Terveys- ja hyvinvoinnin laitoksen arviointiraporttiin liittyvän yhteistyön koordinointiin sekä useisiin muihin paikallisiin ja kansallisiin yhteistyöryhmiin.

Hyvinvointialuestrategian päivittämisen koordinointi ja valmistelu ajoittui kuluneen vuoden syksyille. Työskentelyä ohjasi poliittisesti puheenjohtajakollegio, jonka kanssa työskentely eteni vahvan osallisuuden kautta. Kainuun hyvinvointialueen strategia vuosille 2026–2029 hyväksyttiin suunnitelman mukaisesti aluevaltuustossa joulukuussa 2025.

Valtionhallinnon ohjaukseen liittyvä ministeriöiden kanssa tehtävä yhteistyö eri verkostoissa sekä hyvinvointialueen lakisääteisten ohjausneuvotteluihin valmistelu ja paikallinen koordinointi toteutui järjestämisen tuen yksikön kautta. Vuoden 2025 ohjausneuvotteluissa Kainuun hyvinvointialue sai yhdeksän toimenpidesuosituksen, joista yksi keskeisimmistä oli suositus jatkaa palveluverkon uudistamista nykyistä kustannustehokkaammaksi sekä jatkaa määrätietoisesti palveluiden uudistamista ja talouden tasapainottamista.

Valmiuteen ja varautumiseen liittyvien tehtävien osuus oli varsin suuri kuluneen vuoden aikana. Hyvinvointialueen valmiussuunnitelman koordinoinnin lisäksi alueelta osallistuttiin mm. Aluehallintoviraston, Puolustusvoimien, Kyberturvallisuuskeskuksen valmiusharjoituksiin sekä Pohjois-Suomen YTA:n valmiustyöhön. Henkilöstölle ja esihenkilöille järjestettiin loppuvuodesta valmiuskoulutusta.

Hoitotyön osalta vuonna 2025 hyvinvointialueella on tarjottu harjoittelu- tai työpaikalla tapahtuvan oppimisen paikkoja eri työyksiköistä ja paikkakunnilta niin ammattikorkeakouluopiskelijoille kuin ammattiopiston opiskelijoille. Ammattikorkeakouluopiskelijoita Kainuun hyvinvointialueella harjoitteli 405 henkilöä, joista 260 henkilöä oli Kajaanin ammattikorkeakoulusta. Harjoitteluviikkoja heille kertyi 2768 viikkoa, josta 1972 viikkoa oli Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Kajaanin ammattiopiston opiskelijoille solmittiin 134 koulutus sopimusta sekä 109 oppisopimusta Kainuun hyvinvointialueella. Lääketieteen opiskelijoita harjoitteli Kainuun hyvinvointialueella 216 henkilöä vuonna 2025.

Hoitotyön osalta on toteutettu henkilöstömitoituslaskenta hyvinvointialueen vastaanotto- ja poliklinikkatoimintaan sekä suun terveydenhuoltoon. Lisäksi Kainuun hyvinvointialue on osallistunut Pohjois-Suomen YTA:n Oikea osaja –hankkeeseen, jossa tehtiin kartoitusta (mihin työaika menee) asumispalveluiden ja vastaanottopalveluiden osalta (sekä hoitaja- että lääkäritaustaisille). Selvitystä on tehty Pohteella, Soitella ja Kainuun hyvinvointialueella. Hoitotyön johtoryhmä ja hoitotyön esihenkilökokoukset ovat kokoontuneet hyvinvointialueella säännöllisesti. Hoitotyön yhteistyökokouksiin on osallistuttu YTA-alueella ja kansallisesti. Pohjois-Suomen YTA –alueen hoitotyön johdon päivät järjestettiin keväällä 2025 Kainuun hyvinvointialueen toimesta.

Hyvinvointialueella toteutetun organisaatiouudistuksen myötä järjestämisen tuen yksikön toiminta vuodesta 2023 alkaen olleella kokoonpanolla lakkasi vuoden 2025 lopussa ja 1.1.2026 aloittaa strategisen ohjauksen yksikkö tarkennetulla tehtäväsisällöllä ja uudella kokoonpanolla. Asiakkuus, palveluohjaus- ja ostopalvelut tiimi siirtyi ikääntyneiden palvelujen toimialueelle. Lisäksi tapahtui yksittäisiä henkilöstösiirtoja toimialueilta vuoden 2026 alusta aloittavaan strategiseen ohjausyksikköön ja päinvastoin. Syksyn yhteistoimintamenettelyjen tuloksena hoitotyön johtajan tehtävä lakkautettiin ja tehtiin päätös tehtävän yhdistämisestä akuuttihoidon palvelualuepäällikön tehtävään. Uutena tehtävänä hyvinvointialueelle perustettiin valmius- ja riskienhallintajohtajan tehtävä, joka sijoittui strategiseen ohjaus -yksikköön.

Asiakkuus, palveluohjaus ja ostopalvelut -tiimi

Asiakasohjaus eli ikäihmisten ohjaus ja neuvonta sekä palvelutarpeiden laaja-alainen arviointi sekä asiakkaan palvelutarpeen mukaisten palvelujen järjestäminen kuului hyvinvointialueella järjestämisen tuen yksikköön. Palvelutarpeen arviointi on lakisääteinen tehtävä (lait 980/2012 ja 1301/2014) ja ne on toteutettu lainmukaisissa määrärajoissa.

Asiakasohjauksesta on osallistuttu valtakunnalliseen Palvelurakenteen ja ikääntyneiden asiakasohjauksen vertaiskehittämiseen, jonka tuottamaa vertailutietoa on käytetty tiedolla johtamisessa.

Yksityisten sosiaalipalveluntuottajien kanssa on toteutettu ennakkollista valvontaa tapaamalla asumispalveluntuottajia (16) laadunseuranta- ja valvontatapaamisissa. Palvelusetelillä kotihoitoa tuottavien yksityisten palveluntuottajien kanssa on käyty läpi sääntökirjan mukaista toimintaa avopalveluntuottajien (15) kanssa.

Palvelujen strateginen hankinta ja valvonta on ollut keskitettynä järjestämisen tukeen edellisen vuoden tapan. Tavara- ja materiaalipalveluista sekä ICT-hankinnoista on osaltaan vastannut tuotannon tuki- ja hallintopalvelut. Eri toimi- ja palvelualueiden hankinnat toteutettiin yhteistyössä järjestämisen tuen sekä toimialueiden kanssa. Hankintojen suunnittelua ja toteutumista on valvottu palvelu- ja toimialueilla omavalvonnan keinoin.

Kustannusten kasvun hillitsemiseksi sekä läpinäkyvyyden lisäämiseksi käytettiin Hankintapulssi-ohjelmiston ostolaskuanalyysia. Analyysi muodostaa toimialakohtaisen kokonaiskuvan hankintojen avaintunnusluvuista, joita voidaan käyttää tiedolla johtamisen tukena.

Pohjoisen YTA-alueen hankinnoista vastaavien kanssa yhteistyötä jatkettiin säännöllisillä YTA-alueen yhteistyösopimuksen päivittämiseen liittyvillä tapaamisilla sekä erilaisilla verkostokokouksilla. Hankintaosaamista on vahvistettu organisaation eri tasoilla valtakunnallisilla yhteistyötapaamisilla sekä hankintoihin liittyvillä täydennyskoulutuksilla. Hankintatoimen osalta keskeistä on ollut hankintojen strateginen ohjaus ja valvonta. Järjestämisen tuki on ohjannut toimialueita hankintojen toteuttamisessa.

Kehittämistiimi

TKIO-toiminnassa edistetään strategisten tavoitteiden toteutumista ja tuetaan organisaatiota asiantuntijatehtävillä.

Hanketoiminnassa on vuoden 2025 aikana saatettu päätökseen Suomen kestävän kasvun -ohjelman kehittämishankkeet Kestävän kasvun Kainuu II, Hoidon jatkuvuuden turvaajat (H2O) ja aikuissosiaalityön arviointitutkimus.

Kansainvälistä rekrytointia on jatkettu Maailmalta Kainuuseen yhdessä töitä tekemään -hankkeessa. Hanke-rahoituksella on tuettu heikoimmassa asemassa olevia kainuulaisia mm. ruoka-apukorttitoiminnalla. Evästä pöytään jatkohakemus vuodeksi 2026 on saatu myönteinen rahoituspäätös.

Matkalla riittävään vanhemmuuteen ja Barnahus-hankkeilla kehitetään lasten ja perheiden hyvinvoinnin tukea. Yhteistyöhankkeet Inspis (Innovaatioekosysteemin kehittäminen), STEVOK (ensihoidon ja pelastuksen osaamisen kehittäminen) ja InnoXr (Osaamisen kehittäminen, virtuaali- ja simulaatiomenetelmät) sekä Kainuulainen polku hoitajaksi Kajaanin ammattikorkeakoulun kanssa jatkuvat.

Uutena hankkeena on käynnistynyt Kela-rahoitteinen ”Kuntoutus neurokirjon lasten ja nuorten arjessa” -hanke. Nuorten huumekuolemien ehkäisyyn ja suun hyvinvointiin liittyen on valmisteltu hankehakemukset (käynnistyminen vuoden 2026 alussa).

Hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen (vk-rahoitus) myönnetty valtiovarainministeriön yleisavustus 7,2 milj. € on käytetty kokonaisuudessaan vuosina 2023–2025. Yhteensä rahoitusta käytettiin 87 projektiin tai toimenpiteeseen.

Organisaation ideakulttuurin edistämistä on jatkettu Orchidea- innovaatiotyökalulla, johon on vuoden aikana saatu 45 kehittämisehdotusta. Kehittämistyön koordinoitiin ja toteutuksen seurantaan on hankittu sähköinen projektisalkku.

Digitaalisuutta on vahvistettu ”Digi ensin” -periaatteella asiantuntijatuella sekä kehittämishankkeiden ja vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksen avulla. Digiohjelma on valmistunut ja se kytketään tiiviisti uuden strategiakauden muutosohjelmaan.

Hyvinvointialueen osallisuusohjelma on valmistunut sekä laadittu kokemusasiantuntijatoiminnan käsikirja ja järjestöyhteistyösuunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Järjestöavustusten hakemisen ja käsittelyn tehostamiseksi on hankittu sähköinen järjestelmä, joka on käytössä vuoden 2026 hakukierroksella.

Hytetu-yhteistyötä kuntien kanssa on jatkettu systemaattisesti ja tavoitteellisesti, tavoitteena on luoda rakenne yhdyspintafoorumille. Työmuotoina ovat mm. kuntien ja hyvinvointialueen yhteinen alueellinen Hytetu-työryhmä. Laaja hyvinvointikertomus 2023–2025 on valmisteltu aluevaltuuston hyväksyttäväksi. Kertomus toimii pohjana hyvinvointisuunnitelmalle 2026–2029.

Laatu- ja valvontatiimi

Laatu- ja valvontatiimissä on jatkettu hyvinvointialueen laadunhallinnan, prosessien, valvonnan ja omavalvonnan uudistamista ja kehittämistä. Kehittämistyötä ovat tukeneet vakiinnuttamis- ja kehittämisrahalla toteutetut strategiseen valvontaan ja hankintoihin sekä prosessien hallintaan ja johtamiseen toteutetut projektit.

Omavalvonnan ja laadunhallinnan tueksi hankittu ohjelmisto on otettu vuoden aikana käyttöön. Ohjelmistoa hyödynnetään toiminnan valvonnassa, sisäisissä arvioinneissa sekä johdon katselmuksissa ja yksiköiden itsearvioinneissa. Prosessien hallinnan ja johtamisen tueksi hankittiin ohjelmisto ja sen käyttöönottoa valmisteltiin syksyn aikana. Syksyn aikana uudistettiin hyvinvointialueen prosessikartta.

Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian täytäntöönpanoa toimintaan on jatkettu suunnitelman mukaisesti ja toteutuksen itsearviointi toteutettiin marraskuussa.

Omavalvonnan toteutuminen Kainuun hyvinvointialueella

Hyvinvointialueen omavalvonta on valvonnan ensisijainen muoto ja sitä toteutetaan eri menetelmiä hyödynnäen, tiiviissä yhteistyössä järjestämisen tuen ja palvelutuotannon kanssa. Omavalvonnan toteuttamista tukevat hyvinvointialueen omavalvontaohjelma ja -suunnitelma. Palveluyksiköiden omavalvontasuunnitelmat ja -raportit on laadittu ja julkaistu ulkoisilla verkkosivuilla. Omavalvonnan valvontaa on toteutettu ohjaus- ja valvontakäyntien sekä sisäisten arviointien kautta. Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on toteuttanut suunniteltuja ohjaus- ja arviointikäyntejä. Fimea toteutti alkuvuonna tarkastuksen lääkinnällisten laitteiden turvallisuuteen liittyen. Vuonna 2025 sisäiset arvioinnit kohdistuivat valvontasuunnitelman mukaisesti lasten ja perheiden palveluihin, sosiaalipalveluihin ja arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaan.

Kainuun hyvinvointialueella on käytössä ISO 9001:2015-standardin mukainen laatujärjestelmä. Osa hyvinvointialueen toiminnasta on sertifiointin piirissä, ja sertifikaatti on voimassa vuoteen 2027 saakka. Vuoden 2025 aikana toteutettiin seuranta-arviointi.

Palveluiden laatua ja turvallisuutta on seurattu asiakaspalautteiden sekä asiakas- ja potilasturvallisuuteen liittyvien vaaratapahtumien kautta. Asiakaspalautteiden osalta on käytössä THL:n suosittamat väittämät (7 kpl) ja NPS-indeksi (Kuinka todennäköisesti suosittelisit saamaasi palvelua läheillesi?). Asiakaspalautteijärjestelmän osalta toteutettiin tekstiviestipilotti. Vuonna 2025 Kainuun hyvinvointialueen NPS oli 65 (asteikko -100–100) ja väittämien keskiarvo 4,4 (asteikko1-5).

Asiakas- ja potilasturvallisuuden osalta raportoidaan Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen määrittelemät vähimmäistietosisällöt (ks taulukko). Eniten vaaratapahtumailmoituksia tehdään lääkehoitoon, tapaturmiin ja tiedonkulkuun sekä hoidon/palveluiden järjestelyihin tai saatavuuteen liittyen. Vakavat vaara- ja haittatapahtumia käsitellään vakavien tiimissä juurisyyanalyysia hyödyntäen. Vuoden 2025 aikana Vakavat -tiimissä on ollut käsiteltyä 21 tapausta. Lisäksi teemapohjaiseen käsittelyyn on otettuun vuoden 2024 aikana ilmoitetut kaatumistapaturmat.

Henkilöstöllä on mahdollista myös raportoida onnistuneista hoito- ja palvelutapahtumista PosiPro-järjestelmän kautta. Tarkempi omavalvonnan raportointitieto löytyy omavalvonnan vuosikertomuksessa.

Mittari	1–12/2024	1–12/2025	Tavoite
Asiakaspalautteiden NPS -suosittelemiseksi (asteikko -100–100)	60	65	>70
Asiakaspalautteeväittäimien keskiarvo (asteikko 1–5)	4,4	4,4	
Asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitusten (Haipro) määrä (kpl)	4 815	4 776	
Asiakkaiden, potilaiden läheisten tekemät ilmoitukset % osuus kaikista ilmoituksista	0,7 %	0,5 %	
"Tapahtui asiakkaalle/potilaalle" epäkohta- ja vaaratapahtumailmoitusten %-osuus kaikista asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneista ilmoituksista	64,4 %	63,1 %	< 50 %
Käsiteltyjen, kehittämisehdotuksia sisältäneiden ilmoitusten ja korjaavien toimenpite-ehtotusten %-osuus kaikista käsitellyistä ilmoituksista	2,6 %	5,7 %	>10 %
Asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneiden vakavien vaaratapahtumien %-osuus kaikista ilmoituksista	0,5 %	0,9 %	< 0,4 %
Onnistumisilmoitusten määrä (PosiPro)	363	412	Ilmoitusten määrä kasvaa edellisvuodesta

Taulukko 16. Palaute- ja vaaratapahtumien mittaritiedot

Viestintätiimi

Viestintä on jatkanut perustehtävien toteuttamista. Alkuvuoden aikana viestintätiimi on toteuttanut tavanomaisten sisäisen ja ulkoisen viestinnän lisäksi turvallisuuden teemavuoden kampanjaa, aluevaali-informaatiota sekä julkaissut kaikkiin kainuulaisiin talouksiin jaettavan palvelu- ja varautumistiedotteen. Lisäksi viestintä on tukenut Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueen valmiussuunnittelua ja tekoälypilotointia.

Toisella vuosipuoliskolla on panostettu erityisesti hyvinvointialueen strategian päivitykseen johdon tehtäväksiannon mukaisesti. Johdon viestintää on tuettu henkilöstöinfoilla ja säännöllisillä uutiskirjeillä.

Valmiuden ja varautumisen osalta on jatkettu turvallisuuteen liittyvää viestintää sekä osallistuttu syksyn valmiusharjoitusten toteutukseen.

Ulkoisessa viestinnässä on toteutettu vakiintuneesti noin 100 ulkoista tiedotetta eli keskimäärin kahdesti viikossa asukkaille ja medialle suunnattuja julkaisuja. Näiden lisäksi sosiaalisen median alustoilla on jaettu myös muita päivityksiä ja sisältöjä. Sisäisessä viestinnässä hyödynnettiin intranetin lisäksi jokaiselle työntekijälle jaettavaa uutiskirjettä, jota julkaistiin vuoden aikana keskimäärin 1,5 / kk.

Kustannussäästöjä on haettu toteuttamalla keskeiset toimet omana työnä ilman ostopalveluita sekä kilpailuttamalla hankintoja, joilla vuosibudjetti on alittunut noin 30 %. Viestintätiimin resurssit ovat vahvistuneet vakiinaistamalla määräaikaisen asiantuntijan tehtävä.

3.4.2.2 Järjestämisen tuen yksikön käyttötalousosa

Järjestämisen tuen tilinpäätöksessä ylitystä on noin 207 000 euroa budjettiin verrattuna. Tutkimus, kehittäminen, innovaatio ja osaaminen –toiminnan budjetin ylitys johtuu Kestävän Kasvun Kainuun II –hankkeen aikana tulleista virheellisistä kirjauksista. Vuonna 2023 siirtosaamisiin oli kirjattu tuloja 671 656 euroa. Vuonna 2024 valtionavustus oli 4.10.2024 kirjattu käyttötalouteen, joka olisi kuulunut kirjata taseeseen. Vuonna 2025 valtionavustus (7–12/203) korjattiin tasetilille. Näin ollen tämä muutos pienensi vuoden 2025 tuloja 671 656 euroa. Muutoin järjestämisen tuen talousarvio toteutui talousarvion mukaisesti.

Toimintakatteen toteuma oli 0,7 % suurempi muutettuun talousarvioon 2025 verrattuna. Toimintatuotoissa erityisesti tuet ja avustukset toteutuivat ennakoitua paremmin. Henkilöstökulujen osalta suurinta vaihtelua tapahtui kehittämishankkeiden ja vakiinnuttamis- ja kehittämisrahoituksella toteuttavien projektien henkilöstön osalta. Huomattavaa on, että kehittämishankkeiden rahoitus on pääsääntöisesti tullut 100 prosenttisenä ulkopuolisena rahoituksena. Hyvinvointialueelle myönnetty vakiinnuttamis- ja kehittämisraha käytettiin kokonaisuudessaan vuosina 2023–2025.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	2 772	2 616		2 616	1 846	-770	-29,4	-33,4
MAKSUTUOTOT	4 490	5 259		5 259	4 420	-839	-16,0	-1,6
TUET JA AVUSTUKSET	6 134	3 162		3 162	8 035	4 873	154,1	31,0
MUUT TOIMINTATUOTOT	64	0		0	37	37	41 282,1	-41,6
TOIMINTATUOTOT	13 460	11 038		11 038	14 339	3 301	29,9	6,5
HENKILÖSTÖKULUT	-5 762	-4 893		-4 893	-7 662	2 768	56,6	33,0
PALVELUJEN OSTOT	-29 452	-31 054		-31 054	-31 162	107	0,3	5,8
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-230	-217		-217	-442	225	103,5	92,2
AVUSTUKSET	-33				-61	61	0,0	86,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-583	-145		-145	-466	320	220,5	-20,1
TOIMINTAKULUT	-36 060	-36 310		-36 310	-39 793	3 483	9,6	10,4
TOIMINTAKATE	-22 600	-25 273		-25 273	-25 454	182	0,7	12,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					-22	22	0,0	0,0
VUOSIKATE	-22 600	-25 273		-25 273	-25 476	204	0,8	12,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-90	-90		-90	-93	4	4,2	4,2
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-22 690	-25 362		-25 362	-25 570	207	0,8	12,7

Taulukko 17. Järjestämisen tuen käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.2.3 Toimialueen tulevan kehityksen arviointi

Organisaatiomuutoksen myötä järjestämisen tuen toiminta nykymuotoisena lakkasi vuoden 2025 lopussa ja toiminta strategisessa ohjaus -yksikössä tulee keskittymään aiempaa enemmän asiantuntijatyön avulla tukemaan hyvinvointialueen johtoa, hallintoa sekä palveluita eri valmistelu-, suunnittelu- ja toimeenpanotehtävissä. Strategisessa ohjausyksikössä työskentelee sosiaali- ja terveydenhuollon, juridiikan, laadunhallinnan ja valvonnan, kehittämisen, valmiuden ja varautumisen sekä viestinnän asiantuntijoita.

Henkilöstöresurssien osalta riskit liittyvät pienen organisaation yksittäisten asiantuntijoiden osaamiseen. Äkilliset henkilövaihdokset voivat vaikuttaa laajemmin koko organisaation toimintaan, sillä tietyt vastuut ja velvoitteet ovat riippuvaisia yksittäisten henkilöiden työpanoksesta.

Lähtöleveysuudessa toimintaympäristön ja YTA-yhteistyön linjaukset voivat vaikuttaa kyseisen yksikön toimintaan. Talouden näkökulmasta suurimmat vaihtelut tapahtuvat ulkopuolelta tulevan kehittämis- ja hanke- rahoituksen kautta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistetut palvelut

Puolangan kunta ja Terveystalo Kuntaturva Oy ovat sopineet sosiaali- ja terveystalolta koskevan palvelusopimuksen (10.2.2021 -31.12.2025), joka on siirtynyt Puolangan kunnalta sote-uudistuksen toimeenpanoa koskevan lain nojalla Puolangan kunnan oikeuksien ja velvollisuuksien osalta sellaisenaan Kainuun hyvinvointialueelle.

Vuoden 2025 palvelusopimushinta oli 16,1 milj. €. Vuoden 2025 hyvinvointialueen puolankalaisille tuottamien palveluiden toimintatuotot oli yhteensä 5,3 milj. € (vuonna 2024 yht. 4,1 milj. €). Vuositasauksessa Terveystalolle hyvitetiin Puolangan yksiköiden tuottamat palvelut muille kuin puolankalaisille, joita oli 0,8 milj. € (vuonna 2024 yht. 0,3 milj. €). Hyvinvointialue sai vuositasauksessa hyvitystä Terveystalolta Puolangan ensihoitopalveluiden tuottamisesta 0,8 milj. € (vuonna 2024 yht. 0,7 milj. €). Terveystalo hyvitti vuositasauksessa hyvinvointialueelle myös Puolangan palvelujen aine-, tarvike- ja tavaraostojen kustannukset.

Terveystalo Kuntaturva Oy ilmoitti, ettei se käytä sopimuksen mukaisia optiovuosia, joten sopimuksen voimassaolo päättyi 31.12.2025.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
HENKILÖSTÖKULUT	-54				-51	51	0,0	-4,5
PALVELUJEN OSTOT	-15 436	-10 974		-10 974	-16 355	5 381	49,0	5,9
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12	-2 158		-2 158	-14	-2 144	99,4	14,8
AVUSTUKSET	-9				-3	3	0,0	-61,8
MUUT TOIMINTAKULUT	-122				-24	24	0,0	-80,5
TOIMINTAKULUT	-15 633	-13 132		-13 132	-16 447	3 315	25,2	5,2
TOIMINTAKATE	-15 633	-13 132		-13 132	-16 447	3 315	25,2	5,2
VUOSIKATE	-15 633	-13 132		-13 132	-16 447	3 315	25,2	5,2
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-15 633	-13 132		-13 132	-16 447	3 315	25,2	5,2

Taulukko 18. Sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistetut palveluiden käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.3 Hallinto- ja tukipalvelut

3.4.3.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Hallinto- ja tukipalveluiden toimintaa on ohjannut keväällä 2023 hyväksytty järjestämissuunnitelma toimenpidealtoa. Toimialueen keskeisiä linjauksia ovat olleet tehokas ja suunnitelmallinen hallinnollinen johtaminen ja ohjaaminen, organisaation ydintoimintojen tukeminen, digitaalisten palveluiden kehittäminen ja hyödyntäminen, toimintojen kriittinen tarkastelu toimintojen ja talouden näkökulmasta sekä osaamiseen ja tiedolla johtamiseen panostaminen.

Hyvinvointialueen aikana toimialueella on toteutettu useita tuotantotapaselvityksiä, jotka ovat ohjanneet palveluiden kehittämistoimenpiteitä. Vuonna 2024 ateria- ja puhtauspalveluita alkoi hyvinvointialueelle tuottaa SOL Palvelut Oy:n ja Vireko Oy:n yhteenliittymä. Samasta ajankohdasta kotiin jaettavien aterioiden palvelutuotanto siirtyi Compass Group Finland Oy:lle. Molempien toiminta vakiintui vuoden 2025 aikana. Kuljetuspalveluiden vammais- ja sosiaalihuollon kuljetuksien osuus siirrettiin yhteistoiminta-alueen yhteisen Tervia Logistiikka Oy:n toteutettavaksi lokakuussa 2024. Tervia Logistiikka Oy uusi sähköisen kuljetusten välitysjärjestelmän ja kilpailutti kuljetusyrittäjät syksyllä 2025. Muutos ei ole sujunut häiriöittä ja Tervia Logistiikka on joutunut panostamaan palvelun sujuvuuden parantamiseen.

Järjestämissuunnitelman neljännen aallon toimenpiteistä erityisesti toimitilojen käytön tehostaminen, digiohjelman laadinta sekä etä-/hybridityön käytäntöjen selkiyttäminen ovat olleet toimialueen vastuulla. Toimialue oli myös mukana valmistelemaan uutta poliittista toimielinrakennetta valiokuntamalleineen uudelle, kesäkuussa 2025 aloittaneelle aluevaltuustolle. Toimielinrakenteesta ja organisaatiomuutoksesta johtuen hallintosääntöä päivitettiin joulukuussa 2025.

Talouspalvelut

Talouspalvelut on jatkanut toimintaansa vakiintuneissa puitteissa. Taloushallintoon liittyvät automatisointiratkaisut ja tekoälyn käyttö ostolaskujen käsittelyssä ovat mahdollistaneet henkilö- ja tehtävämuutosten toteuttamisen. Hallittu henkilöstömäärän vähentäminen on toteutettu luonnollisen poistuman kautta.

Vuonna 2024 toteutetun taloushallinnon palvelujen tuotantotapaselvityksen loppuraportin mukaisesti palvelutuotantoa on jatkettu edelleen omana toimintana. Vuoden 2025 aikana talouspalveluissa on toteutettu kirjanpidon, maksuliikenteen, ostolaskujen käsittelyn, laskutuksen ja perinnän sekä taloushallinnon järjestelmävastaavan tehtäväkokonaisuuksien työohjeiden dokumentointi sekä prosessikuvausten päivittäminen. Tämän kokonaisuuden kustannukset on katettu hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen kohdennetulla valtionavustuksella. Samalla on seurattu meneillään olevia hankintalainsäädännön muutoksia sekä muiden hyvinvointialueiden tekemiä tuotantotapavalintoja.

Vuonna 2024 myyntilaskujen perintätoiminta ulkoistettiin Revire Perintä Oy:lle. Perintäpalvelujen hankinta on jouduttu ottamaan uudelleen tarkasteluun edellä mainitun perintäyhtiön omistuksen muututtua. Asian valmistelu on kesken.

Kainuun hyvinvointialueen taloussääntö hyväksyttiin aluehallituksessa 14.4.2025 § 104. Kainuun hyvinvointialueen konserniohje hyväksyttiin aluevaltuustossa 27.5.2025 § 24.

Talouspalvelujen toteutuma suhteessa talousarvioon (1,8 milj. €) on 87,6 % eli talousarvio alittui 0,2 milj. €.

Henkilöstöpalvelut

Vuoden 2025 aikana käytiin useampia yhteistoimintaneuvotteluita, joilla oli vaikutuksia toiminnan organisointiin ja työntekijöiden tehtäviin ja tehtäväkuvuihin. Yhteistoimintaneuvotteluissa ei irtisanottu työntekijöitä. Henkilöstöpalvelut toimeenpanee yhteistoimintaneuvotteluiden lopputulosta yhdessä yksiköiden esihenkilöiden kanssa.

Yhteistoimintaneuvotteluilla on ollut vaikutusta rekrytointeihin siten, että vuoden 2025 aikana otettiin käyttöön täyttölupamenettely. Täyttölupatyöryhmä antaa luvan toteutettaville rekrytoinneille ja huomioi yhteistoimintaneuvotteluissa irtisanomisuhan alla olevien työntekijöiden työntarjoamisveloitteen.

Vuoden 2025 määräaikaisten tarkastelun yhteydessä vakinaistettiin 70 työntekijää. Määräaikaisten tarkastelu toteutetaan jatkossa vuosittain ja määräaikaisten työsuhteiden ketjutuksia ja syitä seurataan säännöllisesti. Vuoden 2025 aikana vakinaisten työntekijöiden määrä kasvoi ja määräaikaisten työntekijöiden määrä väheni vuodesta 2024.

Vuoden 2025 aikana uudistettiin perehdyttämisprosessia ja henkilöstöraportointia. Hyvinvointialueella otettiin käyttöön yhteinen digitaalinen yleisperehdytys, joka sisältää laajan ja yhtenäisen perehdyttämisen organisatiosta ja toiminnasta. Digitaalinen yleisperehdytys takaa yhdenvertaisen perehdyttämisen jokaiselle työntekijälle. Lisäksi esihenkilöiden tueksi otettiin käyttöön People Analytics-raportointi. Raportointijärjestelmästä saa helposti raportteja ja tietoa eri henkilöstötilastoista. Helposti saatavilla olevat raportit parantavat esihenkilöiden tiedolla johtamista henkilöstöasioissa.

Osaamisen kehittämisen prosessia kehitettiin vuoden 2025 aikana. Kehityskeskustelua uudistettiin ja sen yhteyteen lisättiin osaamiskartoitus, jolla tehdään henkilöstön osaaminen ja osaamistarpeet näkyviksi. Täydennyskoulutuspäiviä oli keskimäärin 2,3 työntekijää kohden eli 0,1 päivää enemmän kuin edellisellä vuonna.

Työterveyshuollon kanssa yhteistyö ja yhteinen kehittäminen jatkui vuoden 2025 tiiviisti. Mehiläisen Kompassi-palvelu on vakiintunut ja sillä on ollut vaikutusta varhaisten hälytysten reagointiin ja työkykyasioiden nopeampaan etenemiseen.

Asiakirjahallinto- ja neuvontapalvelut

Asiakirjahallinnossa on saatu yksi lisähenkilö sisäisiin järjestelyin, joka helpottaa tietopalvelun toimintaa ja vastaa lisääntyneiden pyyntöjen työpaineeseen.

Potilas- ja sosiaaliasiavastaavan palvelut ovat laajentuneet koskemaan myös yksityisiä toimijoita, ja toimintaa on käynnistetty vuonna 2025.

Tietosuojatehtävät ovat lisääntyneet lainsäädännön ja ihmisten valvetuneisuuden vuoksi ja tulevaisuudessa ne tulevat lisääntymään entisestään uusien sääntelyjen myötä. Välittömiä toimenpiteitä vaativien tehtävien

määrä vähentää mahdollisuuksia myös toiminnan kehittämiseen. Tietosuojaan osalta henkilöresurssit ovat tällä hetkellä riittämättömät, eikä suunnitelmista huolimatta saatu lisähenkilöä tietosuojaan vuodelle 2026. Tämä aiheuttaa merkittävän riskin tulevaisuudessa tietosuojan asianmukaisten velvoitteiden toteutumiselle Kainuun hyvinvointialueella.

Hallinnon sihteerit

Hyvinvointialueen toiminnan aloituksen yhteydessä koottiin toimialueiden johdon sihteeritoiminnot yhteen yksikköön. Ratkaisulla on kyetty yhtenäistämään hallinnon prosesseja ja jakamaan työtä ruuhkahuipuissa ja poissaolotilanteissa. Keväällä 2025 organisaatorakennetta koskevien yt-neuvotteluiden tuloksena päätettiin koota kaikki hyvinvointialueen sihteeritoiminnot yhteen yksikköön, joka aloitti toimintansa vuoden 2026 alusta.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalveluissa toteutettiin omana toimintana ICT-infrapalvelut, käyttäjätukipalvelut, sote-tietojärjestelmäpalvelut, hoitajakutsu- ja teletekniikan palveluita ja tarjottiin asiantuntija- ja suunnittelupalveluita hyvinvointialueen eri toimialueiden käyttämien tietojärjestelmien hankintaan, käyttöönottoon, ylläpitoon ja kehittämiseen sekä tietoturvan ja häiriötilanteiden hallintaan.

ICT-muutoshankkeen toimenpiteinä toteutettiin mm. turvallisuuteen, kokonaisarkkitehtuuriin ja tiedonhallintamalliin kohdistuvia kehittämistoimia ja hankintoja. Vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen kohdistetun valtionapurahan avulla jatkettiin Saga-asiakastietojärjestelmän käyttöönottoprojektia, pilotoitiin kotona asumista tukevan teknologian hallintamallia kuvapuhelinpalveluiden käyttöönotossa ja ylläpidossa ja pilotoitiin generatiivisen tekoälyn käyttöä M365 Copilot –pilotissa, johon osallistui 130 erilaisissa tehtävissä työskentelevää käyttäjää eri toimialueilta. Lisäksi toteutettiin Puolangan sote-palveluiden ICT-muutosprojekti. Pilotoidut hallintamallit ja ratkaisut ovat siirtyneet tuotantokäyttöön. Saga-asiakastietojärjestelmän käyttöönottoprojekti jatkuu vuonna 2026 omalla investointirahoituksella.

Vuonna 2025 valmisteltiin organisaatiomuutosta, strategiaa ja digiohjelmaa hyvinvointialueen digitaalisen palveluiden vakiinnuttamiseksi ja kehittämiseksi. 2026 vuoden alusta alkaen hyvinvointialueella toimii Digi- ja tietohallintopalvelut -palveluyksikköön kuuluva Digitaaliset palvelut -toimintayksikkö, jossa vastataan myös Omasoten ylläpidon ja tuen tarjoamisesta sekä hoitajakutsu- ja teletekniikan sekä kuvapuhelinpalvelun tuesta ja ylläpidosta.

Pohjois-Suomen YTA:lla selvitettiin tietohallinnon ja tiedonhallinnan yhtenäistämiseen liittyvien APTJ-ratkaisujen kustannusvaikutuksia. Selvityksen perusteella nykyisen APTJ-järjestelmän vaihtamisen toiminnallinen ja laadullinen kustannusvaikutus olisi Kainuun hyvinvointialueella rajallinen. Sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmä Sagan käyttöönotto on kuitenkin edennyt Kainuussa, Lapin hyvinvointialueella ja Pohjois-pohjanmaan hyvinvointialueella yhteisen inhouseyhtiö Esko Systems Oy:n ja järjestelmätoimittajan Mediconsult Oy:n kanssa. Yhteistyötä ja tiedonvaihtoa tietohallintojohdon sekä tietohallintojen välillä tehtiin myös mm. kyberturvallisuuden valmiussuunnittelussa.

Tietohallintopalvelujen toimintakulut ovat alittaneet talousarvion, mutta kustannukset ovat kuitenkin kasvaneet vuoden 2024 tilipäätökseen verrattuna. Säästöjä pyritään toteuttamaan ohjelmisto- lisenssi- ja huoltosopimuksien sekä laitteiden leasing-sopimusten kautta, sekä priorisoimalla kehittämisen ja versiopäivitysten toteutuksia. Tietokoneiden ja oheislaitteiden hankinta sekä rahoitus ja laitteiden elinkaaren hallinnan sopimukset kilpailutettiin osallistumalla yhteishankintayksiköiden kilpailutuksiin.

Henkilöstövaihtuvuus oli vähäistä vuoden 2025 aikana, mutta hankerahoitus on vaikuttanut määräaikaisiin työsuhteisiin.

Tekniset palvelut

Vuoden 2025 aikana on toteutetut/aloitetut merkittävimmät investointihankkeet:

- Kainuun keskussairaalan pääoven edustan muutostyöt. Hankkeella parannettiin pääoven edustan liikenneturvallisuutta katkaisemalla ajotie pääoven edestä ja jakamalla ajoneuvoliikenne kahteen eri osaan (liikuntarajoitteiset sekä inva-taksit sekä saattoliikenne ja taksit).

- Koukkutie 32, lastenkoti- ja vammaisten lasten asuminen. Hanke sisältää Salmilan lastenkodin toimintoille uudet toimitilat sekä kehitysvamma-asumisen asuinyksikön, yhteensä 21 paikkaa. Hankkeen rakennustyöt on aloitettu 10/2025.
- Pöllyvaarantie 1, MT- kuntoutujien asuinyksikkö sekä avokuntoutuksen tilat. Hankkeen suunnittelu on aloitettu alkuvuodesta 2025. Hankkeen urakkakilpailu vuoden 2026 alussa ja rakennusvaihe 2026-2027.
- Kainuun keskussairaalan uuden valmistuskeittiö, hankesuunnittelu 2025, rakennussuunnittelu 2026 ja rakennusvaihe 2026-2027.

Teknisten palvelujen toiminnan pääpaino keskittyy omien toimitilojen ylläpidon ja kehittämisen lisäksi vuokratilojen hallintaan ja kehittämiseen. Toimitilojen tila- ja kustannustehokkuus on olennainen osa Kainuun hva:n toimintaympäristösuunnitelmaa. Palvelujen toimipisteverkko suunnitellaan palvelujen kannalta tarpeellisilla kustannustehokkailla toimitiloilla.

Tekniset palvelut on osallistunut kunnissa käynnissä oleviin tilahankkeisiin tilaajan edustajana. Sotkamossa sote-keskus 1 on valmistunut syksyllä 2025 ja tilat ovat käytössä. Kuhmossa uuden sote-keskuksen arkkitehtisuunnittelu on edennyt vuoden 2025 aikana ja talotekniikan suunnittelu aloitetaan vuoden 2026 alussa. Suomussalmen uuden ta:n hankesuunnittelua valmisteltua on jatkettu ja hankkeen suunnittelun on tarkoitus käynnistyä vuoden 2026 alussa. Pelastuslaitoksen toimitilojen uudishankkeiden valmistelu on käynnistynyt neuvotteluilla sekä alkuvalmisteluilla Kuhmon ja Paltamon palolaitosten osalta.

Teknisten palvelujen (kiinteistötekniikka, lääkintälaittehuolto ja kiinteistöjen turvatekniikka) toimintakulut ovat toteutuneet pääosin suunnitelman mukaisesti. Muihin toimintakuluihin sisältyy vähennyseränä kiinteistöveronpalautuksia vuosilta 2016-2025 yhteensä 1,1 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena toteutuneet kulut alittavat talousarvion.

Henkilöstössä ei ollut vaihtuvuutta vuoden 2025 aikana.

Materiaalipalvelut

Vuosi 2025 keskittyttiin pääosin yksikön perustoimintojen pyörittämiseen.

Fimean auditoinnissa saadun poikkeaman osalta käynnistettiin selvitystyö toimintojen kehittämiseksi, selvitystyö jatkuu vuoden 2026 aikana. Materiaalipalvelut oli mukana uuden keittiön suunnittelussa uusien varastotilojen osalta, valmistuessaan nämä tilat mahdollistavat tuotteiden asianmukaisen varastoinnin jatkossa. Loppuvuodesta valmistauduttiin Puolangan toimintojen mukaan tuloon suunnitteleamalla tarvittavat materiaali-ym. tilaukset ja kuljetukset asianmukaisesti. Hyvinvointialueen leasing-ajoneuvokalustosta uusittiin vuoden 2025 aikana noin 20%, kaluston uusiminen jatkuu myös vuonna 2026.

Materiaalipalveluiden toimintakulut noudattivat kokonaisuutena talousarviota. Kuljetuspalveluiden yksikön lakkautuksesta johtuen materiaalipalveluiden toiminnot lisääntyivät, jonka seurauksena yksikön toimintakulut nousivat noin 50% vuodesta 2024. Henkilöstökulut toteutuivat vuoden 2025 aikana hieman budjetoitua alhaisemmalla tasolla. Yksikköön rekrytoitiin vuoden aikana kaksi työntekijää sisäisesti, yksi eläköityneen ja yksi irtisanoutuneen tilalle. Lisäksi yksi virkavapaalla ollut työntekijä irtisanoutui vuoden lopussa.

Varastoitavien tuotteiden kirjanpidollinen arvo laski noin 5% vuoden aikana, ollen vuoden lopussa hieman yli 900k€. Varastonarvon laskuun vaikutti osittain pandemian vuoksi hankittujen tuotteiden alaskirjaukset niiden teknisen käyttöiän päätyttyä. Varaston toimitusvarmuus kasvoi hieman edellisestä vuodesta ollen 98 %. Hoiotarvikkeiden saatavuus pysyi hyvällä tasolla, yksittäisissä tuotteissa esiintyi satunnaisia toimitusviiveitä vuoden aikana.

Ravinto-, puhtaanapito- ja tekstiilipalvelut

Ravinto- ja puhtaanapidon ulkoistamisen myötä lähes koko ravintopalvelujen henkilöstö siirtyi Vireko Oy:lle vanhoina työntekijöinä.

Vireko Oy valmistaa Kajaanin alueen ateriat keskussairaalan keittiössä. Kuhmon ja Sotkamon alueen ateriat valmistetaan Kuhmon Tuupalan koulun keittiössä ja Hyrynsalmen ja Suomussalmen alueen ateriat valmistetaan Hyrynsalmen palvelukeittiössä.

Compass Groupin toimittamien kotiin kuljetettavien aterioiden määrä väheni loppuvuotta kohden koko Kainuun alueella asiakkaiden siirtyä muiden palveluiden käyttöön. Pienten asumisyksiköiden ateriatilauksen määrässä on ollut pientä vähentymistä. Ateriat toimitetaan asiakkaille kylmäkuljetuksena kahdesti viikossa.

Paltamon alueen ateria- ja puhtaanapitopalvelut siirtyi Ryhmittymän Vireko Oy ja SOL Palvelut Oy:n sopimuksen piiriin 1.1.2025 alkaen. Puhtaanapitopalvelut Kajaanin alueella tuotti SOL Palvelut Oy, joka käytti alihankkijana Clean and Safe Oy:tä muiden kuntien alueella.

3.4.3.2 Hallinto- ja tukipalvelut toimialueen käyttötalousosa

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poikkeama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNTITUOTOT	915	688		688	812	124	18,1	-11,2
MAKSUTUOTOT	59	70		70	53	-17	-24,5	-11,0
TUET JA AVUSTUKSET	2 208	1 522		1 522	1 455	-67	-4,4	-34,1
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 638	1 242		1 242	1 324	83	6,7	-19,2
TOIMINTATUOTOT	4 821	3 522		3 522	3 645	123	3,5	-24,4
HENKILÖSTÖKULUT	-17 267	-17 700	207	-17 493	-16 438	-1 055	-6,0	-4,8
PALVELUJEN OSTOT	-14 365	-14 925		-14 925	-14 647	-279	-1,9	2,0
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 386	-3 421		-3 421	-3 076	-345	-10,1	-9,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-16 459	-16 164		-16 164	-15 018	-1 146	-7,1	-8,8
TOIMINTAKULUT	-51 478	-52 210	207	-52 004	-49 179	-2 824	-5,4	-4,5
TOIMINTAKATE	-46 658	-48 689	207	-48 482	-45 535	-2 947	-6,1	-2,4
VUOSIKATE	-46 658	-48 689	207	-48 482	-45 535	-2 947	-6,1	-2,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 073	-9 057		-9 057	-8 615	-442	-4,9	-5,0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-55 731	-57 746	207	-57 539	-54 150	-3 389	-5,9	-2,8

Taulukko 19. Hallinto- ja tukipalveluiden käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.3.3 Toimialueen tulevan kehityksen arviointi

Palveluyksiköittäin laaditut toimintatapaselvitykset ovat pohjana toimintatapojen kehittämiseksi. Toteutettujen muutosten jälkeen tietohallinto, taloushallinto ja henkilöstöhallinto arvioidaan huolellisesti. Organisaatiomuutoksella hallinnon toimintoja tiivistetään ja tehostetaan.

YTA-yhteistyön kehittyminen sekä mahdolliset lainsäädäntömuutokset In house-yhtiöiden asemaan vaikuttavat hidastavasti omien ratkaisuvaihtoehtojen valintaan. Oman toiminnan tehostamista on kuitenkin syytä jatkaa kaikissa vaihtoehdoissa.

Aiemmin toimialueella on ollut runsasta henkilöstön vaihtuvuutta, mutta nyt tehtävät on saatu täytettyä ja toiminnot ovat vakiintuneet.

Talousoalvelut

Talousoalveluiden toimintatapoja pyritään arvioimaan ja kehittämään jatkuvasti perustoiminnan ohessa. Samalla seurataan alan kehitystä ja erilaisia tuotantotaparatkaisuja sekä hankintalainsäädännön muutoksia. Taloushallinnon palvelut tuotetaan Kainuun hyvinvointialueelle toistaiseksi organisaation omana toimintana. Nykyisen toimintamallin vaihtoehtoja ovat toimintojen kokonais- tai osaukoistus. Ulkoistusratkaisuihin liittyy merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä, minkä vuoksi asiaa on valmisteltava maltillisesti ja realistisesti tarkastellen. Kaikissa vaihtoehdoissa osaavan henkilöstön saatavuus tehtäviin on jatkossa yhä

haastavampaa. Hyvinvointialueet ovat viime aikoina kotiuttaneet ulkoistettuja taloushallinnon palveluja omaksi toiminnaksi.

Taloushallinnon yksittäisiä tietojärjestelmiä on uusittu ja kehitetty jatkuvasti, mutta talous- ja materiaalihallinnon käytössä oleva SAP-järjestelmäkokonaisuus on kilpailutettu viimeksi Kainuun hallintokokeilun aloitusvaiheessa. Järjestelmäkokonaisuuteen on toteutettu paljon erilaisia tiedonsiirtoliittymiä ja sen vaihtaminen toiseen on erittäin suuri projekti. Seuraamme kuitenkin muiden hyvinvointialueiden järjestelmäkilpailutuksia, koska nykyisen järjestelmäkokonaisuuden elinkaari sellaisenaan alkaa olla loppuvaiheessa.

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalveluissa oli kolme hanketta vakiinnuttamisrahalla vuoden 2025 aikana. Näillä kehittämishankkeilla saatiin henkilöstöpalvelujen työkaluja käyttöön otettua ja kehitettyä, koska niillä on esihenkilöille hyötyä ja tukea.

Henkilöstöpalveluiden tietojärjestelmiä uusitaan lähivuosina ja niiden osalta aloitettiin selvitystyö. Yhteistoimintaa ja yhteistoimintaneuvotteluiden toimeenpanon prosessia kehitettiin.

Asiakirjahallinto- ja neuvontapalvelut

Uusi sääntely vaikuttaa asiakirjahallintoon mm. siten, että säilytysajat tulevat tiedonhallintalautakunnan suosituksen mukaisesti muuttumaan. Nämä muutokset aiheuttavat tiedonohjaussuunnitelmien päivittämisen tarpeen. Säilytysajat ovat usean vuoden ajalta päivittämättä henkilöresurssien vähäisyyden vuoksi. Myös ohjeita pitää päivittää ajan tasalle.

Tietosuojatehtävät ovat lisääntyneet ja tulevaisuudessa niiden odotetaan edelleen lisääntyvän, erityisesti sosiaalihuollon tietojen siirryttyä Kantaan. Sisäinen ohjeistus on osin puutteellista ja vanhentunutta, ja nämä tulisi päivittää.

Hallinnon sihteerit

Organisaatiomuutoksen myötä toteutetulla sihteeritoimintojen kokoamisella tavoitellaan tehokkaampia yhteiset käytännöt ja keskittämishyötyjä koko hyvinvointialueella.

Digi- ja tietohallintopalvelut

Organisaatiomuutoksen myötä palveluyksikön nimi on muuttunut Digi- ja tietohallintopalveluiksi. Palvelut tuotetaan Kainuun hyvinvointialueelle organisaation omana toimintana kumppaneita hyödyntäen. ICT-infrapalvelut, käyttäjätukipalvelut, sote-tietojärjestelmäpalvelut jatkavat toimintaa entisellään. Digitaaliset palvelut -toimintayksikössä vastataan myös Omasoten ylläpidon ja tuen tarjoamisesta sekä hoitajakutsu- ja teleteknii-kan sekä kuvapuhelinpalvelun tuesta ja ylläpidosta.

Digitaalisia palveluita kehitetään digiohjelman mukaisesti tiiviissä yhteistyössä strategisen ohjauksen sekä toimialojen kanssa. Vuoden 2026 aikana toteutetaan mm. Tekoälyn hyödyntämiseen liittyvien politiikan ja hallintamallin laatiminen ja tekoälyavusteisen kirjaamisen pilotti sekä jatketaan M365 Copilotin lisensoidun sekä organisaation maksuttoman Copilot Chat –palvelun käyttöä.

Kaikkien käytössä olevien järjestelmien kehittämisessä ja päivittämisessä pyritään siihen, että ohjelmistot ja laitteet tukevat sujuvan ja tehokkaan työn tekemistä ja tietoturva on huomioitu sekä käyttäjien osaamisessa, että tietoturvan valvonta ja hallintatoimissa.

Toimintatapojen ja järjestelmäarkkitehtuurin tarkastelussa on otettava huomioon myös Pohjois-Suomen YTA-alueen yhteistoiminta ja tulee varautua turvallisuusriskien hallintaan sekä omassa organisaatiossa että Pohjois-Suomen YTA-alueella.

Tekniset palvelut

Toimintamenojen kehitys seuraa pääsääntöisesti yleistä hintatasoa vuokratustannusten, huoltosopimusten, materiaalien, energioiden ja henkilöstökulujen osalta. Kustannusten nousua pyritään hillitsemään suurella oman työn osuudella, joka on huomattavasti halvempaa mitä ulkoisten palvelutuottajien kustannustaso. Lisäksi kustannusten hallintaa toteutetaan osakokonaisuuksien kilpailutuksilla sekä toiminnan ja energiatalouden kehittämällä.

Vuokratilojen käyttäjiä kannustetaan toimitilojen tiivistämiseen ja tätä tuetaan tila- ja kustannustietojen toimitamisella, vuokratilojen etsimisellä ja vuokraneuvotteluilla. Toimitilojen tiivistäminen vaatii useimmiten muutoksia myös toiminnassa, joten aktiivisuus toiminnan muutokseen ja toimitilojen tiivistämiseen tulee jalkauttaa linjaorganisaatiossa ylhäältä alaspäin. Tilankäytön tehostamista on tehty laajasti vuokratiloissa tiivistämällä tilankäyttöä, siirtämällä toimintoja pienempiin ja kustannustehokkaampiin tiloihin sekä irtisanomalla osa toimitiloista. Toimenpiteen noudattelevat Kainuun hva:n sopeuttamistoimenpideohjelman mukaisia linjauksia.

Materiaalipalvelut

Varaston toimitusvarmuus pyritään pitämään jatkossakin mahdollisimman korkealla tasolla, huomioiden kuitenkin korkean toimitusvarmuuden kustannusvaikutus. Hoitotarvikkeiden saatavuudessa ei ole näköpiirissä merkittäviä haasteita. Toimintojen digitalisoinnin astetta pyritään nostamaan mahdollisuuksien mukaan. Tilaus-toimitusjärjestelmiä kehitetään käyttäjä- ja ylläpitoystävällisemmiksi.

Ravinto-, puhtaanapito- ja tekstiilipalvelut

Ateriapalveluissa jatketaan vuonna 2024 toteutetulla ulkoistetulla palvelutuotannolla. Toimintamallin muutoksen myötä ensimmäisenä vuonna jouduttiin tekemään ennakoimattomia kalusto ja henkilöstölisäyksiä. Vuoden 2025 aikana toiminnat ovat vakiintuneet. Edelleen on haettavana toteutumaton säästöpotentiaalia erityisruokavalioiden- ja välitystuotteiden tilaus käytäntöjen tarkentamisella.

Puhtaanapidon osalta eräisiin yksiköihin ei kilpailutuksessa oleva siivoustaajuus ei riittänyt, vaan sitä on lisätty. Siivottavan neliömäärä on vähentynyt tilojen tiivistämisen myötä. Tekstiilipalveluiden osalta ei ole tiedossa muutoksia.

3.4.4 Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut

3.4.4.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Terveyden- ja sairaanhoidon toimialueen keskeisenä tehtävänä vuonna 2025 oli lakisääteisten perus- ja erikoissairanhoidon palvelujen turvaaminen sekä potilasturvallisuuden varmistaminen poikkeuksellisen tiukassa talouskehityksessä. Toimintaa ohjasivat talouden sopeuttaminen, palvelutuotannon hallittu kohdentaminen sekä oman toiminnan ja henkilöstöresurssien tehokas käyttö.

Vuoden talousarvio oli lähtökohdiltaan erittäin vaativa ja edellytti koko toimialueella sopeuttamistoimia. Talousarviossa pysyminen oli haastavaa, mutta siihen pyrittiin tietoisesti supistamalla toimintaa vuoden lopulla sekä vähentämällä vuokratyövoiman käyttöä. Lisäksi keinoina olivat henkilöstöresurssien tarkka kohdentaminen ja henkilöstön sitoutunut panos muutosten toteuttamiseen. Toimintatuottojen kasvu vahvisti talouden toteutumaa.

Toiminnallisesti vuotta leimasi jonotilanteen paikallinen vaikeutuminen erityisesti kirurgiassa, suun terveydenhuollossa sekä Kajaanin perusterveydenhuollossa. Hoitotakuun toteutumista tuettiin oman toiminnan tehostamisella, palvelujen uudelleenjärjestelyillä ja hallitulla ostopalvelujen käytöllä. Kainuun hyvinvointialueen terveydenhuoltoon jonotilanne säilyi valtakunnallisesti vertailtuna keskimääräisellä tasolla.

Diagnostiset ja hoidolliset tukipalvelut

Diagnostiset ja hoidolliset palvelut muodostuvat lääkehuollosta, radiologiasta, sihteeripalveluista, välinehuollosta ja infektioiden torjunnasta sekä patologiasta, ja ne tukevat laajasti hyvinvointialueen perus- ja erikoissairaanhoidon toimintaa. Vuonna 2025 palvelukokonaisuudessa toteutui sekä toiminnallista kasvua että rakenteellisia ja henkilöstöön liittyviä haasteita, joihin vastattiin toiminnan uudelleenjärjestelyin, digitalisaatiota ja teknologiaa hyödyntäen sekä prosesseja kehittämällä. Palvelutuotannon laatu ja potilasturvallisuus säilyivät hyvällä tasolla viranomaisvalvonnan, omavalvonnan ja aktiivisen seurannan tukemina, ja useissa yksiköissä edistettiin potilaiden osallisuutta sekä tiedolla johtamista. Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin systemaattisesti, ja tunnistettuihin kuormitustekijöihin reagoitiin työhyvinvointisuunnitelmin ja kehittämistoimin, samalla kun taloudellisuutta ja kustannusvaikuttavuutta tarkasteltiin osana toiminnan jatkuvaa arviointia.

Lääkehuoltopalvelut

Vuoden 2025 lääkkeiden toimitusrivien määrä nousi 1 %. Lääkevalmistuksen (sisältäen solusalpaajat) tuotanto kasvoi noin 7 %. Lääkehävikki oli kokonaisuudessaan noin 230 000 euroa, joka oli noin 10 % suurempi kuin edellisenä vuonna. QWL-indeksi oli 59 % (kasvua 10 %). Henkilöstön sairauspoissaoloissa oli kasvua edellisvuoteen verrattuna. Fimea suoritti säännöllisen sairaala-apteekkitarkastuksen. Tarkastuksessa ei havaittu vakavia puutteita.

Kajaanin perusterveydenhuoltoon suunnattu moniammatillinen osastofarmasiahanke jatkui vakiinnuttamisrahalla vuoden 2025 loppuun saakka. Tulokset olivat erittäin hyvät ja hankkeesta tehtiin kustannus-hyöty-analyysi, jonka mukaan hanke tuottaa selkeästi euroja, mikäli sitä voidaan jatkaa jossakin muodossa. Toimintaa ei jatketa rahoituksen puutteessa.

Osastojen lääkehävikin vähentämiseen ja osastojen lääkevaraston kokonaishallintaan aloitettiin vakiinnuttamisrahalla lääkehuollon prosessien kehittämishanke. Työkaluksi hankittiin virtuaaliälylääkekaappisovellus (Opaali). Pilottiyksiköiksi valikoitui yhteensä 6 yksikköä Kainuun keskussairaalaan ja 2 osastoa kunnista. Kainuun keskussairaalaan älylääkekaappisovellus otettiin käyttöön loppuvuodesta 2025 ja kunnissa käyttöönotto tapahtuu helmikuussa 2026. Opaalin vaikutuksista saadaan tuloksia aikaisintaan loppuvuodesta 2026.

Radiologia

Radiologialla virkalääkäreiden määrän vähentyminen sekä ylilääkärin irtisanoutuminen vaativat pikaisia järjestelyjä toiminnan turvaamiseksi loppuvuodesta. Tämän takia on jouduttu lisäämään ostopalveluiden käyttöä.

Kuvantamisen tutkimusten määrä nousi vuoden 2025 aikana + 4,7 % verrattuna edelliseen vuoteen nousten lähelle vuoden 2023 tasoa. Erikoissairaanhoidon ultraäänitutkimusten määrä laski -11,3 % verrattuna vuoteen 2024, kun taas magneettitutkimusten määrä nousi +17,9 %. Iltavuoroja tehdään magneetissa säännöllisesti neljänä iltana viikossa ja alkuvuodesta 2025 magneettitutkimuksia tehtiin myös lauantaisin.

Asiakaspalautteita kerättiin tehostetusti keväällä ja palautetta on saatu lisäksi pitkin vuotta. Asiakaspalautteiden keskiarvo oli 4,7/5,0. Kuvantamisen toiminnasta johtuvia HaiPro:hon kirjattuja potilasturvallisuusilmoituksia 72 kpl, yksi vakava vaaratapahtuma ja työturvallisuusilmoituksia 8 kpl. Onnistumisilmoituksia on kirjattu 11 kpl. Nämä on käsitelty yhdessä henkilöstön kanssa osastokokouksissa. STUK:lle raportoitu 6 kpl säteilyturvallisuuspoikkeamaa, 10 läheltä piti-tilannetta ja 1 kpl työperäinen säteilyturvallisuuspoikkeama. Työelämänlaadun (QWL) tulos oli 54,5. Tähän on reagoitu nostamalla teemoja kyselystä työhyvinvointisuunnitelmaan.

Tammikuussa 2025 otettiin käyttöön uusi Samsung natiivitutkimuslaitteisto. Magneettikuvauslaitteiden hankintaprosessi on ollut käynnissä koko vuoden 2025 vuonna 2026 tapahtuvaa hankintaa varten. Kuvantamisessa on otettu käyttöön potilaiden yhteydenottoja varten takaisinsoiton lisäksi myös OmaSote viestit. Tämän lisäksi TT- ja MRI-tutkimusten esitietolomakkeet ovat potilaiden täytettävissä OmaSotessa ja toimintaa kehitetään edelleen. Olemme tällä tavoin kasvattaneet potilaiden osallisuutta.

Sihteeripalvelut

Sihteeripalvelut-yksikön toiminnan haasteena on pula terveydenhuollon resursseista. Tämä heijastuu sihteerityöhön lukuisina ajanvarausten muutoksina ja peruutuksina lisäten sihteerityön tarvetta. Poissaoloihin ei ole saatu sijaisia, joka näkyy talousarvion alittumisena. Tämä ei ole vuodelle asetettujen tavoitteiden mukaista.

Toimintaa on kuitenkin saatu selvästi tehostettua suoritteiden määrää seuraamalla ja epäkohtiin puuttamalla. Puheentunnistuksen hyödyntäminen tarvitsee laajemman käytön ennen kuin tekstinkäsittelijöiden määrää pystytään yksiköissä vähentämään.

Tiedolla johtamista tulee tehostaa työntekijämäärien painottamisessa eri yksikköjen välillä. Työkierrosta on saatu hyviä ja rohkaisevia kokemuksia. Se on tukenut muutosjohtamista yksikössä.

Loppuvuodesta eri alueilla on aloitettu sihteeritoimintojen tarkastelu siirtymiseksi keskitettyyn toimistopalvelut-yksikköön vuoden vaihteessa.

Välinehuolto ja infektioiden torjunta

Välinehuollossa hyödynnetään teknologiaa sekä seurataan toimintaa ja laatua tarkasti jokaisessa välinehuolto-prosessin vaiheessa. Alkuvuodesta 2025 käyttöön saatu tuotannonohjausjärjestelmän vanhenemisraportointiosio helpottaa välineistön steriiliyspäiväysten vanhenemisen seurantaan ilman manuaalista käsittelyä. Tämä tuo kustannussäästöjä sekä parantaa toimintavarmuutta ja -turvallisuutta. Omavalvontaraportointi saatiin käyttöön alkuvuodesta 2025. Tällä varmistetaan huoltojen ja testiajojen aikataulus ja kirjaaminen omavalvontajärjestelmään.

Infektioiden torjuntayksikkö on aktiivisesti seurannut infektiotilanteita hyvinvointialueella ja sen ulkopuolella, päivittänyt ohjeistuksia sekä kouluttanut hyvinvointialueen henkilöstöä. Yksikön QWL- indeksi oli 62,9, HTV on 16 ja sairauspoissaoloja oli 19,5 työpäiv./ HTV. Omavalvonta- ja toiminnan seurantaraportointi otettiin käyttöön vuoden aikana suunnitellusti.

Patologia

Vuonna 2025 patologian palveluyksikön kokonaissuoritteiden määrä 7892 kpl oli 1% pienempi kuin edellisellä vuonna. Kokonaissuoritteista 84% vastattiin omana työnä, 16% ostopalveluina, mikä vastasi tavoitetta ja aiempien vuosien tasoa. Kudos- ja solunäytteiden vastausajat pysyivät kesän vuosilomasijaistuskaukua lukuun ottamatta vastausaikataivoitteessa. Vainajahuollossa huollettujen vainajien määrä 669 vainajaa oli +20% enemmän kuin edellisvuonna. Keskimääräinen vainajasäilytysaika oli 16.1 vrk. Vainajasäilytystilojen riittävyyttä seurattiin viikoittain sekä HVA-tasoisesti että keskussairaalan tilojen osalta; säilytystilojen riittävyydessä ei ollut pysyviä ongelmia. Yksikön henkilöstöresurssointi oli muuttumaton, HTV2 7.5; henkilöstökoko arvioidaan työmäärään nähden riittäväksi. Henkilöstön sairauspoissaoloissa oli nousua edellisvuoteen verrattuna. Yksikölle laadittiin työhyvinvointisuunnitelma. QWL-indeksi oli 75%, sen osamittareista FE 82%, YL 90% ja PL 83%. Omavalvontaa tehtiin säännöllisesti; omavalvonnan kehitystoimina luotiin ohjeistukset vainajaomaisuuden käsittelylle ja kemikaalionnettomuuksien varalle. Työvuoden turvallisuuden ja valmiuden edistämistavoitteeseen liittyen vainajahuollon valmiussuunnitelma päivitettiin osana hyvinvointialueen valmiussuunnitelmaa ja vainajahuollolle laadittiin ohjeistus suurten vainajamäärien suuronnettomuuksien hallintaan. Palvelutuotantoa kehittäviä kehityshankkeita toteutettiin 7 kpl.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalveluiden palvelualueella kertyi hoito-, tutkimus-, terapia-, apuväline- ja hoitotarvikesuoritteita keskimäärin samassa määrin kuin vuonna 2024 (87 328 suoritetta). Etävastaanottojen määrä lisääntyi omasoten, puhelimen ja kuvapuhelimen välityksellä ja niiden osuus kaikista kontakteista oli 12 %. Asiakastytyvyisyys oli erinomainen 4,8/5,0 (n=333) ja NPS oli 89. Opiskelijatytyvyisyys oli erinomainen 9,6/10,0 (n=29) ja NPS 90. Hoitotakuussa pysymiseen tähtäävät toimenpiteet jatkuivat koko vuoden. Kuntoutuspalvelut pääsivät kesällä 2025 hoitotakuun sisälle kaikissa palveluissa ja onnistuivat pysymään loppuvuoden hoitotakuun piirissä säästötoimista huolimatta. Kuntoutuspalvelut on ottanut käyttöönsä PSOP-järjestelmän lääkinnällisen kuntoutuksen palveluille ja Effector-ohjelmiston hoitotarvikepalveluihin, joista on järjestetty koulutusta käyttöönoton helpottamiseksi.

Henkilöstötilanne palvelualueella oli erittäin hyvä kaikkien vakanssien ollessa täytettynä. Kaikkien lääkärien (5) vakanssit olivat täytettyinä vakituisilla virkasuhteilla, jonka lisäksi fysiatrialla oli yksi erikoistuvan vaiheen lääkäri kevätkauden osa-aikaisena. Sijaisia otettiin suunniteltua vähemmän vuoden aikana, ja osa tehtävistä jätettiin tietoisesti täyttämättä määräajaksi säästösyistä. Täydennyskoulutus tavoite on toteutunut vähintään 3 päivää/työntekijä. Kehityskeskustelut on pidetty koko henkilöstölle. QWL-mittauksessa henkilöstön työhyvinvointi oli 61,4 % (1,65 % parempi kuin edellinen mittaus). QWL-tulos oli koko organisaation keskiarvoa korkeampi. Sairauspoissaolot pysyivät tavoitteessa alle 12 tpv/työntekijä.

Ostopalveluilla täydennettiin omaa palvelutuotantoa lääkinnällisen kuntoutuksen, lymfaterapian, juuriblokaalien, veteraanikuntoutuksen, psykologi-, puheterapia- sekä kouluttajalääkäreiden ostoina edellisen vuoden tapaan. Ostopalveluissa kustannukset laskivat 7 % verrattuna edelliseen vuoteen.

Kuntoutuksen palvelualueella toteutettiin monenlaisia kehityshankkeita ja toiminnan uudistumista, jonka keskipisteenä oli vuonna 2025 kustannuskasvun hillintä, prosessien päivittäminen, digitaalisten palvelujen edistäminen ja erinomaisen asiakaskokemuksen ylläpitäminen. Palvelualueen keskeiset hankkeet olivat hoitotarvikkeiden, apuvälinehuollon ja aistikuntoutusohjauksen prosessien kehittämisessä. Hankkeiden tavoitteet täyttyivät suunnitelmien mukaisesti. Kuntoutuspalveluille myönnettyä ulkoista ISO:9001 laatusertifikaattia päivitettiin huhtikuussa 2025. Sisäisiä auditoiteja tehtiin palvelualueelle kolme. Lisäksi osallistuttiin Kuhmon terveysaseman suunnitteluun.

Kuntoutuspalvelut olivat mukana terveyden- ja sairaanhoidon toimialueen useissa eri kehittämissuunnitelmissa. Yhteistyötä tehtiin säännöllisesti eri sidosryhmien ja Pohjoisen yhteistoiminta-alueen kanssa. Ennaltaehkäisevää työtä tehtiin kutsuntatilaisuuksissa, koulufysioterapiassa, elintapaohjauksessa ja liikuntaneuvonnassa sekä ravitsemusterveydessä. Kuntoutuspalveluista kaksi työntekijää toimii OLKA Kainuun yhteyshenkilöinä huolehtien OLKA-pisteen toimintaedellytyksistä ja yhdistysten toiminnan mahdollistamisesta sairaalassa. He huolehtivat tiloista, toimintaympäristön sujuvuudesta, osaltaan vapaaehtoisten perehdytyksestä ja tukemisesta sekä toiminnan kehittämisestä yhdessä Kainuun sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen OLKA-koordinaattoreiden kanssa.

Vuoden 2025 yhteistyöneuvottelujen seurauksena kuntoutuspalveluiden johtamisjärjestelmää päivitettiin ja valmisteltiin organisaatiomuutokset 1.1.2026 alkaen. Keskeiset muutokset tulevalle kaudelle ovat: Puolangan kuntoutuspalvelut integroidaan osaksi omaa toimintaa, kotikuntoutus laajenee koko Kainuuseen ja samalla kotihoidon fysioterapeutit siirtyvät osaksi alueellisia (3) kotikuntoutustiimejä, kuntien apuvälinehuolto keskittään apuvälinekeskukseen ja vaativan kuntoutuksen osasto siirtyy kuntoutuspalvelualueelle. Kuntoutuspalvelualueen koko kasvaa 25 % vuonna 2026.

Kehitysvammaosaston ja poliklinikan palvelut on pystytty järjestämään omana toimintana. Kehitysvammaisten laitostopalveluiden sijaan on käytetty oman organisaation osastoa. Aluehallituksen päätöksellä 19.5.2025 (§148) kehitysvamma-poliklinikka ja -osasto muutettiin sosiaalihuoltolain alta terveydenhuoltolain erikoissairaanhoidon alaiseksi toiminnaksi ja samalla kehitysvammaosaston nimitys muuttui kehitysvammapsykiatriaksi osastoksi 1.9.2025 alkaen. Vammaispalvelulain muutosten siirtymäkauden ajan eli 31.12.2027 asti kehitysvamma-poliklinikan palvelut ovat maksuttomia kaikille asiakkaille tasapuolisuuden ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi. 1.1.2028 alkaen maksuttomuus arvioidaan myöhemmin uudelleen.

Lasten ja perheiden terveystalvet

Erikoissairaanhoidon osalta palvelualueella pysyttiin hoitotakuussa. Neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa henkilöstömitoitus oli asiakasmääriin nähden valtakunnallisen suosituksen mukaisesti. Opiskeluterveydenhuollossa asiakasmäärät olivat suuremmat kuin suosituksen mukaan henkilöstöresurssia tulisi olla. Yksi tärkeimpiä keinoja omien työntekijöiden hankkimiseksi on erikoistuvien lääkäreiden kouluttaminen. Lisäksi sairaanhoitajia, terveydenhoitajia ja kättilöitä saatiin palkattua tarpeellisiin sijaisuuksiin sekä vakituisiin tehtäviin.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyö on edelleen tiivistä. Erikoissairaanhoidon lääkärit pitävät vastaanottoa perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon kontrolleja on siirretty perusterveydenhuoltoon. Kouluterveydenhuollon osalta on oltu kehittämässä perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluja nuorille, jossa säästöjä saadaan tulevaisuudessa, kun hoito kohdentuu ilman viivytyksiä oikeaan paikkaan. Kouluterveydenhuollon psykiatriset sairaanhoitajat eli miekkarit ovat olleet mukana toteuttamassa lakisääteistä terapiatakuuta, mikä astui voimaan 1.5.2025.

Synnyttäneitä oli 749, mikä on noin 13 % enemmän verraten edelliseen vuoteen. Kainuun ulkopuolelta tulleita synnyttäjiä oli noin 48 %, mikä vastaa edellisten vuosien määrää. Kainuussa synnyttäneet perheet valitsevat mielellään sairaalan uudelleen asioidessaan lastentaudeilla. Lasten päivystystoiminnan suunnittelu aloitettiin yhteistyössä päivystyspoliklinikan kanssa.

Kainuun neuvolatoiminnan kehittämisessä päästiin tavoitteiden mukaisiin muutoksiin. Henkilöstöresurssia käytetään tarkoituksenmukaisesti, perustason palveluita vahvistettiin ja digipalveluita lisättiin. Puhelut keskitettiin takaisinsoittojärjestelmän kautta, mikä vastaa hyvinvointialueen yhtenäisiä käytänteitä ja vapautti terveydenhoitajan työtä asiakastyöhön. Omasoten käyttöä lisättiin ajanvarauksiin ja yhteydenottoihin, mikä vähensi puheluita ja mahdollisti etävastaanottojen valmistelun. Asiakkaille suunnattuja digipalveluita hyödynnettiin, kuten sähköisen perhekeskuksen Oma-perhe verkkopalvelua ja luotiin raskaana olevan hoito- ja palveluketju. Perhevalmennuksen uudistus otetaan käyttöön keväällä 2026 hybridimallilla, joka tarjoaa osallistumismahdollisuuden kaikille perheille.

Osastohoidon palvelut

Leikkaus- ja anestesia -yksikössä virka-aikaista suunnittelua on edelleen parannettu työryhmän kokouksissa ja leikkauslistapalaverissa. Leikkaustoimintaa suunniteltiin, tila- ja henkilöstöresurssien osalta, tehostettavan anestesiaa vaatimattomien toimenpiteiden siirrolla kirurgian poliklinikalle. Leikkauspöytä vapautuu kirurgian leikkauksiin. Leikkausjonon jononpurku keskeytyi lokakuussa hva säästötoimen vuoksi.

Leikkaustoiminnan sisäinen kehittäminen on jatkunut tuloksellisesti. Salien vaihto-aika edelleen hyvä 31 min, tätä auttanut siivouksen suunnittelu. Toimintaa on kehitetty myös salin potilasmäärien nostamiseksi mm. keskittämällä tiettyjä toimenpiteitä saleittain. Teho- ja valvontaosaston on ollut käytössä malli resurssien tehostamiseksi leikkauksen jälkeisestä tarkkailuhoidosta tilanteissa, joissa on ollut henkilöstövajetta. Näin voidaan välttyä leikkausten perumisilta.

Erikoissairaanhoidon osastohoito -yksikössä keskimääräinen osastojen bruttokuormitus oli osastolla A 80 % ja osastolla B 88 %. Kuormituksissa oli vaihtelua kuukausittain. Keskimääräisenä bruttokuormitus tavoitteena pidetään 85 % kuormitusta, jolla leikkaustoiminta ja potilaiden siirtyminen muista yksiköistä pystytään turvaamaan. Sisätautien osasto A keskimääräinen hoitajakson pituus oli 5.3 hoitopäivää ja kirurgian osaston B 4.2 hoitopäivää. Potilaiden hoitoisuus per hoitaja on pääsääntöisesti ollut optimissa. Korkeimmat hoitoisuusluokat 4–5 on määrällisesti lisääntyneet. Tämä kuvastaa potilaiden hoidon tarpeen lisääntymistä.

Kansallisessa NES (Nurse engagement survey) kyselyssä hoitajien sitoutuneisuusaste hyvä verrattuna kansalliseen arvoon.

Osastoilla on käytössä Uoma potilassiirtojärjestelmä, joka on osaltaan sujuvoittanut potilaiden siirtymisprosessia toiseen yksikköön, hyvinvointialueella.

Perusterveydenhuollon osastohoito -yksikössä osastokuormitus oli akuuttiosastoilla 104,17 % eli osastot olivat käytännössä koko ajan täynnä. Vaativan kuntoutuksen osaston kuormitus oli 84,42 %.

Vaativan kuntoutuksen osaston toiminta poikkeaa akuuttiosastoista, sillä siellä hoito on pidempikestoista ja lisäksi kesästä lähtien on käytössä ollut neljä potilaspaikkaa vähemmän lähinnä henkilöstöresurssin niukkuuden vuoksi.

Hoitajaksojen keskimääräinen kesto akuuttiosastoilla oli 13,3 vuorokautta, mikä on korkeampi kuin tavoiteltu ja siihen tulee paneutua jatkossa tehokkaammin muun muassa kotiutuskoordinaattoritoimintaa ja toimialueiden välistä yhteistyötä ja resurssijakoa kehittämällä. Osaltaan hoitajaksoja pidensivät muualle pääsyä odottavat, joiden lääketieteellinen tarve osastohoidolle oli jo päättynyt. Lisäksi Kajaanissa tilanteeseen vaikutti vaativan lääkäriresurssin puuttuminen.

Ikäihmisten asumispalveluihin, muihin asumispalveluihin ja kotihoitoon odottajia oli vuoden aikana yhteensä noin 100 eli koko ajan noin 8 potilasta. Jatkohoitopaikkaa odottavien tilannetta ja osastopaikkojen riittävyttä on seurattu ja selvitetty yhteisissä palaverissa hyvinvointialueen eri toimijoiden kesken säännöllisesti vähintään kerran viikossa.

Suomussalmella ja Sotkamossa on ollut hyvä osastolääkärityön jatkuvuus. Kajaanissa lääkäriä sen sijaan haittaa jatkuvuuden puute, joka kuormittaa myös osaston muuta henkilöstöä. Myös

vuokralääkäreitä on jouduttu käyttämään yleislääketieteen osastolla, sillä omia lääkäreitä ei aktiivisesta rekrytoinnista huolimatta ole saatu.

Asiakaspalautteita on kerätty tehostetusti kaksi kertaa vuodessa ja niitä on saatu pitkin vuotta yhteensä 247 kappaletta. NPS-suositeluindeksi oli 56 eli erinomainen. Vaara- ja haittatapahtumailmoituksia tuli HaiPro-järjestelmään: potilasturvallisuusilmoituksia 585 ja työturvallisuusilmoituksia 56. Onnistumisilmoituksia (PosiPro) tuli 29. Nämä kaikki on käsitelty yksiköissä yhdessä henkilöstön kanssa.

Henkilöstön poissaoloja on paljon, yhteensä 2 579 työpäivää. Joukossa on myös pitkiä poissaoloja esimerkiksi toimenpiteen jälkeen. Terveysperusteisiin poissaoloihin paneudutaan työterveyshuollon tuella. Kehityskeskustelut on käyty pienillä osastoilla lähes 100 %, mutta yleislääketieteen osastolla vain reilu 50 % verran. Esihenkilöiden työajan riittämättömyys on syynä käymättömiin kehityskeskusteluihin ja siihen haetaan ratkaisuja järjestelemällä työtehtäviä uudelleen. Täydennyskoulutuksia on ollut 195,5 henkilötyöpäivän verran. Työelämän laadun (QWL) tulos oli 61,4, mikä on hieman alle hyvinvointialueen tavoitteen (>65 %). QWL-kyselyissä osastoilla korostuu muun muassa riittävä henkilöstöresursointi ja sitä kehitetään edelleen.

Vastaanotto- ja poliklinikkapalvelut

Poliklinikkapalvelut-yksikössä kirurgian hoitotakuu ylittyi sekä lähete- että hoitopääsyjonoissa. Vuoden 2025 aikana kirurgian poliklinikan hoitojonoja on purettu ansiokkaasti omana toimintana ja lisätty ostopalvelua mm. tekonivelkirurgian osalta, hoitotakuussa pysymiseksi. Lisäksi on ollut mahdollisuus myöntää tekonivelkirurgian palveluseteli asiakkaalle. Kirurgian poliklinikoiden jononpurkutoimet keskeytettiin lokakuussa osana hyvinvointialueen loppuvuotta koskevia säästötoimenpiteitä.

Silmätautien kaihikirurgian jonossa on hoitotakuun ylityksiä. Oman leikkaustoiminnan tehostamisen lisäksi käytössä on kaihileikkausten palveluseteli. Palveluseteleitä myönnettiin 103 potilaalle.

Poliklinikoilla toimintaa on kehitettyaktiivisesti. Diagnoosien kirjaamisen seuranta tehdään viikoittain sovitusti. Omasoteviestejä ja etäseuranta hyödynnetään, soveltuvasti potilaita ohjataan läheteen perusteella suoraan hoitoon ilman poliklinikka käyntiä. Syöpätautien poliklinikalla on sähköinen oirekysely, etävastaanotto ja puheentunnistus kattavasti käytössä. Mm. Lymfooma potilaita on siirretty lymfooma hoitajan seurantaan.

Terveyskeskusvastaanotoilla hoitotakuussa on pysytty Hyrynsalmella, Kuhmossa, Sotkamossa ja Suomussalmella. Niissä ei ole ollut jonoutumista millään yhteydenottokanavalla (Omasote, puhelin, käynnit). Haasteita hoitotakuussa pysymisen ja jonoutumisen suhteen on ollut Kajaanissa, Paltamossa ja Ristijärvellä. Hoidon jatkuvuusmallin käyttöönoton myötä tilanne parani selkeästi loppuvuodesta. Kaikki asiakkaiden yhteydenotot ohjautuvat Omasotessa ja puhelimitse suoraan omahoitajille, mikä on vähentänyt muun muassa häiriökysyntää, jossa samasta asiasta on otettu yhteyttä eri kanavia pitkin (hoitajan suora numero, vastaanoton takaisinsoitonnumero, Omasote). Omahoitaja ja omalääkäri on nimetty kaikille kainuulaisille.

Diagnoosien kirjaamista ja käyntisyitä on seurattu viikkotasolla ja puutteisiin on puututtu. Henkilöstöä on informoitu asian merkityksestä hyvinvointialueen rahoitukseen ja tiedolla johtamiseen sekä annettu koulutusta oikeista kirjaamistavoista. Diagnoosien kirjaaminen on tämän myötä parantunut toimialueen tavoitteen mukaisesti.

Suomen Medisiinariliitto myönsi Suomussalmen terveystieteiden keskukselle Kandiystävällisen Terveystieteiden keskuksen palkinnon jo viidennen kerran peräkkäin. Kriteereinä Kandiystävälliselle terveystieteiden keskukselle ovat myönteinen ilmapiiri, hyvä perehdytys ja seniorituen saatavuus sekä koulutautumisen ja palautteen saannin mahdollisuus. Lisäksi Lääkäriliiton ja Nuorten Lääkärien yhdistyksen koulutuspaikkakyselyssä Kainuun perusterveydenhuolto kokonaisuudessaan ja Kajaanin yleislääketieteen poliklinikka suoriutuivat hyvillä pisteillä viiden tähden koulutuspaikkana.

Asiakaspalautteita saatiin sähköisen Qpro-palauttejärjestelmän kautta yhteensä 121 kappaletta. NPS-suositeluindeksi oli 51,25 eli erinomainen. Vaara- ja haittatapahtumailmoituksia tuli HaiPro-järjestelmään: potilasturvallisuusilmoituksia 248 ja työturvallisuusilmoituksia 70. Onnistumisilmoituksia (PosiPro) tuli 20. Nämä kaikki on käsitelty yksiköissä yhdessä henkilöstön kanssa.

Henkilöstön poissaoloja on paljon, yhteensä 2 215 työpäivää. Joukossa on myös pitkiä poissaoloja esimerkiksi toimenpiteen jälkeen. Terveysperusteisiin poissaoloihin paneudutaan työterveyshuollon tuella.

Kehityskeskustelut on käyty henkilöstöstä suurimman osan kanssa. Ainoastaan sijaisten ja lääkäreiden osalta kehityskeskustelu ei toteutunut kaikkien osalta. Täydennyskoulutuksia on ollut 271,5 henkilötyöpäivän verran. Työelämän laadun (QWL) tulos oli 57,1, mikä on alle hyvinvointialueen tavoitteen (>65 %). QWL-tuloksia on käyty läpi henkilöstön kanssa ja koettuihin ongelmiin on haettu ratkaisuja myös yhdessä työsuojelun kanssa.

Suun terveydenhuollossa kiireettömän hoidon jonot saavuttivat huippunsa syyskuussa 2025, mikä johtui erityisesti Sotkamon hammashoitolan muutosta ja sen vaatimasta yli kahden viikon seisokista. Upouuden hoitolan avaamista oli odotettu vuosia ja toiminta käynnistyi hyvin akustisesti ja toiminnallisesti laadukkaissa tiloissa. Kainuun yli 4000 potilaan jonosta purettiin loka-joulukuun aikana peräti 43 prosenttia. Kuhmo saatiin kokonaan hoitotakuun määräaikojen sisään ja Sotkamon ja Kajaanin jonot lyhenivät harppauksin. Muut toimipisteet pysyivät jonottomina.

Henkilöstön saatavuus säilyi verrattain hyvänä, hammaslääkäreiden kiinnostus Kainuuta kohtaan ylitti tarjolla olleiden työtehtävien määrän reippaasti. Suuhygienistien ja hammashoitajien riittävän henkilöstövahvuuden ylläpidossa oli sen sijaan haasteita, mikä mukailee muun Suomen tilannetta. Edelleen ongelmia aiheutti niukka hoitajamitoitus tilanteissa, joissa hoitohenkilöstöllä oli äkillisiä poissaoloja. Niiden myötä potilaita jouduttiin perumaan hammaslääkäreiden vastaanotoilta, joskin poissaoloja oli kaikissa ammattiryhmissä.

Keväällä 2025 pidettiin suun terveydenhuollon oma yhteistoimintamenettely, jonka neuvottelutulos ratkesi toukokuussa. Sen myötä klinisen työajan osuutta kasvatettiin 20 minuutilla työpäivää kohden ja potilasaikojen määrää lisättiin, mikä johtaisi vuositasolla noin 1200–1300 puolen tunnin potilasajan lisäykseen. Muutoksen työhyvinvointivaikutuksia seurattiin QWL-kyselyllä ja niihin reagoitiin hienosäädöin loppuvuodesta henkilöstön aktiivisen QWL:ään vastaamisen ansiosta.

Sotkamon uusi hammashoitola avautui aikataulussa 29. syyskuuta 2025. 12-huoneisessa hoitolassa toimii joustava klinikka, joka keskittyy aikuisten kiireettömiin suun perustutkimuksiin ja kokonaisuhoitoon. Joustava klinikka palvelee alkuun Kajaanin ja Sotkamon alueen väestöä, myöhemmin koko Kainuuta. Ensimmäisten toimintakuukausien perusteella noin puolet potilaista sai hammashoitonsa valmiiksi yhdellä ainoalla käyntikeralla, mikä kannustaa kulkemaan hoitoon myös lähialueilta. Kuhmon virka-ajan kiirevastaanotto siirtyi Sotkamon järjestettäväksi erityisryhmiä lukuun ottamatta. Päivittäinen kuhmolaisten kiireellisen hammashoidon tarve osoittautui varsin muuttumattomaksi ja oli useimpina päivinä noin kolme potilasta.

Omaavalonnan suositteluluku NPS oli korkea, skaalalla –100-100 luku oli +79.

Mielenterveys ja riippuvuuksien hoito

Aikuisten mielenterveys- ja riippuvuuksien hoidon yksikössä hoidettujen potilaiden ja hoitajaksojen määrä kasvoivat, ollen kuitenkin tavoitteen mukainen. Aikuispsykiatrian osastolla E kuormitus% oli koko vuoden osalta 89,1 % (tavoite 85 %) ja osastolla 13 70,4 %. Osastohoidossa tehtiin uudelleen järjestelyitä potilaita hoidon turvaamiseksi, siten että osasto 13 muutettiin viikko-osastoksi kesällä 2025. Osasto E:llä otettiin käyttöön joulukuussa 2024 suljettu kolmas solu kolmas loppuvuodesta 2025. Kuntoutuskodeissa hoidettiin 107 asukasta ja tuotettiin 22 486 hoitopäivää. Avohoidossa hoidettiin 4989 potilasta (+2,97 %) ja tuotettiin 77 528 käyntiä (+3,88 %). Lastenpsykiatriassa lähetteen määrä 115 kasvoi 22,3 %. Poliklinikakäynneissä 2856 oli laskua – 10 %. Osaston kuormitus oli 74,3 % mikä on kohtuullinen. Hoitotakuu toteutui. Nuorisopsykiatriassa lähetteen määrä 195 laski -14 %. Käyntien määrässä oli 6288 kasvua +6,9 %. Osaston kuormitusprosentti säilyi edelleen liian korkeana (113 %). Hoitotakuu kuitenkin toteutui.

Potilaiden hoidon tarpeen arviointi tapahtui samana päivänä tai seuraavana arkipäivänä. Hoitoon pääsy 3 kk sisällä toteutui 100 % Kuhmossa, Suomussalmella, Ristijärvellä ja Hyrynsalmella. Paltamossa 98 %, Sotkamossa 99 % ja Kajaanissa 81 %. Nuorten aikuisten alle 23- vuotiaiden hoitoon pääsy toteutui 97 %. Jonotilannetta aikuisten kiireettömään hoitoon Kajaanissa kehitettiin muuttamalla asiakkaiden ohjausta palveluihin lisäämällä ryhmämuotoisia hoitotapoja (ohjattu omahoito ja neurokirjolla -ryhmä).

Henkilöstötilanne oli hyvä hoitotyöntekijöiden osalta. Ostopalveluna lääkäriyövoimaa jouduttiin ostamaan noin 2,8 htv. Lastenpsykiatriassa ei ollut yhtään virkalääkäriä. Palvelualueen ylilääkäri vaihtui. Uusi ylilääkäri aloitti työssä maaliskuussa 2025.

Toiminnan kehittämisessä edistettiin hanketyön tukemana Terapiat Etulinjaan -toimintamalleja lievien ja keskivaikeiden mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoidossa. Tämä on mahdollistanut resurssien kohdentamisen selkeämmin vaikeiden mielenterveysongelmien hoitoon. Nuorten perustason mielenterveyspalveluiden ja riippuvuuksien hoidon kehittämishankkeessa pilotoitiin nuorille kehitettyä interventionavigaattoria (hoidon tarpeen arvioinnissa) sekä hoidon lyhytterapeuttisia toimintamalleja. Kehitettiin nuorten perustason mielenterveyspalveluiden toimintamallia. Kuvatiin moniammatillisena yhteistyönä nuorten 13-22v mielenterveyden ja riippuvuuksien hoito- ja palveluketju. Henkilöstön osaamista on vahvistettu psykoterapeuttista työtä tukevilla koulutuksilla ja toipumisorientaatiokoulutuksella. Tilastointiin ja kirjaamiseen kiinnitettiin erityishuomiota ja koulutusta ja ohjeistusta tarkennettiin.

Aloitettiin osastoilla E ja 13 ECT-potilaiden hoitoa omana toimintana yhteistyössä anestesiayksikön kanssa. Osaston E sisällön rakennetta selkiytettiin ja käytössä olevien solujen toimintaperiaatteita selkiytettiin. Aloitettiin avohoidon toiminnan sisällöllinen tarkastelu ja tiivistettiin yhteistyötä perusterveydenhuollon lääkäri- ja sairaanhoitajan kanssa. Lisätettiin psykiatri konsultaatiotoimintaa terveyskeskuslääkäreille lievien ja keksivaikeiden mielenterveysongelmien hoidossa. Toimintamallilla tuettiin mielenterveyspotilaiden hoitoa hoidon jatkuvuus hankkeen mukaisesti omalääkäri – ja hoitaja mallin mukaisesti.

Lokakuussa 2025 Sotkamossa otettiin käyttöön uusi sote-keskuskiinteistö. Kiinteistöön muutti Sotkamon mielenterveys- ja päihde akuuttihoitoon työntekijät ja yhteisöllisen asumisen kuntoutuskoti. Muutos yhteydessä kuntoutuskodin asukaspaikkoja lisättiin viidestä 12 asukaspaikkaan. Kiinteistössä on myös Sotkamon kunnan vuokraamia tukiasuntoja mielenterveyskuntoutujille. Kajaanin kuntoutuspotilaiden ja avokuntoutusasiakkaiden uudisrakennuksen suunnittelutyö eteni. Rakennus tulee sijoittumaan keskustan tuntumaan Pöllyvaarantielle.

Lääkäriresurssien mahdollisten muutosten vuoksi tehtiin NHG:n kanssa aikuisten ja nuorten tahdosta riippumattoman hoidon ja koko psykiatrisen hoidon järjestämisen selvitystyö. Selvitystyön tuloksena parhaiten potilaiden hoitoa tukevana mallina päädyttiin jatkamaan toimintamallia missä M1—vaiheen hoito toteutetaan Poh-teella. Mutta toiminnan sisällöllisiä periaatteita on hyvä selkiyttää. Selvitystyöstä esille nousseita kehittämis-kohteita selviteltiin mm yhteistyötä tahdosta riippumattoman hoidon toteutuksen toimintaperiaatteiden selkiyttämiseksi päivystysalueen alueen kanssa.

3.4.4.2 Terveyden- ja sairaanhoidon palvelut toimialueen käyttötalousosa

Käyttötalouden poikkeamat talousarvioon nähden selittyvät pääosin toimintatuottojen talousarviota paremmalla kertymällä sekä toimintakulujen, erityisesti palvelujen ostojen, arvioitua suuremmalla kasvulla.

Toimintakulujen ylitys (4,8 milj. €) kohdistui erityisesti palvelujen ostoihin. Palvelujen ostojen kasvu liittyi pääosin erikoissairaanhoidon ostopalveluihin, erityisesti yliopistosairaalatason palveluihin, joiden käyttö ja kustannustaso ylittivät talousarviossa arvioitua. Asiakaspalvelujen ostot muilta hyvinvointialueilta oli yhteensä 27,2 milj. € (talousarvio 22,2 milj. €). Henkilöstökulut sen sijaan toteutuivat talousarviota pienempinä, mikä selittyy osin täyttämättä jääneillä vakansseilla ja sijaisten rajatulla käytöllä. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden menot (20,4 milj. €) alittuivat talousarvioon nähden 0,5 milj. €, mikä kuvastaa hankintojen ja käytön hallintaa sekä kustannustietoisuuden vahvistumista.

Kokonaisuutena käyttötalouden toteutuminen osoittaa, että tuottojen kehitys oli talousarvioon nähden suotuisaa, mutta kustannuskehitys, erityisesti ostopalveluissa, vaikutti toimintakatteeseen ja tilikauden tulokseen heikentävästi.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	10 543	9 958		9 958	11 793	1 835	18,4	11,8
MAKSUTUOTOT	9 635	11 601		11 601	11 711	109	0,9	21,5
TUET JA AVUSTUKSET	27	17		17	22	6	34,1	-18,5
MUUT TOIMINTATUOTOT	103	112		112	92	-20	-17,5	-10,8
TOIMINTATUOTOT	20 309	21 687		21 687	23 618	1 930	8,9	16,3
HENKILÖSTÖKULUT	-97 236	-103 361	-433	-103 794	-102 949	-845	-0,8	5,9
PALVELUJEN OSTOT	-55 797	-53 453	-565	-54 018	-60 083	6 064	11,2	7,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-19 781	-20 868	-25	-20 893	-20 358	-535	-2,6	2,9
AVUSTUKSET	-1	-1		-1	-0	-1	-78,3	-71,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 157	-1 083		-1 083	-1 187	104	9,6	2,6
TOIMINTAKULUT	-173 972	-178 768	-1 022	-179 790	-184 577	4 787	2,7	6,1
TOIMINTAKATE	-153 663	-157 080	-1 022	-158 102	-160 959	2 857	1,8	4,7
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0				-5	5	0,0	0,0
VUOSIKATE	-153 663	-157 080	-1 022	-158 102	-160 964	2 862	1,8	4,8
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 809	-1 824		-1 824	-1 689	-135	-7,4	-39,8
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-156 472	-158 904	-1 022	-159 926	-162 653	2 727	1,7	4,0

Taulukko 20. Terveys- ja sairaanhoidon palveluiden käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

Diagnostiset ja hoidolliset tukipalvelut

Lääkehuoltopalveluiden talous toteutui vuonna 2025 kokonaisuudessaan hyvin. Henkilöstökustannusten säästöt johtuivat osaltaan pitkistä sairauslomista. Toimintatuotot toteutuivat lähes suunnitellusti. Lääkkeiden käyttö hyvinvointialueella lisääntyi euromääräisesti noin 5 % ollen noin 6,6 milj. euroa.

Kuvantamisen talousarvio 2025 ylittyi hieman, toimintakate 101,9 % talousarviosta. Toimintatuotot 73 %. Henkilöstökulujen toteuma oli 97,5 % ja palvelujen ostot 111,0 %, aineet, tarvikkeet ja tavarat 99,5 % ja muut toimintakulut 164,9 % (ylitys 21 574 €). Toimintakulut hieman (101,4 %) yli talousarvion, muutosta edelliseen vuoteen 7,3 %.

Radiologialla virkalääkäreiden määrän vähentyminen sekä ylilääkärin irtisanoutuminen vaativat pikaisia järjestyjä toiminnan turvaamiseksi loppuvuodesta. Tämän johdosta on jouduttu lisäämään osastopalveluiden käyttöä ja palvelujen ostot nousivat edelliseen vuoteen nähden 4 %. Säästötavoitteiden mukaisesti kaikkiin osakaisuuksiin ja lakisääteiseen vanhempainvapaaseen ei haettu täyttölupia sijaisille.

Sihteeripalveluiden talousarvio alittui hieman (217 000€), koska runsaisiin poissaoloihin ei ole saatu palkattua sijaisia. Henkilöstökulujen talousarviosta toteutui 94 %.

Välinehuolto- ja infektioiden torjuntayksikön talousarvio toteutui 94,8 %:n toimintakatteella. Toimitettujen tuotteiden määrä oli hieman vähäisempi vuoteen 2024 verrattuna. Tähän vaikutti uuden Sotkamon hammashuollon avaaminen, jossa välineet aloitettiin huoltamaan hammashuollon omana työnä syksyllä 2025. Jatkoa ajatellen Puolangan liittyminen Kainuun hyvinvointialueeseen palauttaa toimintaa aiemmalle tasolle.

Patologian palveluyksikkö toteutti perustehtävänsä vuoden 2025 talousarviossa pysyen. Suurimmat kustannusnousut olivat palveluiden ostoissa, merkittävät säästöt kyettiin tuottamaan aineiden ja tarvikkeiden ostoissa ja muissa toimintakuluissa.

Kuntoutuspalvelut

Kuntoutuspalvelualueen talousarvio 2025 toteutui suunnitellusti. Toimintatuotot ylittyivät 13%. Henkilöstökulujen toteuma oli 97,4%, palvelujen ostojen 103,1%, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden 107,6 % ja muiden toimintakulujen 82,0 %. Toimintakulut yhteensä 101,2 % ja toimintakate oli 100,7 % talousarviosta.

Talousarvion toteuttaminen oli erityisen haastavaa, koska talousarvio oli lähtökohtaisesti alimitoitettu. Henkilökuntaa on säännöllisesti tiedotettu henkilöstöinfoissa talouden sopeuttamista koskevista ratkaisuksista. Painopiste oli asiakkaiden palvelutarpeen mukaisten hoitotarvikkeiden ja apuvälineiden sekä niiden kustannustehokkaiden vaihtoehtojen tarkastelu huomioiden asiakasturvallisuus ja lakisääteisyys. Palvelujen ostoissa yhtenäistettiin terapiajaksojen myöntämisperusteita Pohteen kanssa. Vuokralääkäripalveluille ei ollut tarvetta. Väestön ikääntyminen vaikuttaa kustannuksia nostavasti etenkin, kun samalla tehostetaan kotiin vietäviä palveluja. Muutos on kuitenkin hyvinvointialueen tasolla strategisesti kannattava. Investointihankintoja ei tehty vuonna 2025.

Talouden sopeuttamisessa onnistuttiin mittavista leikkauksista huolimatta. Säästötoimet ovat olleet merkittäviä viimeiset kaksi vuotta. Kustannusten kasvua on pystytty hillitsemään tarkistelemalla lakisääteisten palveluiden kriteerejä, päivittämällä prosesseja/työohjeita ja lisäämällä kustannustietoutta. Erityisenä riskinä on havaittu, että talousarvioleikkauksista johtuen on alkanut syntyään korjausvelkaa, joka koskee erityisesti lääkintälaitteita ja apuvälineitä.

Lasten ja perheiden terveystalvelut

Lasten ja perheiden terveystalveluissa talousarvioon ei päästy toimintakatteen olleessa 103,1 %. Palveluiden ostot ylittyivät, kun hoidon porrastuksen mukaan vaikeasti sairaita potilaita jouduttu lähettämään yliopistosairaalahoitoon.

Palvelualue osti suunnitellusti ainoastaan lastenlääkäreitä päivystystoiminnan varmistamiseksi. Laboratorio-kustannukset, tulkkaus- ja ateriapalvelut ylittivät talousarvion. Tulkkauspalveluiden tarve on kasvanut viime vuosina. Ateriapalvelujen kulut nousivat edelliseen vuoteen verraten, vaikka potilaiden hoitopäivien määrät eivät olleet nousseet samassa suhteessa.

Henkilöstökuluissa tuli säästöä noin 520 000 €, kun säästötavoitteiden mukaisesti kaikkia vakansseja ei täytetty, kaikkiin osa-aikaisuuksiin ei otettu sijaisia ja osaan poissaoloihin saatiin työntekijät yksikön sisäisin järjestelyin. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kokonaiskustannukset alittivat talousarvion. Toimintatuottoja kokonaisuudessaan kertyi talousarvioon suunniteltua enemmän. Tuottoja tuli yhteensä noin 4,3 miljoonaa euroa, mikä on 27,7 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Osastohoidon palvelut

Leikkaus- ja anestesia -yksikössä toimintakate 93.1%. Henkilöstökulut olivat vain 86,6 %, joka selittynee hoitohenkilöstön sijaisten huonolla saatavuudella ja muutamilla pitkillä sairauspoissaoloilla. Vuokratyövoimaa ei käytetty.

Erikoissairaanhoidon osastohoidon yksiköissä toimintakate oli 122,8 %. Myyntituotoissa jonkin verran kasvua. Henkilöstökulut ylittyivät lähinnä lääketieteellisten erikoisalojen kulujen jakautumisesta yksikköjen välillä. Palvelujen ostot ylittyivät (125,7 %). Yliopistosairaaloiden ostot on lähtökohtaisesti budjetoitu liian vähäiseksi, hoidon tarve vaihtelee. Myös yliopistosairaaloiden hintojen nousulla on vaikutus palveluostojen ylitymisessä.

Perusterveydenhuollon osastohoidon yksiköissä toimintatuotot toteutuivat noin 290 000 euroa talousarviota suurempina. Tätä selittää muun muassa suuri potilasvaihtuvuus. Toimintakulut toteutuivat talousarvioon verrattuna lähes täsmällisesti (100,7 %). Henkilöstökulut ylittyivät hieman (102,9 %), mutta palvelujen ostot (98,6 %) ja aineet, tarvikkeet ja tavarat (76,2 %) alittivat talousarvioon varatun määrärahan, mikä kertoo tiukasta talouden pidosta ja sen onnistuneesta viestinnästä osastohoidon palveluissa.

Vastaanotto- ja poliklinikkapalvelut

Poliklinikkapalveluiden toimintakate oli 96,7%. Myyntituotoissa oli kasvua johtuen erikoissairaanhoidon asiakasmaksujen korotuksesta. Toimintatuottojen toteumaprosentti oli 119,8%.

Terveyskeskusvastaanotoilla toimintatuotot toteutuivat noin 167 000 euroa talousarviota suurempina. Nousua oli erityisesti maksutuotoissa, mikä selittyi parantuneella hoitoon pääsyllä ja alkuvuoden jononpurulla.

Toimintakuluissa talousarvio ylittyi (103,8 %). Henkilöstökulut (98,8 %) ja aineet, tarvikkeet ja tavarat (95,3 %) alittuivat, mutta palvelujen ostot ylittyivät selkeästi (119,4 %). Esimerkiksi laboratoriokustannukset nousivat lähes 140 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Onnistumisena täytyy kuitenkin pitää työvoiman vuokrauksen kustannusten vähenemistä noin 340 000 euroa edellisestä vuodesta. Kalliiden vuokralääkäreiden vähentäminen ja omien virkalääkäreiden saaminen sekä uusien edullisempien ostopalvelusopimusten saaminen oli asetettu palveluyksikön keskeiseksi tavoitteeksi.

Suun terveydenhuollossa koettiin talouden raamissa pysymisen suhteen onnistumisia. Maksutuottojen toteuma ylitti ennusteen noin 300 000 eurolla, mikä kertoo siitä, että asiakaslaskutusta tehtiin vastaanotoilla ohjeiden mukaan ja luottotappioita ei koettu asiakasmaksujen merkittävästä noususta (perusterveydenhuolto 22,5 % ja erikoissairaanhoido 45 %) huolimatta. Henkilöstökulut, palveluiden ostot ja hammashoidon mittava aineiden ja tarvikkeiden tili pysyivät budjetissa. Loppuvuonna henkilöstö osallistui raskainkin tavoin talouden jarrutukseen hyvinvointialueen alijäämän ehkäisemiseksi annetun ohjeen mukaisesti. Lähes kaikki palaverit, kokoukset ja koulutukset peruttiin ja niihin varattu aika valjastettiin potilastyöhön, mistä koitui arviolta 30 000 euron korjaus parempaan mm. asiakasmaksutuottojen kautta.

Mielenterveyspalvelut ja riippuvuuksien hoito

Mielenterveys- ja riippuvuuksien hoidon palvelualueen talous ei toteutunut suunnitellusti. Toimintakate ylittyi +1,96%. Toimintakulut ylittyivät +0,3 %. Henkilöstökulut ylittyivät ja ne muodostuivat suu- relta osin palkkakuluista osastohoidossa.

Palveluiden ostoihin varatut määrärahat alittuivat -5 %. Tähän vaikuttivat palvelualueella tehdyt toimenpiteet, joiden avulla tarkasteltiin tarvelähtöisesti ostopalveluiden käyttöä. Aineisiin ja tarvikkeisiin kohdistuneet kulut alittuivat -6 %. Toimintatuotot alittuivat -10,1 %

3.4.4.3 Mittarit

Terveiden ja sairaanhoidon toimialueen toimintaa seurattiin vuonna 2025 mittareilla, jotka kuvasivat asiakas- ja potilaskokemusta, hoitoon pääsyä ja hoitotakuun toteutumista, potilasturvallisuutta, toiminnan volyyymiä ja kuormitusta sekä henkilöstön hyvinvointia ja taloudellista kestävyyttä. Mittarit tukivat toiminnan johtamista, talouden ohjausta ja kehittämistoimenpiteiden kohdentamista.

Asiakaskokemus oli kokonaisuutena hyvällä tai erinomaisella tasolla useimmilla palvelualueilla. Asiakastyty- väisyyttä ja suositeltavuutta mitattiin laajasti, ja digitaaliset palvelukanavat sekä etäasiointi vahvistivat palve- lujen saavutettavuutta. Hoitotakuu toteutui pääosin hyvin, erityisesti kuntoutuspalveluissa, lasten ja perheiden terveyspalveluissa sekä mielenterveys- ja riippuvuuksien hoidossa. Haasteita hoitotakuun toteutumisessa esiintyi kirurgiassa, silmätaudeissa, suun terveydenhuollossa sekä osassa perusterveydenhuollon vastaanot- totoimintaa, mutta jonotilannetta onnistuttiin jonkin verran helpottamaan vuoden aikana etenkin oman henki- löstön tekemällä jonopurkutyöllä.

Potilasturvallisuutta seurattiin aktiivisesti HaiPro- ja PosiPro-ilmoitusten avulla. Ilmoitusten määrä oli korkea erityisesti osastohoidossa ja vastaanottotoiminnassa. Ilmoitukset käsiteltiin järjestelmällisesti yksiköissä ja niitä hyödynnettiin toiminnan ja prosessien kehittämisessä. Omavalvontaa ja laadunhallintaa vahvistettiin useilla palvelualueilla.

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin QWL-mittarilla. Tulokset vaihtelivat yksiköittäin ja jäivät osin alle hyvin- vointialueen tavoitetason, mikä ohjasi jatkotoimenpiteitä henkilöstöresursoinnin, esihenkilötyön ja työhyvin- voinnin vahvistamiseksi. Talouden osalta mittarit osoittivat, että toimialueella pystyttiin pääosin hallitsemaan kustannuskehitystä ja tukemaan talousarviossa pysymistä, vaikka yksikkökohtaisia poikkeamia esiintyi.

3.4.4.4 Toimialueen tulevan kehityksen arviointi

Toimialueen tulevien vuosien kehitysnäkymiin kohdistuu edelleen merkittäviä haasteita, erityisesti hyvinvointialueen alijäämien kattamisveloitteesta johtuvien tiukkojen taloudellisten reunaehtojen vuoksi. Vuonna 2025 saavutettu talouskurin vahvistuminen, diagnoosikirjaamisen selkeä parantuminen sekä oman palvelutuotannon ja henkilöstörakenteen määrätietoinen kehittäminen ovat kuitenkin vahvistaneet toimialueen edellytyksiä toiminnan suunnitteluun ja talouden hallintaan aiempaa kestävämmällä pohjalla.

Jatkossa keskeisinä kehitystekijöinä korostuvat palvelurakenteen ja keskeisten prosessien edelleen tehostaminen, digitaalisten sekä etä- ja liikkuvien palvelujen hallittu laajentaminen sekä hoidon jatkuvuutta tukevien toimintamallien vakiinnuttaminen. Väestön ikääntyminen ja hoidon tarpeen kasvu lisäävät kokonaisuudessaan palvelujärjestelmään kohdistuvia kustannuspaineita, mikä edellyttää jatkuvaa priorisointia ja resurssien kohdentamista vaikuttavimpiin ja tarkoituksenmukaisimpiin palveluihin.

Talouden näkökulmasta keskeisiä riskitekijöitä ovat edelleen henkilöstön saatavuuteen ja jaksamiseen liittyvät haasteet, erikoissairaanhoidon ostopalvelujen kustannuskehitys (erityisesti yliopistosairaaloihin kohdistuvat ostot) sekä investointien lykkääntymisestä kertyvä korjausvelka. Näihin vastataan vahvistamalla omaa palvelutuotantoa ja selkeyttämällä työnjakoa siten, että yliopistosairaaloihin aiemmin ohjautunutta keskussairaala-tasoista toimintaa siirretään mahdollisuuksien mukaan takaisin keskussairaalan omaksi toiminnaksi, mikä tukee kustannusten hallintaa ja palvelujen tarkoituksenmukaista saatavuutta.

Kokonaisuuden hallinta edellyttää jatkossakin johdonmukaista talousseurantaa, tiedolla johtamisen vahvistamista sekä palvelualueiden tiivistä ja suunnitelmallista yhteistoimintaa. Kokonaisuutena arvioiden toimialueella on edellytykset säilyttää taloudellinen tasapaino ja turvata palvelujen saatavuus, mikäli rakenteellisia uudistuksia ja tuottavuuden parantamiseen tähtäviä toimia jatketaan määrätietoisesti myös tulevina vuosina.

3.4.5 Akuuttihoito ja pelastuksen palvelut

3.4.5.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Monituottajamalli ensihoidossa on toiminut Kainuussa toiminnan sopimuksen mukaisesti neljällä perustason ensihoitoyksiköllä. Asemapaikat Kajaani, Sotkamo, Kuhmo, Suomussalmi. MedGroup- ensihoitopalvelussa on käytössä Kejo- järjestelmä kaikissa ensihoitoyksiköissä. Ensihoidon tehtävämäärien kehitystä on seurattu aktiivisesti ja vuoteen 2024 verrattuna tehtävät ovat vähentyneet koko Kainuun alueella 4%. Laskuun oletetaan vaikuttaneen edelleen hätäkeskuksen riskiarviomuutos, jonka myötä aiemmin ensihoidolle ohjautuneita tehtäviä hätäkeskus voi ohjata vaihtoehtoisesti tarkoituksenmukaisemman toimijan hoidettavaksi, sekä ohjata potilaita hakeutumaan omatoimisesti hoidon piiriin. Kiireettömien D tehtäviä on käsitelty tilannekeskuksessa 20,4% vähemmän kuin vuonna 2024. Käsiteltyihin puhelumääriin vaikuttaa loka-joulukuu, D tehtävät on tuolloin käsitelty ensihoidossa jolloin ne eivät nouse tilastoon. Ensihoidon palvelutasopäätöksen toteuma vuonna 2025 on parantunut vuoteen 2024 verrattuna. Potilaat on tavoitettu ydintaajaman alueella 90%ssa AB- tehtävistä 3 minuuttia 28 sekuntia nopeammin verrattuna vuoteen 2024. Sekä lähtö että tavoittamisviiveet ovat lyhentyneet useiden minuuttien ajan kaikissa tehtäväkiireellisyysluokissa. Oletettuna syynä tavoittamisviiveen lyhenemiseen on KEJON (kenttäjohtajajärjestelmä) yhteysongelmien väheneminen ja Virve- statustamisen (yksikön tilatiedon välittäminen virve puhelimella) tehostaminen vuoden 2025 aikana. Vuonna 2025 tehty HVA:n organisaatiopäivitys on vaikuttanut ensihoidossa esihenkilömääriin. Organisaatiopäivityksen jälkeen ensihoidosta on vähennetty yksi esihenkilön HTV. Pohjois-Suomen yhteistyötoiminta ensihoidon osalta on vahvistunut vuoden 2025 aikana, joka näkynyt ensihoidon toiminnassa muun muassa yhtenäistyvällä potilaan hoitoketju ohjeistuksella ja koulutuspäivillä.

Akuutti kotisairaalan käyttöä osana potilaan/asiakkaan hoitoketjua on edelleen vuoden 2025 aikana laajennettu maakunnallisesti. Sotkamon kotisairaalan toiminta aloitettiin toukokuussa pilottina vakiinnuttamisrahalla ja Sotkamon osalta toiminta on vakinaistettu vuoden 2026 alusta. Vuoden 2025 aikana toteutettiin 13 481 kotisairaalakäyntiä yhteensä koko Kainuun alueella, Puolankaa lukuun ottamatta (ei vielä HVA:tta). Käyntimäärissä on todettu - 4,46% laskua vuoteen 2024 (14 111), oletettua on, että kaikkia kotisairaalan hoidosta hyötyviä potilaita/asiakkaita ei ole tunnistettu. Edelleen kehittämistä vaatii kaikkien niiden potilaiden /

asiakkaiden tunnistaminen, jotka voidaan kotisairaalan turvin hoitaa kotona ja näin säästää sairaalan potilaspaikkoja niitä tarvitseville. Vaatii edelleen tiedon jakamista ja toiminnan kulttuurin muutosta, jotta kotisairaala voidaan nähdä jopa ensisijaisen vaihtoehtona sairaalan seinien sijaan. Esihenkilötyössä on ollut vajetta koko vuoden, päivystyksen apulaispalveluesihenkilö on oman työnsä ohella tehnyt myös kotisairaalan esihenkilötyötä.

Tilannekeskuksessa toiminta on ollut vakiintunutta. Puhelumäärissä on ollut suurta vaihtelua, yhteensä vuoden 2025 aikana on vastattu ja käsitelty 55 123 puhelua, nousua vuoteen 2024 verrattuna n. 27% (vuosi 2024, 43 152 puhelua), huomiona, että turvapuhelut ovat olleet koko vuoden tilannekeskuksen vastattavana. Häiriöky-syntäseurantaa on tehty, todettu että ajoittain kuukausi tasolla 116117 puheluissa on ollut jopa toistasataa puhelua, joiden käsittelypaikka olisi ollut perusterveydenhuollon puolella yleislääketieteen poliklinikka. Puhe-luiden ohjautumiseen on saatu hyvin kehitystä aikaiseksi loppu vuodesta yleislääketieteen poliklinikan oma hoitaja - oma lääkärimallin alkaessa toimimaan, jolloin kuntalaisten puhelut ovat alkaneet ohjautua hoidon kiireellisyyssarvion mukaisesti oikein.

Päivystyksessä kaikki kunnat yhteensä 31 039 käyntiä, 17 675 potilaalla. Todettu - 3,02% lasku käynneissä vuoteen 2024 (32 005/18 202) verrattuna. Laskevasta käyntimäärästä ei vielä voi tehdä varmaa ennustetta käyntimäärien kehittymisestä, mutta voidaan tulkita, että potilaita on alkanut ohjautumaan oikea-aikaisesti hoi-toon myös yleislääketieteen poliklinikalle oma hoitaja-oma lääkäri mallin käyttöönoton jälkeen. Medimanageri Oy on tuottanut kesäkuun alusta saakka PTH Triagelääkäri työtä. Palvelun tuottaminen on ollut sopimuksen ja laadun mukaista. Päivystyksen asiakastytyväisyys on hyvällä tasolla, vuoden aikana saatiin Happy Or Not palautteiden kautta 4302 palautetta ja Happy index 84/100, joka tavoitteemme >80% mukainen. Odotusajoista tullut edelleen eniten kehitettävää palautetta.

Teho- ja valvonnan potilaspaikkamäärä pudotettiin 10 paikkaan osana 2025 vuoden säästötoimia, lisäksi jä-tettiin 3 hoitotyön HTV täyttämättä. Paikkamäärä on riittänyt hyvin palvelun tuottamiseen, ajoittaisia kuormitus-tilanteita on ollut ja henkilöstöresurssia on jouduttu vahvistamaan yksittäisissä vuoroissa. Ka osastokuormitus on ollut 63% tasolla. Vuoden aikana Clinisoft tehotietojärjestelmä korvattiin CHA CC järjestelmällä joka otettiin kokonaisuudessaan käyttöön marraskuun alusta. Tietojärjestelmän konfigurointiin ja käyttäjäkoulutukseen saatiin vakiinnuttamisrahaa loppuvuodeksi 2 HTV resurssia, joka takasi käyttöönoton osalta aikataulussa py-symisen. Kokonaisuudessaan hoitojaksoja oli 979 hoitojaksoa, joista 118 oli tehohoitojaksoja ja 861 valvonta-potilaiden hoitojaksoja. Lisäksi osastolla hoidettiin 166 heräämöpotilasta.

Pelastuspalvelut

Kainuun pelastuslaitos vastaa pelastuslain mukaisista tehtävistä sekä hyvinvointialueen kokonaisturvallisuus-tasta. Pelastuslaitoksen tehtävänä on turvata Kainuun asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten turvallisuus sekä varmistaa hyvinvointialueen sisäinen turvallisuus. Lisäksi pelastuslaitoksella on väestönsuojeluun ja poik-keusoloihin liittyvät tehtävät, joihin se ennalta varautuu.

Vuosi 2025 oli sekä toiminnallisesti että taloudellisesti haastava, mutta samalla kehityksen vuosi. Toimin-nassa panostettiin erityisesti valmiuden ja varautumisen suunnitteluun sekä niihin liittyviin alueelliseen yhteis-työhön. Merkittävänä investointina Kainuuseen hankittiin uusi raskasraivausyksikkö, joka parantaa toimintaky-kyä etenkin sortuma- ja purkutehtävissä.

Pelastustoimen henkilöstön saatavuus on parantunut, ja pelastuspalveluita on kyetty tuottamaan aiempaa pa-remmin etenkin Kainuun suurimmissa kunnissa. Avoimia virkoja on onnistuttu täyttämään aiempia vuosia enemmän ja erityisesti asiantuntijatehtäviin on ollut runsaasti hakijoita. Operatiivisen henkilöstön rekrytointi on edelleen haasteellista, etenkin Kainuun pienissä kunnissa, joissa hakijoita on ollut aiempaa enemmän.

Onnettomuuksien ehkäisytyössä onnistuttiin tavoittamaan 19 % Kainuun asukkaista, joka on valtakunnallisesti korkeammalla tasolla. Pelastustehtävien määrässä vuosi oli tavanomainen, eikä alueella sattunut merkittäviä onnettomuuksia tai suuria tulipaloja.

Pelastuslaitoksen talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti. Tähän vaikuttivat tiukka talouskuri, henkilöstön poissaoloja – kaikkia tehtäviä täytetty. Varusteiden hankinta puolestaan toteutui alijäämäisenä, mikä johtuu uusista työntekijöistä sekä sopimuspalokuntahenkilöstö lisääntymisestä. Toimintatuotot olivat edellisen vuo-den tasolla.

Pelastustoimen käytössä olevissa tiloissa on tunnistettu terveysturvallisuusriskejä, erityisesti sisäilmaongelmia, jotka voivat edellyttää väistötilojen käyttöönottoa. Riskialttiita kiinteistöjä on esimerkiksi Kuhmossa ja Paltamossa.

Kainuun hyvinvointialueen pelastustoimen rahoitusosuus valtion yleiskatteellisesta rahoituksesta on pienenevässä. Laskentaperusteet suosivat tiheästi asuttuja alueita, mikä heikentää harvaan asuttujen alueiden rahoitusasemaa. Tästä syystä pelastustoimen kustannuksia joudutaan jatkossa kattamaan aiempaa enemmän hyvinvointialueen yleiskatteellisesta rahoituksesta.

3.4.5.2 Akuuttihoiton ja pelastuksen palvelut toimialueen käyttötalousosa

Akuuttihoiton osalta toimintatuottoja saatiin TA:n suunniteltua enemmän, nousua toimintatuotoissa oli 24,7%. Tuottojen nousuun vaikutti hintojen tarkastaminen vuoden 2025 alussa, mutta myös hoidettujen asiakkaiden potilaiden määrät. Henkilöstökulut ylittyivät akuuttihoiton osalta, mutta maltillisesti 1% verran. Tiukka talouskuri mm. sijaisuuksien täyttämässä auttoi hillitsemään akuutin talouden kokonaisuutta. Toimintakuluissa 3% ylitys, mutta toimintatuottojen hyvä tulos auttoi tasapainottamaan taloutta kulujen osalta.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNTITUOTOT	2 192	2 714		2 714	2 678	-36	-1,3	22,2
MAKSUTUOTOT	939	1 200		1 200	1 498	298	24,9	59,5
TUET JA AVUSTUKSET	2 063	1 705		1 705	2 360	655	38,4	14,4
MUUT TOIMINTATUOTOT	64	54		54	59	5	8,6	-8,3
TOIMINTATUOTOT	5 258	5 673		5 673	6 595	922	16,3	25,4
HENKILÖSTÖKULUT	-27 878	-27 833	-580	-28 413	-28 562	149	0,5	2,5
PALVELUJEN OSTOT	-6 888	-7 685	0	-7 685	-7 833	148	1,9	13,7
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 139	-1 793		-1 793	-1 895	102	5,7	-11,4
AVUSTUKSET					-148	148	0,0	0,0
MUUT TOIMINTAKULUT	-842	-1 015		-1 015	-786	-229	-22,5	-6,6
TOIMINTAKULUT	-37 747	-38 326	-580	-38 907	-39 224	317	0,8	3,9
TOIMINTAKATE	-32 489	-32 654	-580	-33 234	-32 629	-605	-1,8	0,4
VUOSIKATE	-32 489	-32 654	-580	-33 234	-32 629	-605	-1,8	0,4
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-677	-572		-572	-650	78	13,5	-4,0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-33 165	-33 226	-580	-33 806	-33 279	-527	-1,6	0,3

Taulukko 21. Akuuttihoiton ja pelastuksen palveluiden käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.5.3 Mittarit

Akuuttihoiton palvelut

Asiakaskokemus NPS on -8, suositeltavuus indeksi noussut, vuonna 2024 NPS oli -27. Työhyvinvoinnin QWL indeksi 50,3. Koko akuuttihoiton palvelualueella sairauspoissaolot 16,5 pv/hoitaja. Toimintakate -23,8 milj. €, poikkeama -2,4%

Koko toimialue: Toimintakate -32,6 milj. €, poikkeama - 1,8%

Pelastustoimen palvelut

Pelastustoiminnan mittarina käytetään kiireellisiä pelastustehtäviä ja mitataan kyetäänkö aloittamaan toiminta riskiluokittain niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Taulukosta on havaittavissa, että Kainuussa tavoitetaan hyvin riskiruudut. I-riskiruutua on Kajaanissa ja lokakuussa käyttöön otettu uusi paloaseman sijainti ja tilat nopeuttavat lähtöjä, joten tulevaisuudessa I- riskialueen mediaania tulee parantumaan.

Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön toimintavalmiusaika			Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika		
Riskiruutu	Täyttymis-%	Ajan aani medi-	Täyttymis-%	Ajan aani medi-	
I	50	6:00	93	7:06	
II	86	7:08	71	10:32	
III	96	8:55	69	20:04	
IV	100	18:47	77	22:21	

Taulukko 22. Pelastuslaitoksen kiireellisten tehtävien toimintavalmiusajat

Riskienhallinta ja turvallisuus

Turvallisuusviestintään käytettiin työaika 1483 h. Tilaisuuksia järjestettiin 249 kertaa ja niissä tavoitettiin 18 051 hlöä, joka on puolestaan Kainuun väkiluvusta 26 %. Palvelutasopäätöksen tavoitteena oli 15 %, joten turvallisuusviestinnässä ylitetään asetettu tavoite.

Turvallisuusviestintää on tehty suunnitelman mukaisesti, alueellisesti kattavasti ja palvelutasopäätöksessä asetettu tavoiteprosentti asukaspohtaan nähden on saavutettu.

Sosiaalisen median kanavien käyttäjät reagoineet pelastuslaitoksen julkaisuihin Facebookiin 71 000 kertaa sekä Instagramiin 21 800. Sosiaalisen median kanavista otettiin käyttöön LinkedIn sekä lopetettiin aktiivinen läsnäolo X:ssä.

Sosiaalisen median kanaviin on julkaistu viestintäsuunnitelman mukaisesti, asetetut tavoitteet huomioiden laadukas kokonaisuus. Kanaviin reagoineiden määrä, kattavuus ja laatu ovat saavuttaneet tavoitetason.

Onnettomuuksien ehkäisy

Ennalta suunniteltu valvonta	Lukumäärä	Toteutuminen
Valvonta	662	100 %
Suunnittelematon valvonta		
Erityiset ja ylimääräiset sekä jälki ja yleisötilaisuuksien palotarkastukset	307	100 %
Asiakirjavalvonta	246	100 %
Lausunnot (rakennuslupa, kaava, YVA ym.)	73	100 %
Kemikaalipäätökset ja tarkastukset	35	100 %
Paloturvallisuuden itsearviointi, palautusprosentti	1950	68 %
Itsearvioinnin tarkastukset (tv)	215	100 %
Paloriski-ilmoitukset, käsitelty	22	100 %

Taulukko 23. Pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn suoritteet

Onnettomuuksien ehkäisyn palvelutasopäätöksen mukaiset tavoitteet on saavutettu ja lisäksi valvonnassa tul- laan saavuttamaan 100 % kolmantena vuotena peräkkäin.

Turvallisuuden ja valmiuden toimintayksikkö on toteuttanut hyvinvointialueen organisaatioturvallisuuden kokonaisuuteen liittyen koulutustapahtumia, turvallisuuskäyntejä, turvallisuuspoikkeamiin reagoitua ja analyysiin perustuvaa kehitystyötä. Seurannan perusteella organisaation turvallisuus on parantunut tunnuslukujen perusteella seurantajakson 5-12 / 2025 aikana.

Muuttuneen kansainvälisen ja kansallisen turvallisuustilanteen seurauksena, valmiuden ja varautumisen kokonaisuuden kehittämistä on jatkettu koko organisaation osalta. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma laadittiin ja hyväksyttiin. Kainuun evakointisuunnitelman päivitysprosessi aloitettiin yleisen osan sekä pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveyshuollon liiteasiakirjojen osalta. Väestönsuojeluun ja evakointeihin liittyvät valmiusharjoitukset järjestettiin syksyllä 2025 (Pohjoinen25 sekä Northern Stronghold 25).

3.4.5.4 Toimialueen tulevan kehityksen arviointi

Pelastuslaitoksen riskiarvioon tehdään muutoksia, joka aiheuttaa Kainuussa rahoituksen perusteena olevien riskiruutujen vähentymistä. Tällöin riittävien palveluiden ylläpitämiseksi joudutaan hyvinvointialueen muusta rahoituksesta kattamaan pelastustoimen taloutta.

Ikääntyvä Kainuun väestö aiheuttaa palvelujen kysynnän kasvua, joka yhdessä henkilöstön saatavuusongelmien kanssa vaikuttaa kykyyn vastata onnettomuuksiin ja tulipaloihin määritellyssä ajassa. Samanaikaisesti kiristyneet pelastustoimen tehtävien kelpoisuusehdot vähentävät sopimuspalokuntalaisten määrää vaikeuttaen kokonaisuuden hallintaa.

Kainuun pelastustoimen resurssit ovat pienet, joka lisää riskiä alueiden yhdistämiseen tai rinnakkaisen toimialan siirtämiseen valtiolle. Lupa- ja valvontaviraston mahdolliset pakkokeinot, henkilöstön saatavuus, kiinteistöjen vuokratulot, rahoitusosuuden lasku sekä hyvinvointialueilta vaadittavat säästöt uhkaavat kykyä tuottaa palveluja.

Sopimuspalokuntatoiminnan elvyttäminen parantaa tulevaisuudessa työvoiman saatavuutta sekä resursseja suurissa ja pitkäkestoisissa tehtävissä käytettäviin henkilöstö resursseihin. Poikkeusoloissa pelastustoimen resursseja käytetään väestönsuojelutehtäviin, jonka vuoksi myös sopimuspalokuntatoimintaa tulee panna nostaa varautumisen näkökulmasta tulevaisuudessakin.

Merkittävänä riskeinä työvoiman saatavuuteen rahoitusvajeen lisäksi tulevaisuudessa ovat väestönsuojelutarpeen lisääntyminen erityisesti geopolitiittiset jännitteet sekä niistä muodostuviin ukiin varautuminen. Suomalaisen yhteiskunnan jakautuminen hyvä- ja huono-osaisiin tulee lisäämään pelastustoimen palvelujen kysyntää. Ilmastonmuutos lisää myös riskejä suurille maasto- ja metsäpaloille, joihin tulee palveluissa kyetä vastaamaan.

Ensihoidon tehtävämäärissä on havaittu selkeä laskusuunta valtakunnan tasolla, niin myös Kainuussa. Tehtävämäärissä tapahtuneet muutokset edellyttävät ensihoidon osalta tarkastelua yksikkömäärien ja yksikköjen valmiusaikojen osalta. Mahdollisia muutoksia voi olla esimerkiksi muutos 24 tunnin valmiudesta 12 tunnin valmiuteen osassa yksiköitä. Muutos aiheuttaisi merkittäviä riskejä yöllisen valmiuden osalta siksi mahdollisia muutoksia täytyy tarkastella riskit huomioiden ja osana palveluympäristö selvityksen toimeen panna. Mahdollisuus on myös ensihoidon tehtävämääriin saada muutosta esimerkiksi lisäämällä yksiköille kotiin vietävää erikoissairaanhoidon tasoista kotisairaalanpalvelua.

Kotisairaalan toiminta tulee jatkossakin kattamaan koko Kainuun, Puolanka mukaan lukien. Kotisairaalan toimipisteitä kuntiin ei ole tarkoitus lisätä, koska toimintaa tuotetaan maakuntarajat ylittävästi. Kehittämistyötä vaatii edelleen, että tunnistamme kaikki potilaat, jotka kotisairaala palvelusta hyötyvät, tavoitteena on vapauttaa sairaalapaikkoja niitä tarvitseville. Digi ensin ajattelumallin osalta vaatii tilannekeskuksessa osaamisen kehittämistä tukea asiakkaita myös digitaalisten palveluiden käyttöön niissä tilanteissa, kun ei ole kyse kiireellisestä hoidosta.

Päivystykseen vuoden alusta liitetty sosiaalipäivystys tuo mahdollisuuksia entistä tehokkaammin huomioida potilaiden/asiakkaiden elämän tilanteiden haasteita päivystyksen hoidon yhteydessä. 19.1 on pilottina aloitettu lastenpäivystys kokeilu, jossa lasten osastolta on sairaanhoitaja aamu ja iltavuorossa päivystyksessä vastaanottamassa lapsi potilaita (ei trauma). Tarkoituksen on asiakaslähtöisyyden kehittäminen ja prosessina sujuvoittaminen. Lasten sairaanhoitaja tekee hoidontarpeen arvion ja lapsi ohjautuu heti oikeaan hoitopaikkaan oikea-aikaisesti. Yhteistyötä yleislääketieteen poliklinikan kanssa jatketaan edelleen. Päivystyksen prosesseja tarkastellaan jatkossakin yhdessä sidosryhmien kanssa.

Työhyvinvoinnin QWL indeksi on matalalla tasolla 50,3 ja on edelleen laskenut edellisestä mittauksesta. Yksiköissä on ollut merkittävää esihenkilövajetta koko vuoden, mutta vuoden 2026 aikana odotamme tilanteen

kehittyvän parempaan suuntaan ja näkyvän myös QWL tuloksissa, kun esihenkilötyötä on saatu vakiinnutettua ja vahvistettua.

Talousarvio on suunniteltu tiukaksi. Lakien tuomat velvoitteet ja potilas turvallisuus huomioiden noudatamme tiukkaa talouskuria liittyen esimerkiksi poissaoloihin ja sijaistamisiin, emme yli resursoi henkilöstöä, vaan resursoimme tarpeeseen.

3.4.6 Sosiaali- ja perhepalvelut

3.4.6.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Sosiaali- ja perhepalvelut tarjoavat tukea kainuulaisille eri elämäntilanteissa, kuten lapsiperheiden arjessa, taloudellisissa haasteissa, toimintakyvyn ylläpitämisessä, asumisen kysymyksissä, maahanmuutossa, omaishoidossa ja vammaispalveluissa. Vuonna 2025 toimialueella keskityttiin varhaisen tuen vahvistamiseen, palvelurakenteen keventämiseen ja palvelujen yhdenvertaiseen saatavuuteen.

Ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen oli vuoden keskeinen painopiste. Varhaisen tuen mallien laajentuminen vähensi raskaampien palvelujen tarvetta ja ohjasi asiakkaita palveluihin aiemmassa vaiheessa. Perhekeskustoiminnan kehittäminen vahvisti perheiden omia voimavaroja ja ehkäisi lastensuojelun kriisitilanteita. Perheiden tuki- ja ostopalveluissa avohuollon tukitoimet lisääntyivät ja palvelujen valvontaa vahvistettiin, mikä paransi palvelujen laatua ja tuki vaikuttavien ja kustannusvaikuttavien ratkaisujen kohdentumista.

Aikuissosiaalityössä lyhytinterventiot ja neuvonta tukivat taloudenhallintaa ja ehkäisivät pitkittyneitä asiakkuuksia. Matkalla riittävään vanhemmuuteen -toiminta ja Sotkamossa käynnistynyt Nostetta-ryhmätoiminta tarjosivat perheille ja asiakkaille ryhmämuotoista tukea yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa.

Palvelurakennetta uudistettiin keventämällä toimintaa ja lisäämällä digi- ja etäpalveluja, mikä paransi palvelujen saavutettavuutta koko alueella. Lastensuojelun sijoitusprosessiin kehitetty päätöksentekomalli otettiin käyttöön ja yhtenäisti toimintaa. Saga-asiakastietojärjestelmän käyttöönottoa valmisteltiin, ja lasten yksikön rakennushanke eteni rakennusvaiheeseen.

Vuonna 2025 osallistuttiin sosiaalihuollon kansallisen palvelu-uudistuksen valmisteluun YTA-alueen edustajana. Vaikuttavuuden seurantaa vahvistettiin erityisesti vanhemmuuden tuen ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluissa. Monialainen yhteistyö kuntien, Kelan, TE-palveluiden, järjestöjen ja kolmannen sektorin kanssa tiivistyi, mikä paransi asiakkaiden ohjautumista oikea-aikaiseen tukeen ja vahvisti palvelujen vaikuttavuutta sekä yhdenvertaisuutta koko hyvinvointialueella.

Sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen palvelut

Palvelualue kattaa aikuisten, lapsiperheiden ja vammaisten sosiaalityön viranomaistehtävät. Vuonna 2025 rakenteita uudistettiin asiakasprosessien sujuvoittamiseksi ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen ensisijaisuuden selkiyttämiseksi. 1.1.2026 alkaen palvelualueella toimii kaksi palveluyksikköä aiemman kolmen sijaan: aikuisten sosiaalityö sekä lapsiperheiden ja vammaisten sosiaalityö. Lisäksi valmisteltiin yhtenäinen palvelutarpeen arviointimalli.

Kelpoisuusehtojen muutokset ja sosiaalityön turvaamissuunnitelma helpottivat rekrytointia, vaikka pätevien sosiaalityöntekijöiden saatavuudessa oli edelleen haasteita. Lapsiperheiden sosiaalityössä Matkalla riittävään vanhemmuuteen -hankkeen tavoitteena on vähentää kodin ulkopuolisia sijoituksia ja tukea perheiden jälleenyhdistämistä; hankkeen pilotointi käynnistyi vuoden alussa ja jatkuu vuonna 2026.

Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä oli vuoden lopussa 343 (2024: 340) ja kodin ulkopuolella sijoitettuja lapsia 125 (2024: 121). Asiakasmäärät kasvoivat hieman, mutta vuoden aikana niissä havaittiin myös laskusuunta. Huostaanottoja tehtiin 18 (2024: 4) ja purettiin neljä (2024: 15). Palvelutarpeiden monimutkaistuminen näkyi huostaanottojen määrän kasvuna. THL:n seurannan mukaan asiakasmitoitus täyttyi kevään ja syksyn tarkasteluissa, mutta vuoden aikana esiintyi jaksoja, jolloin mitoitus ei ollut kaikilta osin lainmukainen. Tilannetta korjattiin täyttämällä avoin sosiaalityöntekijän virka ja suuntaamalla resurssit erityisesti Kuhmoon ja Sotkamoon.

Lakisääteiset määräajat toteutuivat hyvin: lastensuojeluilmoituksista käsiteltiin määräajassa 97,6–98,6 %, ja palvelutarpeen arvioinneista 97,5–97,8 %. Toimeentulotuen käsittely toteutui lähes sataprosenttisesti määräajassa: täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemuksista 99,19 % ratkaistiin määräajassa, ja THL:n seurantakuukausina kaikki tai lähes kaikki hakemukset käsiteltiin ajallaan.

Vammaispalvelulain uudistuminen 1.1.2025 ja sen täytäntöönpanoon liittyvät tarkennukset lisäsivät päätösten päivittämistä. Asiakasmäärät hieman laskivat, mutta päätösmäärä kasvoi, kun palveluja tarkistettiin uuden lain mukaisiksi. Hengityshalvauksipotilaiden hoitopalvelut siirtyivät vammaispalveluihin ilman uusia asiakkaita. Kuljetuspalvelujen kustannusvaikutuksia arvioitiin ja liikkumisen tuen myöntämisen perusteet yhtenäistettiin YTA-alueella.

Lapsiperheiden sosiaalityössä havaittiin puutteita asiakassuunnitelmien laadinnassa, ja tilannetta korjattiin lisäämällä resursseja ja tarkentamalla toimintatapoja. Pohjois-Suomen AVI käsitteli asian omavalvontana, eikä antanut toimenpiteitä. Myös jälkihuollon henkilöstöresurssien riittämättömyydestä tehty tiedustelu käsiteltiin omavalvontana ja selvitys annettiin joulukuussa.

Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen vähentyminen lisäsi tarvetta matalan kynnyksen vaihtoehtoille. Tätä varren käynnistyi syyskuussa Nostetta-ryhmätoiminta yhteistyössä KAMK:n Plate-hankkeen kanssa. Työllisyyspalvelujen uudistukseen liittyen selvitettiin hyvinvointialueen ja kuntien rajapintoja. Kotoutumista edistävien palvelujen lainsäädäntö muuttui vuoden alussa, mikä lyhensi korvausaikoja ja lisäsi hyvinvointialueen kustannuksia.

Aikuisten sosiaalityössä kohdattiin asumisen haasteita: vuoden aikana tavattiin 33 henkilöä, joilla ei ollut vakiinta yöpaikkaa. Välivuokraus ei kaikissa tilanteissa riittänyt, mikä vuoksi perustettiin työryhmä etsimään hätämajoituksen vaihtoehtoisia ratkaisuja.

Syksyllä 2025 käynnistettiin lapsiperheiden sosiaalityön sisäinen kehittäminen. Tavoitteena on eriyttää sosiaalihuoltolain mukainen lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelun asiakastyö omiksi tiimeikseen sekä vahvistaa perhesosiaalityötä ja selkiyttää sen rajapintaa lastensuojeluun. Tarkoituksena on yhtenäistää palvelujen sisältöä ja laatua koko hyvinvointialueella.

Ikäihmisten omaishoidon tuen maksuluokka poistui yli 65-vuotiailta 1.1.2025. Lyhytaikashoidon paikkojen saatavuudessa, erityisesti Kajaanissa, oli edelleen haasteita. Ilman lähiomaisia kuolleiden henkilöiden hautausjärjestelyt siirtyivät kuntien vastuulle 1.3.2025

Asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palvelut

Palvelualue tuottaa vammaisten henkilöiden asumispalveluja, päivä- ja työtoimintaa, kuntouttavaa työtoimintaa aikuisille, lastenkoti- ja turvakotipalveluja sekä ympärivuorokautista sosiaalipäivystystä. Vuonna 2025 valmisteltiin Puolangan vammaispalveluiden siirtymistä hyvinvointialueen omaksi toiminnaksi sekä organisatiomuutosta, jonka mukaisesti palvelualueen johtamisrakennetta vahvistettiin ja uusi malli otettiin käyttöön 1.1.2026 ilman esihenkilömäärän kasvua.

Kehitysvammaisten asumispalveluissa painopiste oli ympärivuorokautisessa asumisessa ja rakenteita uudistettiin yhteistyössä sosiaalityön kanssa. Sotkamossa ryhmäkodin toiminta päättyi vuoden alussa, ja kotiin vietävää tukea lisättiin ilta- ja viikonloppu-aikoihin. Sotkamoon lisättiin myös tukiasuntoja, ja Sotekeskuksen valmistuminen kasvatti kapasiteettia edelleen. Palveluiden käyttöaste pysyi tavoitteiden mukaisena, mutta haastavasti käyttäytyvien asiakkaiden asumisen järjestäminen edellytti erityistä resursointia.

Kuvapuhelinpalvelu vakiintui kotona asumisen tueksi, mutta laajentuminen viivästyi laitehankintojen vuoksi. Palvelua käytti keskimäärin 17 asiakasta, ja sen hyödyntäminen palvelusuunnittelussa kehittyi vähitellen. Päivätoiminnoissa käynnistettiin pienimuotoisia kokeiluja. Vammaisten päivätoiminnassa valmisteltiin kustannustehokkaampaa tilaratkaisua Kuhmoon AVI:n ohjauksessa. Paine palvelujen järjestämiseen kasvoi erityisesti Kajaanissa, ja yli 10 % asiakkaista oli yli 65-vuotiaita, mikä liittyy uuteen vammaispalvelulakiin.

Kuntouttavan työtoiminnan paikkojen väheneminen lisäsi syrjäytymisriskiä ja kasvatti tarvetta vaihtoehtoisille palveluille. Vuonna 2025 toteutui 17 018 toimintapäivää, mikä on enemmän kuin edellisvuonna, vaikka asiakasmäärä hieman laski. Tämä kertoo työtoimintajaksojen pidentymisestä. Ohjausta vahvistettiin siirtämällä kaksi vakanssia aikuisten sosiaalityöstä palvelualueelle, ja kuntouttavan työtoiminnan koordinointi koottiin

kokonaan palvelualueelle. Toimintaa kehitettiin yhteistyössä KAMK:n Plate-hankkeen sekä Yhdenvertaisesti liikkeelle -hankkeen kanssa.

Lastensuojelulaitoksessa toteutui 4 149 asumispäivää (käyttöaste 82 %), mikä on noin 10 % enemmän kuin vuonna 2024. Uuden lastensuojelulaitoksen rakentaminen alkoi loppusyksystä ja sen valmistuttua laitospaikat lisääntyvät sekä lastensuojelun ja vammaisten lasten tilapäinen hoito keskitetään saman katon alle.

Turvakotipalvelua käytti vuoden aikana 57 henkilöä (joista 29 lasta), ja asumisvuorokausia kertyi 720. Sosiaalipäivystys vastaanotti 3 231 yhteydenottoa, ja akuuttipalveluiden tilannekeskus tasaannutti aiempaa kasvua. Sosiaalipäivystys siirtyi Tesan toimialueelle vuoden lopussa, mikä edellytti THL:n kanssa sovittua erillismallia turvakotitoiminnan järjestämisestä vuodelle 2026. Lasten kriisipaikat toteutuvat jatkossa turvakotipalvelujen yhteydessä, ja uuden turvakotimallin suunnittelu käynnistyi.

Henkilöstötilanne oli pääosin vakaa, vaikka sosiaalihuollon AMK-tutkinnon suorittaneiden saatavuudessa esiintyi vaihtelua. Esihenkilötyötä tuettiin lähijohtamisen ja etätyömahdollisuuksien avulla. Omavalvonta toteutui säännöllisesti, ja AVI teki kolme valvontakäyntiä rajoitustoimenpiteiden ja itsemääräämisoikeuden toteuttamisen arvioimiseksi. Toiminnan todettiin olevan asianmukaista. Palvelualueelle rekrytoitiin sairaanhoitaja koordinoimaan lääkehoitoa ja Sotender-keikkatyösovellus otettiin käyttöön työvoiman saatavuuden turvaamiseksi.

Kokonaisuutena palvelualue pystyi vastaamaan palvelutarpeeseen käytettävissä olevin resurssein. Henkilöstömitoituksen ja työajanseurannan kehittäminen jatkui, ja YTA-yhteistyö vahvistui vammaispalveluissa ja sosiaalipäivystyksessä. Haastavasti käyttäytyvien asiakkaiden palvelut ja henkilöstön saatavuus muodostavat edelleen keskeisiä riskejä. Talousriskiä aiheuttivat erityisesti pienennetyt sijaismäärärahat sekä yt-menettelystä ja palkkauskorjauksista syntyneet lisäkustannukset. Opiskelija- ja kansainvälisten harjoittelijoiden työsäöppimistä hyödynnettiin henkilöstön saatavuuden tukemisessa

Perheiden tuki- ja ostopalvelut

Perheiden tuki- ja ostopalveluissa järjestettiin perheneuvola-, perheoikeudelliset ja opiskeluhoollon palvelut sekä kotona asumista tukevat sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaiset palvelut. Perheneuvolapalveluja tarjottiin kaikkiin Kainuun kuntiin lähi- ja etäpalveluna. Sosiaalityön vakanssit olivat täytettyjä, mutta osa psykologipalveluista järjestettiin ostopalveluin. Kesällä ja syksyllä toteutettiin laaja verkkokysely palvelujen nykytilasta ja kehittämistarpeista, ja tuloksia hyödynnettiin palveluprosessien, palveluohjauksen ja viestinnän kehittämisesssä. Vuoden lopussa aloitettiin valmistautuminen asiakastietojärjestelmän vaihtamiseen sosiaalihuollon järjestelmään.

Perheoikeudellisissa palveluissa kaikki vakanssit olivat täytettyjä, ja palveluita järjestettiin koko Kainuuseen myös etäpalveluina. Adoptioneuvonta toteutettiin ostopalveluna, mikä saattoi aiheuttaa kustannusten vaihtelua heikon ennakoitavuuden vuoksi. Palveluviive oli pääosin 1–2 kuukautta, ja Puolangan palvelujen järjestäminen toteutui vuoden aikana.

Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestettiin lain edellyttämällä tavalla kaikkiin esikouluihin, kouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin. Kuraattorivakanssit olivat täynnä, mutta psykologi-palveluissa hyödynnettiin edelleen ostopalveluja. Kilpailutus toi kustannussäästöjä, mutta palkkaharmonisointi lisäsi henkilöstökuluja. Oppilas- ja opiskelijamäärien lasku tulevina vuosina vaikuttaa resurssitarpeiden arviointiin. Vuoden lopussa opiskeluhoollon psykologien siirtoa terveydenhuollon yksikköön valmisteltiin yhteistyössä vastaanottavan yksikön kanssa.

Lasten ja nuorten terapiatakuu tuli voimaan 1.5.2025, ja sen toimeenpano vaikutti sosiaalihuollon lyhytinterventioiden järjestämiseen. Terapiatakuu edellytti, että sosiaalihuollon päätöksenteko (mm. kuraattoripalvelut) perustuu viranhaltijapäätöksiin, minkä vuoksi vastaavan kuraattorin tehtävä muutettiin virkasuhteiseksi.

Kotona asumista tukevissa palveluissa (perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, henkilökohtainen apu, valvotut ja tuetut tapaamiset, tehostettu perhetyö) painotettiin varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamista. Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti MLL:n ja seurakuntien kanssa Perheiden Pesäkolo -toiminnassa, ja maksuttomia leikkipuistotapahtumia järjestettiin Kajaanissa. Lapsiperheiden kotipalvelun kysyntä kasvoi erityisesti Kajaanissa ja Kuhmossa, ja työntekijät sijaistivat toisiaan joustavasti kuntien välillä. Uudet kriteerit mahdollistivat pidemmät ja joustavammat palvelujaksot. Kiireisimpinä aikoina kotipalvelua ostettiin yksityiseltä tuottajalta.

Perhetyön mielenterveysohjaajan kanssa toteutettu moniammatillinen työparimalli vahvisti tukea perheissä, joissa oli mielenterveyden haasteita, ja yhteistyö mielenterveyspalvelujen kanssa tiivistyi.

Osto- ja tukipalveluissa panostettiin palvelujen ohjaukseen ja valvontaan. Valvonta-asiantuntijuutta vahvistettiin uuden vakanssin avulla, ja tukiperhetoiminnan koordinointi siirtyi elokuussa sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen toimialueelle, mikä selkeytti yksikön rooleja. Laatuportti otettiin käyttöön vuoden alussa ja sen avulla kehitettiin valvontaprosessia sekä palautteen keräämistä. Valvontakäyntien toteuttamiseen otettiin käyttöön hybridimalli, joka vähensi matkustuskustannuksia ja tehosti toimintaa.

Yksikkö teki tiivistä yhteistyötä aluehallintoviraston kanssa lastensuojelun sijaishuollon ja vammaisten asumispalveluiden valvonnassa. Valvonta- ja asiakirjakäyntejä tehtiin merkittävästi aiempaa enemmän. Lisäksi valmisteltiin vuoden 2026 muutosta, jossa ikäihmisten ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden sekä kotihoidon tuottajien ohjaus ja valvonta siirtyvät yksikön tehtäviin.

Sosiaalihuoltolain 24 b §:n mukainen päihteidenkäyttäjien päiväkeskustoiminta käynnistyi Kajaanissa toukuussa, mutta kävijämäärät jäivät ostohintaan nähden vähäisiksi.

Toimintaluvut

- Perheoikeudelliset palvelut: vahvistettu 621 elatusapuserästä ja 275 huolto-, asumis- ja tapaamis-sopimusta; laadittu 10 olosuhdeselvitystä.
- Kotona asumista tukevat palvelut: ShL 18a § kotipalvelun 97 asiakkuutta, lastensuojelun pyytämää kotipalvelua 27 asiakkuutta, tehostetun perhetyön 20 asiakkuutta ja perhetyön 205 asiakkuutta.
- Valvonta: 30 käyntiä vammaispalvelujen yksiköissä (3 yhdessä AVI:n kanssa), 20 käyntiä lastensuojelulaitoksissa. Asiakirjavalvonta yhteensä 147 palveluntuottajalle, henkilökohtaisen avun ja omaishoidon palveluntuottajien valvontaa 27 yksikköön.
- Tukiperheet: tehty 73 sopimusta ja toteutettu neljä valmennusta.
- Toimistopalvelut: 240 välitystiliasiakasta, 365 täydentävän toimeentulotuen päätöstä, 246 itsenäistymisvaratiliä, 171 kuntouttavan työtoiminnan matkakorvausta, 3 353 henkilökohtaisen avun ”palkk-pussia”, 2 056 omaishoidon ja perhehoidon maksua.
- Oppilas- ja opiskeluhuollon asiakasmitoitus toteutui koko hyvinvointialueella.
- Perheneuvolasta ei voitu tuottaa tilastotietoa asiakastietojärjestelmän puutteiden vuoksi.

3.4.6.2 Sosiaali- ja perhepalvelut toimialueen käyttötalousosa

Sosiaali- ja perhepalveluiden talous toteutui vuonna 2025 kokonaisuutena talousarviota paremmin, ja toimialue päätyi selvästi ylijäämäväliseen tulokseen, vaikka palvelutarve kasvoi ja lakisääteiset tehtävät aiheuttivat menopaineita. Toimintatuotot toteutuivat 6,0 milj. €, mikä oli hieman budjetoitua enemmän, ja palvelutuotannon tulokertymää vahvistivat erityisesti valtion korvaukset (kotoutumislain mukaiset korvaukset ja THL:n turvakotikorvaus) sekä maksutuottojen ennakoitua parempi toteuma. Toimintakulut jäivät 68,4 milj. €:oon, mikä alitti muutetun talousarvion 2,3 milj. €:lla. Ylijäämä syntyi ennen kaikkea palvelujen ostojen ja muiden toimintakulujen alituksesta, sillä useat palvelualueet onnistuivat sopeuttamaan menot toteutuneeseen palvelutarpeeseen ja kohdentamaan ostopalveluja vaikuttavammin.

Sosiaalityössä ja sosiaaliohjauksessa talous pysyi raamin sisällä. Menot laskivat edellisvuodesta 2,9 %, ja tulokertymä vahvistui erityisesti kotoutumislain mukaisten laskennallisten korvausten moninkertaistuessa. Palvelujen ostot ja muiden toimintakulujen alitus kompensoi henkilöstökulujen lähes täysimääräistä toteumaa. Vammaispalveluissa henkilökohtaisen avun kustannukset kasvoivat palvelusetelien laajentuneen käytön vuoksi, mutta kuljetuspalvelujen menojen alitus tasapainotti kokonaisuutta. Lapsiperheiden sosiaalityössä huostaanottojen kasvu nosti ympärivuorokautisten palvelujen kustannuksia, mutta samanaikaisesti avohuollon ja jälkihuollon menot laskivat, mikä hillitsi menokasvua.

Asumisen ja sosiaalisen kuntoutuksen palveluissa toimintakulujen ylityspaine kohdistui henkilöstökuluihin, joiden taso oli alibudjetoitu vuoden 2024 toteumaan nähden. Kokonaisuus kuitenkin kääntyi positiiviseksi, koska toimintatuotot ylittyivät huomattavasti valtionkorvausten kasvaessa sekä 2024–2025 kohdentuneen takautuvan korvauksen vuoksi. Muut kuluerät toteutuivat hieman talousarviota pienempinä ja palvelualueella onnistuttiin pitämään kustannuskehitys vakaana ympärivuorokautisista palveluista huolimatta.

Perheiden tuki- ja ostopalveluissa tilikausi päättyi lievään alijäämään, jonka syynä oli tuottojen merkittävä alitus. Tuotot toteutuivat vain 63,4 %, sillä osa tuloista ohjattiin toiselle palvelualueelle ja lastensuojelun huostaanottojen väheneminen laski asiakasmaksutuottoja. Menoissa pysyttiin pääosin raamissa, mutta palkkaharmonisointi, palvelusetelimenojen kasvu sekä ostopalvelujen lisääntyminen nostivat kokonaiskuluja. Valvonnan ja ostopalvelujen ohjauksen tehostuminen kuitenkin hillitsi kustannusten kasvua ja palvelujen vaikuttavuus parani.

Kokonaisuutena toimialueen ylijäämä vuonna 2025 muodostui **tulojen ylittymisestä, palvelujen ostojen ja muiden toimintamenojen alittumisesta sekä varhaisen tuen ja rakenteellisten uudistusten tuottamista kustannusvaikutuksista**. Tulojen ylitys oli maltillinen, mutta valtionkorvausten kasvu oli merkittävin yksittäinen tekijä tulokertymän vahvistumisessa. Vaikka joillakin palvelualueilla oli alijäämäisiä osioita, koko toimialue kykeni vastaamaan palvelutarpeeseen kustannustehokkaasti ja parantamaan talouden tasapainoa ennakoitua paremmin.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNTITUOTOT	155	80		80	101	21	25,7	-34,9
MAKSUTUOTOT	3 331	4 046		4 046	3 350	-696	-17,2	0,6
TUET JA AVUSTUKSET	920	737		737	1 446	710	96,3	57,1
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 178	1 123		1 123	1 108	-16	-1,4	-5,9
TOIMINTATUOTOT	5 584	5 986		5 986	6 005	19	0,3	7,5
HENKILÖSTÖKULUT	-25 020	-26 148		-26 148	-26 028	-121	-0,5	4,0
PALVELUJEN OSTOT	-29 934	-33 347	-132	-33 479	-31 555	-1 924	-5,7	5,4
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-541	-605		-605	-547	-58	-9,6	1,1
AVUSTUKSET	-7 696	-7 888	132	-7 756	-7 679	-77	-1,0	-0,2
MUUT TOIMINTAKULUT	-663	-740	0	-740	-589	-150	-20,3	-11,1
TOIMINTAKULUT	-63 854	-68 727	0	-68 727	-66 398	-2 329	-3,4	4,0
TOIMINTAKATE	-58 270	-62 741	0	-62 741	-60 393	-2 349	-3,7	3,6
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0		0	-14	14	0,0	0,0
VUOSIKATE	-58 270	-62 741	0	-62 741	-60 406	-2 335	-3,7	3,7
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3	0		0	-1	1	0,0	-62,2
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-58 273	-62 741	0	-62 741	-60 407	-2 334	-3,7	3,7

Taulukko 24. Sosiaali- ja perhepalveluiden käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.6.4 Toimialueen tulevan kehityksen arviointi

Sosiaali- ja perhepalvelujen toimintaympäristö muuttuu lähivuosina nopeasti väestörakenteen, palvelutarpeiden monimuotoistumisen ja valtakunnallisten sosiaalipalvelujen uudistusten vuoksi. Kainuun väestö vähenee ja ikääntyy muuta maata voimakkaammin, mikä lisää erityisesti asumista tukevien palvelujen, vammaispalvelujen ja omaishoidon tuen tarvetta. Samalla lasten ja nuorten määrän väheneminen siirtää painopistettä varhaisen tuen, perhepalvelujen ja matalan kynnyksen palvelujen vahvistamiseen. Palvelutarpeiden monimuotoistuminen näkyy asiakkaiden tilanteiden monisyisyytenä, mikä edellyttää entistä vahvempaa monialaista yhteistyötä, oikea-aikaista palveluohjausta ja joustavia palvelukokonaisuuksia.

Digitalisaation ja etäpalvelujen merkitys kasvaa, sillä palvelujen saavutettavuus on turvattava harvaan asutulla alueella ja henkilöstön saatavuus tulee olemaan keskeinen riski. Sähköisen asioinnin, mobiiliin palveluohjauksen ja digitaalisten tukipalvelujen laajentaminen on välttämätöntä, jotta palvelut voidaan kohdentaa tarkoituksenmukaisesti ja yhdenvertaisesti koko alueelle.

Valtakunnallinen sosiaalipalvelujen uudistus edellyttää vuosina 2026–2027 laaja-alaista valmistelua. Uudistus yhtenäistää sosiaalihuollon rakenteita, vahvistaa palvelutarpeen arvioinnin läpinäkyvyyttä ja korostaa sosiaalihuollon ensisijaisuutta suhteessa muihin palvelukokonaisuuksiin. Uuden vammaispalvelulain toimeenpano lisää päätösten päivitystyötä ja vaikuttaa sekä asiakasmääriin että kustannusrakenteeseen. Samalla lastensuojelun lainsäädäntöön tulevat tarkennukset edellyttävät prosessien yhtenäistämistä ja sijaishuollon laadun vahvistamista.

Tulevina vuosina talouden kannalta keskeistä on kustannuskehityksen hillitseminen vahvistamalla varhaista tukea, kehittämällä vaikuttavuutta korostavia työmenetelmiä ja kohdentamalla ostopalveluja nykyistä täsmällisemmin. Palveluverkon optimointi, tilaratkaisujen tarkastelu ja palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen ovat välttämättömiä toimenpiteitä, jotta kasvavat kustannuspaineet voidaan hallita. Toimialueen tuleva kehitys nojaa kykyyn turvata henkilöstön saatavuus, hyödyntää digitalisaatiota ja vahvistaa palvelujen vaikuttavuutta tilanteessa, jossa väestökehitys ja palvelutarpeiden muutokset lisäävät sosiaalipalvelujen roolia koko hyvinvointialueella.

Toimialueen näkökulmasta kustannuspaineet kohdistuvat erityisesti vammaispalveluihin, lastensuojeluun ja ympärivuorokautisiin palveluihin.

3.4.7 Ikäihmisten palvelut

3.4.7.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

Ikäihmisten palvelut -toimialue koordinoi iäkkäiden palvelujen kokonaisuutta, joka oli jaettu usealle toimialueelle. Toimialueen tehtävänä oli osaltaan vastata iäkkäiden palvelutarpeiden mukaisista lakisääteisistä palveluista, sujuvista palvelupoluista sekä Kainuun hyvinvointialueen omasta kotihoidon palvelujen ja asumispalvelujen tuotannosta.

Tavoitteena olevaa iäkkäiden palvelurakenteen keventämistä ohjattiin tiedolla ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Kuntakohtaisia eroja palvelujen peittävydessä korjattiin kiinnittämällä huomiota palvelutarpeen arviointiin ja yhdenvertaiseen saatavuuteen. Palvelurakenteen keventämisessä korostettiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötä. Kuntien kanssa yhteistyössä, jatkettiin suunnitelman laatimista ikääntyvien tukemiseksi.

Asiakkaiden palvelutarpeen mukaista henkilöstöresurssia kohdennettiin resursointityökalua käyttäen. Henkilöstön riittävyyttä ja saatavuutta vahvistettiin hoivateknologian, oppilaitosyhteistyön ja kansainvälisen rekrytoinnin avulla. Kotiin vietäviä palveluja vahvistettiin ja hoivateknologiaa lisätiin tukemaan asiakkaiden omatoimisuutta. Toiminnan kannattavuutta ja vaikuttavuutta parannettiin hillitsemällä kustannusten kasvua ja tehostamalla toimintaa.

Ikäihmisten kotihoito -palvelualue

Palvelualue tarjosi Kainuun hyvinvointialueen omana tuotantona kotihoitoa, kotihoitoa tukevia palveluita, etähoivaa, turva-auttajapalvelua, yöhoitoa sekä kuntouttavaa päivätoimintaa.

Palvelualueen keskeisenä tavoitteena oli keventää palvelurakennetta ja korjata kuntakohtaisia eroja kotihoidon palvelurakenteesta. Kotihoidon palvelurakennetta saatiin kevennettyä joillakin alueilla mm. tarkastelemalla kotihoidon asiakkuuksia ja kotihoidon myöntämisenperusteita.

Hoivateknologian käyttöönottoa tehostettiin. Tavoitteena oli toteuttaa 13 % säännöllisen kotihoidon käynteistä etähoidon avulla, vuoden lopussa etähoidon osuus käynneistä oli 11 %. Kuvapuhelimen ja lääkeautomaatin soveltuvuutta asiakkaalle kokeiltiin määräaikaisella kotihoidon arviointijaksolla. Yhteisöllisen asumisen mahdollisuutta omana palvelutuotantona aloitettiin selvittämään syksyllä 2025.

Kotihoidon vertaiskehittämisen resursointiosan käyttöä jatkettiin ja sen avulla kohdennettiin kotihoidon henkilöstöresurssia asiakastarpeiden mukaisesti. Johtamisrakennetta kevennettiin elokuusta 2025 lähtien yhdellä palveluyksikköpäälliköllä ennakkoiden 1.1.2026 voimaan tulevaa organisaatiomuutosta. Päällikkörakenteen tiivistämisellä tavoiteltiin yhtenäisempää ja selkeämpää johtamista.

Muita henkilöstömuutoksia toteutettiin osana toiminnan ja talouden sopeuttamista kuitenkin siten, että asiakkaiden saivat palvelutarpeen mukaiset palvelut. Lisäksi kotihoidon tiloja tiivistettiin edelleen suunnitelmallisesti.

Palvelualue osallistui useaan eri hankkeeseen mm. Hoidon jatkuvuuden turvaajat-hankkeeseen, jossa jokaiselle kotihoidon asiakkaalle nimettiin vastuulääkäri ja vastuuhoitaja; Kainuulainen polku hoitajaksi-hankkeeseen; Kestävän kasvun Kainuu 2-hankkeeseen, jossa kirjaaminen oli yksi tärkeä kehittämiskohde.

Ikäihmisten asumispalvelut -palvelualue

Palvelualue vastasi Kainuun hyvinvointialueen omana toimintana tuotetusta pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta asumisesta, lyhytaikaisesta asumisesta (ml. omaishoitajan vapaiden ajaksi järjestettävä iäkkäiden hoito, tilapäiset hoitopaikat äkilliseen tarpeeseen, hoitokotipaikan odottajat) sekä Kuhmon arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminnasta.

Kuhmon arviointi- ja kuntoutusyksikön toimintaa kehitettiin ja tarkasteltiin yhteistyössä. Arviointi- ja kuntoutusyksikön toiminnan ohjausryhmä kokoontui noin kerran kuukaudessa. Ohjausryhmässä sovittiin tarpeellisista yhteistyöasioista eri toimijoiden kanssa mm. kotikuntoutuksen ja kotisairaalan roolista yksikössä. Tarkastelun tuloksena päädyttiin esittämään Kainuuseen parhaiten soveltuvaksi toimintamalliksi, arviointi- ja kuntoutusyksikköjen toiminnan siirto sosiaalihuoltolain mukaisesta lyhytaikaisesta asumisesta terveydenhuoltolain mukaiseksi osastotoiminnaksi. Tämän muutoksen myötä asiakkaille kohdentuvat maksut ovat pienemmät, palvelun alueellinen käytettävyys ja terveydenhuollon toteutus sujuvampaa.

Yhteisöllistä asumista ei voitu järjestää omana palvelutuotantona palveluasumisen yhteydessä, tilojen sopimattomuuden ja vähäisyyden vuoksi. Palvelualueella olevat hoitopaikat tarvitaan jatkossakin ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Vuoden aikana seurattiin lyhytaikashoidon paikkojen riittävyttä ja tehtiin tarvittavia muutoksia asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti. Tilapäishoitopaikkoja (ns. kriisipaikkoja) oli Kajaanissa, Vuolijoella, Sotkamossa, Kuhmossa ja Suomussalmella. Toimitilojen käyttöä tarkasteltiin ja pyrittiin löytämään ratkaisuja mm. kuntouttavan päivätoiminnan kanssa.

Ikäihmisten asumispalvelut osallistuivat asumisen vertaiskehittämiseen, mutta siitä päätettiin luopua kalliin hinnan ja tietojen vähäisen hyödynnettävyyden vuoksi. Teknologian lisäämistä asumispalveluyksiköihin aloitettiin selvittämään; alkuvuodesta 2026 kahteen asumispalveluyksikköön on tulossa kokeiluun älylääkekaapit.

Palvelurakenteen keventämiseen, talouden tasapainottamiseen sekä Vuolijoen terveysaseman kiinteistön kuntoon liittyen valmisteltiin Emmakodin jatkosuunnitelmia ja käynnistettiin yt-neuvottelut. Palvelualueella valmistauduttiin 1.1.2026 tulevaan organisaatiomuutokseen tiivistämällä esihenkilörakennetta yhdistämällä Paltarannan ja Emmakodin esihenkilötyö yhdelle viranhaltijalle.

Henkilöstön saatavuus parantui aiempaan verrattuna ja rekrytoinneissa hakijoita oli aiempaa enemmän. Työhyvinvointikyselyssä tulokset paranivat jonkin verran, esihenkilötyö koettiin hyvänä ja työhyvinvointiin panostettiin monella tapaa mm. esihenkilökoulutuksilla, yhteistyöllä työterveyshuollon kanssa sekä osallistamalla ergolähettiläs-pilottiin.

3.4.7.2 Ikäihmisten palveluiden toimialueen käyttötalousosa

Toimialueen talous toteutui suunnitelmallisesti ja mahdollisti talouden tasapainottamistoimenpiteet. Toimintatuotot toteutuivat arvioitua suurempina. Toimintakulujen alittumiseen vaikuttivat erityisesti talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen sekä se, etteivät ne vaikuttaneet negatiivisesti ikäihmisten palvelujen saatavuuteen tai palveluketjujen toimintaan. Suurimmat muutokset kohdistuivat palveluasumisessa tehtyihin muutoksiin.

Henkilöstökulut toteutuivat suunniteltua alhaisempana, jota selittää sekä talouden tasapainottaminen että henkilöstön saatavuuden tilanne. Toimialueen päällikkörakennetta tiivistettiin ennakoiden vuoden 1.1.2026 tulevat muutokset.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talous- arvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
MYYNITUOTOT	503	462		462	169	-293	-63,4	-66,4
MAKSUTUOTOT	8 632	8 262		8 262	8 643	381	4,6	0,1
TUET JA AVUSTUKSET	16	19		19	13	-6	-30,2	-14,6
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 555	1 297		1 297	1 462	164	12,7	-6,0
TOIMINTATUOTOT	10 706	10 040		10 040	10 287	247	2,5	-3,9
HENKILÖSTÖKULUT	-43 698	-45 048	34	-45 015	-44 603	-411	-0,9	2,1
PALVELUJEN OSTOT	-6 227	-6 405		-6 405	-5 987	-418	-6,5	-3,9
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 478	-1 390		-1 390	-1 231	-159	-11,4	-16,7
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 092	-1 018		-1 018	-1 072	54	5,3	-1,9
TOIMINTAKULUT	-52 495	-53 861	34	-53 827	-52 893	-934	-1,7	0,8
TOIMINTAKATE	-41 788	-43 821	34	-43 787	-42 606	-1 181	-2,7	2,0
VUOSIKATE	-41 788	-43 821	34	-43 787	-42 606	-1 181	-2,7	2,0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-118	-47		-47	-42	-5	-10,1	-64,2
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-41 907	-43 868	34	-43 835	-42 649	-1 186	-2,7	1,8

Taulukko 25. Ikäihmisten palveluiden käyttötalouden toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.4.7.3 Mittarit

Ikäihmisten sosiaalipalveluun pääsyn keskimääräinen odotusaika	1.1.-30.6.2025	1.7.-31.12.2025
palvelutarpeen arviointi	1–7 vrk	7 vrk
kotihoito	1–7 vrk	1–7 vrk
omaishoidontuki	hakemuksen saapumisesta	hakemuksen saapumisesta
ympäri vuorokautinen palveluasuminen	45 vrk	52 vrk

Yli 75-vuotiaiden palvelujen peittävyys	Tavoite 31.12.2025	31.12.2025	31.12.2024
Kotona asuvat	93		92,7
Säännöllinen kotihoito	17		17,1
Yhteisöllinen asuminen	>1		0,9
Ympäri vuorokautinen asumispalvelu	6,5		7

Taulukko 26. Ikäihmisten palveluiden mittarit (31.12.2025 tietoja ei ole saatavilla 27.3.2026)

Palvelutarpeen arviointi ja kotihoito toteutuivat pääosin tavoiteaikojen puitteissa. Ympäri vuorokautisen asumisen odotusaika piteni loppuvuodesta. Kotihoidon peittävyys (17,1 %) ylitti tavoitteen, mutta ympäri vuorokautisen asumisen peittävyys (7 %) jäi tavoitetta korkeammaksi. Yhteisöllisen asumisen peittävyys (0,9 %) jäi alle tavoitteen. Asiakaspalautteissa korostuivat palvelun laatu ja henkilökunnan ammattitaito.

3.4.7.4 Toimialueen tulevan kehityksen arviointi

Kainuun väestön odotetaan vähenevän tulevina vuosina, ja ikärakenne sekä huoltosuhde muuttuvat huomattavasti. Vuoteen 2030 mennessä yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa noin 3000 henkilöllä. Alueen asukkaiden tulisi entistä enemmän painottaa oman ikääntymisen ennakoitua, toimintakyvyn ylläpitoa ja kotona asumisen mahdollisuuksia. Hyvinvointialue on yhteistyössä kuntien ja järjestöjen kanssa laatinut hyvinvointisuunnitelman, jonka osana kehitetään suunnitelmaa ikääntyneiden tukemiseksi. Päätökset näistä suunnitelmista pyritään tekemään alkuvuodesta 2026.

Kainuussa palvelujen piirissä on poikkeuksellisen paljon yli 75-vuotiaita, ja asiakkaat tarvitsevat usein tavallista intensiivisempää hoitoa. keskeisiä kehityskohteita ovat asiakkaiden ohjaus, palvelutarpeen arviointi, kuntouttava kotihoitajakso sekä resurssien kohdentaminen asiakkaiden tarpeiden mukaan. Ikääntyneiden palveluissa on edelleen tärkeää varmistaa hoidon saatavuus, tehokas resurssien käyttö ja kustannustehokkuus. Teknologian hyödyntämistä tulee edistää, jotta omatoimisuutta voidaan tukea ja ikääntyvän väestön palvelutarpeisiin vastata myös tulevaisuudessa.

3.5 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarviomuutoksen yhteydessä valtion rahoitukseen tehtiin maksatuspäätöksen (VM/KAO 20.12.2024) mukainen lisäys 0,4 milj. euroa, eli valtion rahoitus talousarviomuutoksen jälkeen oli 403,9 milj. euroa. Kainuun hyvinvointialueen yleiskatteellinen rahoitus vuodelle 2025 toteutui (VM/KAO 24.6.2025) tässä esitetyllä tarkkuudella talousarvion mukaisena 403,9 milj. €.

Muutetun talousarvion toimintakate oli -386,6 milj. €, ja tätä vastaava toteutuma oli -385,9 milj. €. Talousarviossa vuosikate oli 15,6 milj. €, ja toteutuma 17,3 milj. €.

Rahoitustuottoja ja -kuluja kertyi yhteensä -0,7 milj. € (talousarvio -1,8 milj. €). Lainojen korkokulut olivat yhteensä -2,7 milj. €, joihin kohdentui tuottoja 0,7 milj. € suojaavan koronvaihtosopimuksen kompensaatina. Lainojen korkokulujen kokonaistoteutuma oli siis -2,0 milj. €. Muita rahoituskuluja kertyi -0,2 milj. €. Korkotuottoja kertyi 1,3 milj. € ja muita rahoitustuottoja 0,2 milj. €.

Suunnitelman mukaisten poistojen kertymä oli -11,1 milj. € (talousarvio -11,6 milj. €), joista rakennuspoistojen osuus oli -6,3 milj. €, kone- ja kalustopoistojen osuus oli -2,9 milj. €, tietokoneohjelmien ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistojen osuus -1,5 milj. € sekä kiinteiden rakenteiden ja laitteiden poistojen osuus -0,5 milj. €.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talousarvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poikkeama 2025	Muutos TP 2025/ TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
Toimintakate	-372 848	-385 278	-1 362	-386 640	-385 945	-695	-0,2	3,5
Valtionosuudet	374 310	403 577	367	403 944	403 909	-34	-0,0	7,9
Rahoitustuotot ja -kulut	329	-1 753		-1 753	-678	-1 075	-61,4	305,9
Vuosikate	1 791	16 546	-995	15 551	17 287	-1 736	-11,2	-865,5
Poistot ja arvonalentumiset	-12 769	-11 590		-11 590	-11 091	-499	-4,3	-13,1
Tilikauden ali-/ylijäämä	-10 979	4 956	-995	3 961	6 195	-2 234	-56,4	-156,4

Taulukko 27. Tuloslaskelmaosan toteutuma 1.1.-31.12.2025

3.6. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	Talousarvio- viomuutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	16 546	-995	15 551	17 287	1 736	11,2
Tulorahoituksen korjauserät				-276	-276	-100,0
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-11 478	4 100	-7 378	-5 690	1 688	-22,9
Rahoitusosuudet	2 800			0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				20	20	-100,0
Toiminta ja investoinnit, netto	7 868	3 105	8 173	11 340	3 168	38,8
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-25		-25	-48	-23	91,7
Antolainasaamisten vähennys	25		25	0	-25	-100,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 096		-8 096	-8 074	-22	-0,3
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos				-3 701	-3 701	-100,0
Vaihto-omaisuuden muutos				-111	-111	-100,0
Pitkäaikaisten saamisten muutos				4	4	100,0
Lyhytaikaisten saamisten muutos				-446	-446	-100,0
Korottomien velkojen muutos				1 481	1 481	100,0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-228		77	445	368	477,9

Taulukko 28. Rahoitusosan toteutumavertailu

3.7 Valtion rahoituksen erittely

Kainuun hyvinvointialueelle maksettiin vuonna 2025 valtion rahoitusta yhteensä 403,9 milj. €. Tästä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviin kohdistui 393,2 milj. € (97,3 %) ja 10,8 milj. € (2,7 %) pelastustoimeen. Talousarviossa ja toteutumassa valtionrahoituksen sote- ja pela-osuudet kohdennettiin tuloslaskelman rahoitusosassa omille tuottotileilleen. Talousarviossa siirtymätasaus kohdennettiin kokonaisuudessaan sote-rahoitukseen, mutta toteutumassa siirtymätasaus -1,6 milj. € on jaettu seuraavasti: sote -2,3 milj. € ja pela 0,7 milj. euroa. Valtion rahoituksen kokonaispoikkeama talousarvioon verrattuna johtuu siitä, ettei talousarviossa ole huomioitu 24.6.2025 julkaistun (VM/KVO) mukaista rahoituslaskelmaa, jonka mukaisesti rahoitus väheni 34 324 € verrattuna 20.12.2024 julkaistuun laskelmaan, jonka mukaisesti talousarviomuutos hyväksyttiin aluevaltuustossa 16.6.2025 § 45.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talousarvio 2025	TA muutokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poikkeama 2025	Muutos TP 2025/TP 2024	Muutos TP 2025/TP 2024	Osuus kokonaisrahoituksesta
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	* 1 000 EUR	%	%
Pelastustoimen rahoitus	8 912	10 047		10 047	10 755	708	7,0	1 843	20,7	2,7
Sosiaali- ja terveyshuollon palveluiden rahoitus	365 398	393 530	367	393 896	393 154	-742	-0,2	27 756	7,6	97,3
Rahoitus yhteensä	374 310	403 577	367	403 944	403 909	-34	-0,0	29 600	7,9	100,0

Taulukko 29. Valtion rahoitus

3.8 Investointien toteutuminen

Vuoden 2025 investointien toteutuma oli yhteensä 5,7 milj. €. Investointibudjetti 7,4 milj. €:n alittui 1,7 milj. €.

Rakennuksiin oli budjetoitu yhteensä 3,3 milj. €, joka alittui 0,5 milj. €. Toteutuneista rakennusinvestointikustannuksista 2,1 milj. € oli lastenkodin ja vammaisten lasten asumisyksikön osuutta. Sairaalan pääoven edustan liikennejärjestelyjen muutostöiden osuus oli 0,4 milj. €.

Laite- ja kalustohankintoihin oli budjetoitu 2,0 milj. €, joka toteutui 0,5 milj. € alle talousarvion. Tässä sosiaali- ja terveydenhuollon hankintabudjetti (1,6 milj. €) alittui 0,5 milj. €. Pelastuslaitoksen hankinnat toteutuivat lähes täysimääräisesti (talousarvio 0,4 milj. €).

ICT- ja muut aineettomat hyödykeinvestoinnit toteutuivat 0,7 milj. € talousarviota pienempinä; toteutuma 1,4 milj. € ja talousarvio 2,1 milj. €.

Investointeja vastaavat sopimukset, esim. pitkäaikaiset toimitilojen vuokrasopimukset, tulee esittää investointisuunnitelmassa, vaikka niitä ei käsitellä talouden suunnittelussa investointeina:

- Sotkamon sotekeskus 1:n rakentaminen aloitettiin elokuussa 2024 ja tämä kohde valmistui syyskuussa 2025, käyttöönotto lokakuussa 2025.
- Kuhmon paloaseman hankesuunnitelma on laadittu ja tämä investointi on sisällytetty vuoden 2024 investointisuunnitelmaan. Lopullinen investointipäätös ja sitoumus ajoittuu vuoteen 2026. Hanke sisältää pelastuksen ja ensihoidon tilat. Vuoden 2025 aikana pelastuslaitoksen hankkeen valmistelemina töinä on kartoitettu tulevan paloaseman tonttivaihtoehtoja ja neuvoteltu hankkeesta Kuhmon kaupungin kanssa.
- Myös Paltamon paloasema sisältyy vuoden 2024 investointisuunnitelmaan. Sen hankesuunnitelma, toteutustapa ja suunnittelu ajoittuu vuoteen 2026. Lopullinen investointi-/sitoutuspäätös tehdään vuonna 2027. Hanke käsittää pelastuslaitoksen tilat. Vuoden 2025 aikana valmistelemina töinä on kartoitettu tulevan paloaseman tonttivaihtoehtoja ja käyty neuvotteluja kunnan kanssa hankkeen toteutusmuodosta.
- Kuhmon sote-keskuksen hankesuunnitelma on laadittu vuonna 2024. Kohde on kilpailutettu vuonna 2024 vuokrahankkeena, mutta hankinta keskeytettiin. Hankkeen toteutustapa harkitaan uudelleen ja hankkeesta on aloitettu neuvottelut Kuhmon kaupungin kanssa vuoden 2024 loppupuolella. Vuoden 2025 aikana Kainuun hyvinvointialue on sitoutunut Kuhmon kaupungin kanssa tehtävään hankkeeseen, jossa Kuhmon kaupunki toimii rakennuttajana ja Kainuun hyvinvointialue vuokraa uuden terveysaseman tilat käyttöönsä. Hankkeen koko on n. 2000 b-m², hankkeen arkkitehtisuunnittelun luonnossuunnitelmat on saatu valmiiksi vuoden 2025 aikana ja taloteknisen suunnittelun kilpailutus on käynnistetty.
- Suomussalmen sote-keskus on odottanut vuoden 2024 ajan Kuhmon hankkeen etenemistä ja hankesuunnittelu aloitetaan, kun Kuhmon toteutustapa varmistuu lopullisesti ja suunnittelu käynnistyy. Vuoden 2025 aikana hankkeen käynnistymistä on valmisteltu virkamiestasolla ja hankkeen käynnistäminen vuoden 2026 aikana.

	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talousarvio 2025	TA muu- tokset 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteuma 2025	Poikkeama 2025	Poik- keama 2025	Muutos TP 2025 / TP 2024
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR		* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%	%
Kainuun hyvinvointialue	-4 523	-11 478	4 100	-7 378	-5 670	-1 708	-23,2	25,4
Rakennukset	-832	-7 350	4 100	-3 250	-2 743	-507	-15,6	229,8
Laite- ja kalustohankinnat	-1 938	-2 028		-2 028	-1 515	-513	-25,3	-21,8
, josta pelastuksen palveluiden osuus	-1 134	-425		-425	-379	-46	-10,9	-66,6
Irtaimiston myynti					20	-20		
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet	-1 754	-2 100		-2 100	-1 433	-667	-31,8	-18,3

Taulukko 30. Kainuun hyvinvointialueen investoinnit omaan taseeseen

3.9 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Toimialuekohtaisiin toimintakatteisiin ja niiden talousarviovertailuihin vaikuttavat Puolangan alueen sote-palvelusopimukseen liittyvät tasaukerät. Vuoden 2025 palvelusopimushinta oli 16,1 milj. €. Vuoden 2025 hyvinvointialueen puolankalaisille tuottamien palveluiden toimintatuotot oli yhteensä 5,3 milj. € (vuonna 2024 yht. 4,1 milj. €). Vuositasauksessa Terveystalolle hyvitetiin Puolangan yksiköiden tuottamat palvelut muille kuin puolankalaisille, joita oli 0,8 milj. € (vuonna 2024 yht. 0,3 milj. €). Hyvinvointialue sai vuositasauksessa hyvitystä Terveystalolta Puolangan ensihoitopalveluiden tuottamisesta 0,8 milj. € (vuonna 2024 yht. 0,7 milj. €). Terveystalo hyvitti vuositasauksessa hyvinvointialueelle myös Puolangan palvelujen aine-, tarvike- ja tavaraostojen kustannukset. Talousarviossa sosiaali- ja terveydenhuollon ulkoistettuihin palveluostoihin ei ole kohdennettu sopimushintaa kokonaisuudessaan, koska osa sopimuskokonaisuuteen sisältyvistä palveluista on tuotettu hyvinvointialueen omalla toimintana (5,3 milj. € pl. ensihoito). Määrärahavaroja on sisällytetty myös hyvinvointialueen toimialueiden talousarvioihin.

Talousarvion 2025 aluevaltuus- toon nähden sitovat erät	Tilinpäätös 2024	Alkuperäinen talousarvio 2025	TA muutok- set 2025	Talousarvio muutosten jälkeen 2025	Toteutuma 2025	Poikkeama 2025	Poikkeama 2025
	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	* 1 000 EUR	%
Toimintakate toimialueittain							
Hyvinvointialueen hallinto	-1 746	-1 888		-1 888	-1 922	34	1,8
Järjestämisen tuki	-22 600	-25 273		-25 273	-25 454	182	0,7
Hallinto- ja tukipalvelut	-46 658	-48 689	207	-48 482	-45 535	-2 947	-6,1
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	-153 663	-157 080	-1 022	-158 102	-160 959	2 857	1,8
Akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut	-32 489	-32 654	-580	-33 234	-32 629	-605	-1,8
Sosiaali- ja perhepalvelut	-58 270	-62 741		-62 741	-60 393	-2 349	-3,7
Ikäihmisten palvelut	-41 788	-43 821	34	-43 787	-42 606	-1 181	-2,7
Sosiaali- ja terveydenhuollon ulk.palv.	-15 633	-13 132		-13 132	-16 447	3 315	25,2
Kainuun hyvinvointialue	-372 848	-385 278	-1 362	-386 640	-385 945	-695	-0,2
Vuosikate	1 791	16 546	-995	15 551	17 287	-1 736	-11,2
Rahavarojen muutos	-16 013	-228	305	77	445	368	477,9
Investoinnit	-4 523	-11 478	4 100	-7 378	-5 670	-1 708	-23,2

Taulukko 31. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

KAINUUN HYVINVOINTIALUEEN TULOSLASKELMA				
	2025		2024	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	17 400 253,56		17 080 679,40	
Maksutuotot	29 675 036,81		27 086 090,74	
Tuet ja avustukset	13 331 900,98		11 368 352,56	
Muut toimintatuotot	4 081 790,28	64 488 981,63	4 661 103,49	60 196 226,19
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-184 445 408,97		-177 108 535,44	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-37 160 214,66		-36 329 975,59	
Muut henkilösivukulut	-5 374 611,18		-4 407 542,37	
Palvelujen ostot	-167 999 625,72		-158 509 018,41	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 573 120,52		-27 577 632,43	
Avustukset	-8 082 848,09	64 488 981,63	-8 001 151,65	
Muut toimintakulut	-19 798 425,22	-450 434 254,36	-21 110 649,07	-433 044 504,96
Toimintakate		-385 945 272,73		-372 848 278,77
Valtion rahoitus		403 909 394,42		374 309 708,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 291 885,52		2 415 837,19	
Muut rahoitustuotot	197 050,70		200 217,55	
Korkokulut	-2 010 266,80		-2 120 482,28	
Muut rahoituskulut	-156 194,89	-677 525,47	-166 489,76	329 082,70
Vuosikate		17 286 596,22		1 790 511,93
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-11 091 257,69		-12 769 370,30
Tilikauden tulos		6 195 338,53		-10 978 858,37
Tilikauden ali-/ylijäämä		6 195 338,53		-10 978 858,37

Taulukko 32. Tuloslaskelma

4.2 Rahoituslaskelma

KAINUUN HYVINVOINTIALUEEN RAHOITUSLASKELMA				
	2025		2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	17 286 596,22		1 790 511,93	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-276 134,73</u>	17 010 461,49	-736 753,00	1 053 758,93
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-5 689 984,78		-4 522 942,99
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		<u>20 000,00</u>		<u>0,00</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		11 340 476,71		-3 469 184,06
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-47 914,06		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	<u>50,00</u>	-47 864,06	<u>0,00</u>	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-8 074 486,80		-8 074 486,80
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutokset	-3 700 736,61		-1 781 448,22	
Vaihto-omaisuuden muutos	-111 020,70		-37 286,93	
Saamisten muutos	-442 151,31		1 656 109,82	
Korottomien velkojen muutos	<u>1 480 800,46</u>	<u>-2 773 108,16</u>	<u>-4 306 808,24</u>	<u>-4 469 433,57</u>
Rahoituksen rahavirta		-10 895 459,02		-12 543 920,37
Rahavarojen muutos		445 017,69		-16 013 104,43
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	31 674 327,92		31 229 310,23	
Rahavarat 1.1.	<u>-31 229 310,23</u>	445 017,69	<u>-47 242 414,66</u>	-16 013 104,43

Taulukko 33. Rahoituslaskelma

4.3 Tase

KAINUUN HYVINVOINTIALUEEN TASE					
VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	149 675 221,70	155 048 138,82	A OMA PÄÄOMA	-11 124 249,88	-17 319 588,41
I Aineettomat hyödykkeet	1 596 057,99	2 125 629,73	I Peruspääoma	12 914 648,34	12 914 648,34
1. Aineettomat oikeudet	453 908,44	670 757,75	II Edellisten tilikausien alijäämä	-30 234 236,75	-19 255 378,38
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 142 149,55	1 454 871,98	III Tilikauden ali-/ylijäämä	6 195 338,53	-10 978 858,37
II Aineelliset hyödykkeet	146 830 720,53	151 721 929,97	B PAKOLLISET VARAUKSET	1 951 562,00	2 227 205,00
1. Maa- ja vesialueet	750 694,20	755 902,56	I Muut pakolliset varaukset	1 951 562,00	2 227 205,00
2. Rakennukset	133 016 223,15	139 163 980,03	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 833 469,62	8 541 713,41
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 350 366,16	3 498 785,31	I Valtion toimeksiannot	3 108 993,21	6 819 649,25
4. Koneet ja kalusto	6 282 965,29	7 222 430,43	II Lahjoitusrahastojen pääomat	325 845,41	335 256,18
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270 007,83	270 007,83	III Muut toimeksiantojen pääomat	1 398 631,00	1 386 807,98
6. En.maksut ja keskener. hankinnat	3 160 463,90	810 823,81	D VIERAS PÄÄOMA	211 618 063,14	218 211 749,48
III Sijoitukset	1 248 443,18	1 200 579,12	I Pitkäaikainen	133 988 305,85	142 062 792,65
1. Osakkeet ja osuudet	828 347,50	828 347,50	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	133 988 305,85	142 062 792,65
2. Muut saamiset	420 095,68	372 231,62	II Lyhytaikainen	77 629 757,29	76 148 956,83
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 505 289,94	1 512 797,12	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	8 074 486,80	8 074 486,80
I Lahjoitusrahastojen varat	106 658,94	125 989,14	2. Saadut ennakot	0,00	7 010,73
II Muut toimeksiantojen varat	1 398 631,00	1 386 807,98	3. Ostovelat	18 242 375,40	20 058 024,23
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	56 098 333,24	55 100 143,54	4. Muut velat	5 752 618,78	5 122 245,43
I Vaihto-omaisuus	2 418 089,11	2 307 068,41	5. Siirtovelat	45 560 276,31	42 887 189,64
1. Aineet ja tarvikkeet	2 418 089,11	2 307 068,41	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	207 278 844,88	211 661 079,48
II Saamiset	22 005 916,21	21 563 764,90			
Pitkäaikaiset saamiset	9 764,45	13 699,71			
1. Lainasaamiset	9 764,45	13 699,71			
Lyhytaikaiset saamiset	21 996 151,76	21 550 065,19			
1. Myyntisaamiset	8 324 128,63	7 580 544,31			
2. Lainasaamiset	7 065,74	13 304,50			
3. Muut saamiset	5 104 811,83	4 528 224,67			
4. Siirtosaamiset	8 560 145,56	9 427 991,71			
III Rahat ja pankkisaamiset	31 674 327,92	31 229 310,23			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	207 278 844,88	211 661 079,48			

Taulukko 34. Tase

4.4 Konsernilaskelmat

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA				
	2025		2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	17 345 249,62		1 917 782,33	
Tulorahoituksen korjaukset	-276 134,73	17 069 114,89	-736 753,00	1 181 029,33
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 376 179,63		-5 062 163,99	
Pysyvien ja vast. hyöd. luovutustulot	20 000,00	-6 356 179,63	411,12	-5 061 752,87
Toiminnan ja investointien rahavirta		10 712 935,26		-3 880 723,54
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-47 914,06		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	50,00	-47 864,06	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	362 780,00		373 450,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 111 831,80		-8 287 886,80	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 471,32	-7 739 580,48	0,00	-7 914 436,80
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiant. varojen ja pääom. muutokset	-3 700 736,61		-1 781 448,22	
Vaihto-omaisuuden muutos	-111 020,70		-37 286,93	
Saamisten muutos	-483 211,64		1 702 928,27	
Korottomien velkojen muutos	1 534 781,15	-2 760 187,80	-4 465 838,15	-4 581 645,03
Rahoituksen rahavirta		-10 547 632,34		-12 496 081,83
Rahavarojen muutos		165 302,92		-16 376 805,37
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	31 691 988,07		31 526 685,15	
Rahavarat 1.1.	-31 526 685,15	165 302,92	-47 903 490,52	-16 376 805,37

Taulukko 35. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN TULOSLASKELMA				
	2025		2024	
Toimintatuotot		73 015 959,58		68 543 160,68
Valmistus omaan käyttöön		113 974,94		61 521,59
Toimintakulut		-458 998 730,39		-441 320 406,81
Toimintakate		-385 868 795,87		-372 715 724,54
Valtion rahoitus		403 909 394,42		374 309 708,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 294 438,92		2 416 535,27	
Muut rahoitustuotot	198 982,26		201 863,78	
Korkokulut	-2 031 787,59		-2 127 584,97	
Muut rahoituskulut	-156 982,52	-695 348,93	-167 015,21	323 798,87
Vuosikate		17 345 249,62		1 917 782,33
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 180 794,95		-12 889 635,25	
Arvonalentumiset	-21 017,12	-11 201 812,07	0,00	-12 889 635,25
Tilikauden ali-/ylijäämä		6 143 437,55		-10 971 852,92

Taulukko 36. Konserni tuloslaskelma

KONSERNITASE					
VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
A PYSYVÄT VASTAAVAT	150 934 272,65	155 731 549,30	A OMA PÄÄOMA	-11 104 572,12	-17 248 009,67
I Aineettomat hyödykkeet	2 683 432,16	2 963 599,51	I Peruspääoma	12 914 648,34	12 914 648,34
1. Aineettomat oikeudet	453 908,45	670 757,75	II Edellisten tilikausien alijäämä	-30 162 658,01	-19 190 805,09
2. Muut pitkävaikutteiset menot	1 788 963,21	1 530 409,70	III Tilikauden ali-/ylijäämä	6 143 437,55	-10 971 852,92
3. Ennakkomaksut	440 560,50	762 432,06			
			B PAKOLLISET VARAUKSET	1 951 562,00	2 227 205,00
II Aineelliset hyödykkeet	147 424 748,75	151 989 722,11	I Muut pakolliset varaukset	1 951 562,00	2 227 205,00
1. Maa- ja vesialueet	750 694,20	755 902,56			
2. Rakennukset	133 016 223,15	139 163 980,03	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	4 833 469,62	8 541 713,41
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 350 366,16	3 498 785,31	I Valtion toimeksiannot	3 108 993,21	6 819 649,25
4. Koneet ja kalusto	6 644 202,42	7 474 172,73	II Lahjoitusrahastojen pääomat	325 845,41	335 256,18
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270 007,83	270 007,83	III Muut toimeksiantojen pääomat	1 398 631,00	1 386 807,98
6. Enn.maksut ja kesk.er. hankin- nat	3 393 254,99	826 873,65			
			D VIERAS PÄÄOMA	213 785 656,35	219 990 455,68
III Sijoitukset	826 091,74	778 227,68	I Pitkäaikainen	134 631 706,85	142 398 897,65
1. Osakkeet ja osuudet	405 996,06	405 996,06	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	134 631 706,85	142 398 897,65
2. Muut saamiset	420 095,68	372 231,62			
			II Lyhytaikainen	79 153 949,50	77 591 558,03
B. TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 505 289,94	1 512 797,12	1. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	8 139 442,12	8 111 831,80
I Lahjoitusrahastojen varat	106 658,94	125 989,14	2. Saadut ennakot	515,63	10 520,94
II Muut toimeksiantojen varat	1 398 631,00	1 386 807,98	3. Ostovelat	18 733 868,04	20 619 636,08
			4. Muut velat	5 827 865,73	5 190 684,31
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	57 026 553,26	56 267 018,00	5. Siirtovelat	46 452 257,98	43 658 884,90
I Vaihto-omaisuus	2 418 089,11	2 307 068,41			
1. Aineet ja tarvikkeet	2 418 089,11	2 307 068,41	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	209 466 115,85	213 511 364,42
II Saamiset	22 916 476,08	22 433 264,44			
Pitkäaikaiset saamiset	13 743,93	13 699,71			
1. Lainasaamiset	9 764,45	13 699,71			
2. Muut saamiset	3 979,48	0,00			
Lyhytaikaiset saamiset	22 902 732,15	22 419 564,73			
1. Myyntisaamiset	9 025 530,07	8 273 518,56			
2. Lainasaamiset	7 065,74	13 304,50			
3. Muut saamiset	5 226 055,31	4 660 893,58			
4. Siirtosaamiset	8 644 081,03	9 471 848,09			
III Rahat ja pankkisaamiset	31 691 988,07	31 526 685,15			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	209 466 115,85	213 511 364,42			

Taulukko 37. Konsernitase

5 Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa pysyvien vastaavien liitetiedot.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen varastotavaroiden viimeisen keskihinnan mukaiseen hankinta-arvoon.

Rahoitusomaisuuden saamiset on merkitty taseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

2. Tuloslaskelma ja tase ovat Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeiden mukaisia. Niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä vuodesta.

3. Tilinpäätöksessä ei ole edelliseen vuoteen kohdistuvia oikaisuja.

4. Tilinpäätös on edellisen tilikauden kanssa pääsääntöisesti vertailukelpoinen.

5. Tilinpäätös ei sisällä aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja, kuluja eikä virheiden korjauksia.

6. Taseen yksittäiset erät eivät sisällä useisiin tase-eriin kuuluvia tietoja.

7. Tilinpäätökseen ei sisälly ulkomaanrahan määräisiä saamisia, velkoja tai muita sitoumuksia.

8. Johdannaissopimusten käsittely:

Johdannaissopimus on koronvaihtosopimus Op Yrityspankki Oyj:n kanssa. Suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus on esitetty liitetiedoissa kohdassa Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt. Hyvinvointialue on sitoutunut pitkäaikaisen vaihtuvakorkoisen lainan, Nordea Investment Bank L7211, vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimus on voimassa 6.11.2047 saakka.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

- Kainuun hyvinvointialueen konsernitilinpäätökseen on yhdistelty Kainuun Ateriapalvelut Oy ja NordLab hyvinvointiyhtymä suhteellisella pääosuusmenetelmällä.
- Sisäiset liiketapahtumat on vähennetty konsernin tiedoista.
- Tilinpäätökseen ei sisälly olennaisia pysyvien vastaavien sisäisiä katteita.
- Kainuun hyvinvointialue omistaa NordLab hyvinvointiyhtymästä 10,67 prosenttia, mikä on eliminoitu konsernissa.
- Vähemmistöosuuksia ei käsitellä konsernissa.
- Kainuun hyvinvointialue konsernissa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita.
- Kainuun hyvinvointialueen konsernin muodostavilla yhteisöillä on sama tilikausi eli 1.1.-31.12.2025.
- Konsernin muodostavissa yhteisöissä noudatetaan suunnitelman mukaisia poistoja.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LIITETIETO 6				
Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Sosiaali- ja terveystuotot	69 102 617,17	63 475 721,03	60 595 405,13	55 008 111,32
Pelastustoimi	248 068,98	169 186,16	248 068,98	169 186,16
Yleishallinto ja muut palvelut	3 665 273,38	4 898 253,49	3 645 507,52	5 018 928,71
Toimintatuotot yhteensä	73 015 959,53	68 543 160,68	64 488 981,63	60 196 226,19

LIITETIETO 7		
Valtion rahoitus	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	393 154 273,55	365 397 845,00
Pelastustoimen tehtävien rahoitus	10 755 120,87	8 911 863,00
Lisärahoitus	0,00	0,00
Valtion rahoitus yhteensä	403 909 394,42	374 309 708,00

LIITETIETO 8		
Palvelujen ostojen erittely	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Asiakaspalveluostot	101 043 290,55	93 543 976,76
Muiden palvelujen ostot	66 956 335,17	64 965 041,65
Hyvinvointialueen palvelujen ostot yhteensä	167 999 625,72	158 509 018,41

LIITETIETO 9		
Valtuustoryhmille annetut tuet	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Keskustan Kainuun Piiri ry	18 762,46	48 351,98
Kristillisdemokraattien aluevaltuustoryhmä c/o KD Sotkamon paikallisosasto ry	3 721,45	5 826,16
Oulun Sosiaalidemokraattinen Piiri	10 587,03	16 958,93
Perussuomalaisten Kainuun Piiri ry	-17 688,14	3 534,69
Kainuun Kokoomus ry	12 875,00	24 000,00
Kainuun Vihreät ry	3 751,22	7 449,60
Kainuun Vasemmisto ry	10 978,70	26 576,84
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	42 987,72	132 698,20

LIITETIETO 10

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistojen alaisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä käytetään ennalta laadittua Kainuun hyvinvointialueen aluehallituksen 12.9.2022 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioitun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Investointiohjelman hyväksymisen yhteydessä päätetään poikkeavista poistoajoista.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeiden mukaisesti.
Poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

PYSYVIEN VASTAAVIEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTAISTEN MENOJEN POISTOSUUNNITELMA

Poistotavat

- tasapoisto
- jäännösarvopoisto

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poistoaika vuosi/%	Poistotapa Tasa/Jäännös
Aineettomat oikeudet		
Muut aineettomat oikeudet	3 v.	Tasa
IT-ohjelmistot, lisenssit	3 v.	Tasa
Muut pitkävaikutteiset menot		
Kehittämismenot	3 v.	Tasa
Liiketarvike	3 v.	Tasa
IT-ohjelmistot (ei lisenssit)	3 v.	Tasa
Osallistuminen toisen yhteisön hankkeisiin	3 v.	Tasa
Osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	3 v.	Tasa
Muut pitkävaikutteiset menot	3 v.	Tasa
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä		
Keskeneräiset hankinnat, IT-ohjelmistot	Ei poistoa	Ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat, muut aineettomat hyödykkeet	Ei poistoa	Ei poistoa
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	Ei poistoa
Liittymismaksut - ei palautuskelpoiset (oma tontti)	Ei poistoa	Ei poistoa
Kiinteistöjen liittymismaksut -ei palautuskelpoiset (vuokratontti)	Ei poistoa	Ei poistoa
Rakennukset		
Asuinrakennukset	30 v.	Tasa
Hallinto- ja laitusrakennukset	30 v.	Tasa
Sairaalarakennukset	30 v.	Tasa
Talous- ja huolto-, yms. rakennukset	20 v.	Tasa
Muut rakennukset ja rakennelmat	20 v.	Tasa
Kallioliuolat ja -tunnelit, väestönsuojat	30 v.	Tasa
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Maa- ja vesirakenteet (mm. puistot, paikoitusalueet, kadut)	15 v.	Tasa
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 v.	Tasa
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 v.	Tasa

Kuljetusvälineet

Alukset ja muut uivat työkoneet	8 v.	Tasa
Henkilö - ja pakettiautot	5 v.	Tasa
Linja- ja kuorma-autot	7 v.	Tasa
Muut kuljetusvälineet	5 v.	Tasa

Lääkintälaitteet

Muut lääkitäilaitteet	5-7 v.	Tasa
Röntgenlaitteet	5-7 v.	Tasa
Laboratoriolaitteet	5-7 v.	Tasa

Muut koneet ja kalusto

Muut liikkuvat työkoneet	5 v.	Tasa
Muut raskaat koneet	10 v.	Tasa
Muut kevyet koneet	5 v.	Tasa
IT-laitteet	3 v.	Tasa
Muut laitteet ja kalusteet	3 v.	Tasa
Viestintälaitteet (mm. puhelinkeskukset, telelaitteet, teleliikenneverkot	10 v.	Tasa
Muut viestintälaitteet	5 v.	Tasa

Muut aineelliset hyödykkeet

Taide- ja arvoesineet	Ei poistoaikaa
Luonnonvarat	Ei poistoaikaa

Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat

Ei poistoaikaa

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa
---------------------	----------------

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 15 000 euroa, on hyvinvointialueella kirjattu vuosikuluksi.

LIITETIETO 11				
Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	2 227 205,00	2 963 958,00	2 227 205,00	2 963 958,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	275 643,00	736 753,00	275 643,00	736 753,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	1 951 562,00	2 227 205,00	1 951 562,00	2 227 205,00

LIITETIETO 12				
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Satunnaiset tuotot				
	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut				
	0,00	0,00	0,00	0,00
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

LIITETIETO 12				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot	491,73	0,00	491,73	0,00
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	0,00	411,12	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	491,73	411,12	491,73	0,00
Muut toimintakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteistöjen luovutustappio	0,00	0,00	0,00	0,00
Luovutustappiot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

LIITETIETO 13		
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhtiöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	2 307,24	2871,32
Yhteensä	2 307,24	2871,32

LIITETIETO 14		
Erittely poistoeron muutoksista	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	0,00	0,00
Suunnitelma mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (-tai+)	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	0,00	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

LIITETIETO 15	Hyvinvointialue	
Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset	2025	2024
Edellisellä tilikaudella liikkeelle lasketun joukkovelkakirjalainan		
liikkeeseenlaskukuluja on aktivoitu muihin pitkävaikutteisiin menoihin.		
Aktivointi menojen määrästä on jäljellä:	0,00	0,00

LIITETIETO 16	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja kesken.er.h.	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	670 757,75	1 454 871,98	0,00	2 125 629,73	755 902,56	139 163 980,03	3 498 785,31	7 222 430,43	270 007,83	810 823,81	151 721 929,97
Lisäykset tilikauden aikana	10 542,31	186 169,16	0,00	196 711,47	15 769,85	102 961,32	350 555,80	1 930 446,57	0,00	3 093 539,77	5 493 273,31
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	21 017,12	0,00	0,00	36 578,00	0,00	0,00	57 595,12
Siirrot erien välillä	280 873,69	451 892,24	0,00	732 765,93	38,91	0,00	11 094,84	0,00	0,00	743 899,68	755 033,43
Tilikauden poisto	508 265,31	950 783,83	0,00	1 453 723,84	0,00	6 250 718,20	510 069,79	2 850 403,44	0,00	0,00	9 594 121,70
Arvonalennukset ja niiden palautukset					0,00	0,00					0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	453 908,44	1 142 149,55	0,00	1 596 057,99	750 694,20	133 016 223,15	3 350 366,16	6 282 965,29	270 007,83	3 160 463,90	146 830 720,53
Olennot lisäpoistot											
Erittely olennot lisäpoistoista	0,00	0,00		0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

LIITETIETO 16	Konserni		Hyvinvointialue	
Maa- ja vesialueiden erittely	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	589 296,18	594 504,54	589 296,18	594 504,54
Muut maa- ja vesialueet	161 398,02	161 398,02	161 398,02	161 398,02
Maa- ja vesialueet yhteensä	750 694,20	755 902,56	750 694,20	755 902,56

LIITETIETO 16	Osakkeet ja osuudet				JVK., muut lainat- ja muut saamiset					
	Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistus-yht.yhteisöt	Hyv.yht.osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaam.	Saamiset kons.	Saamiset hyv.yht.	Saamiset muut yht.
Hankintameno 1.1.	10 000,00	30 000,00	426 800,00	361 547,50	828 347,50	0,00	0,00	0,00	372 231,62	372 231,62
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47 914,06	47 914,06
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	50,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	10 000,00	30 000,00	426 800,00	361 547,50	828 347,50	0,00	0,00	0,00	420 095,68	420 095,68
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	10 000,00	30 000,00	426 800,00	361 547,50	828 347,50	0,00	0,00	0,00	420 095,68	420 095,68

LIITETIETO 17-20						
Omistukset muissa yhteisöissä:						
Nimi	Y-tunnus	Hyvinvointialue omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Hyvinvointialuekonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Kainuun Ateriapalvelut Oy	3316522-3	100	100	8	1	0
Yhdistelemättömät tytäryhteisöt						
Hyvinvointiyhtymät						
NordLab hyvinvointiyhtymä	2483868-4	10,67	10,67	215	2297	31
Muut omistusyhteisyydet						
Valtion ja hyvinvointialueiden yhteiset yhtiöt						
Maakuntien Tilakeskus Oy	2809806-2					

LIITETIETO 21	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamisten erittely				
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	577,29	0,00	289,04
Yhteensä	0,00	577,29	0,00	289,04
Saamiset hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyv.alue on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	149 610,91	0,00	148 550,28
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	149 610,91	0,00	148 550,28
Saamiset osakkuus sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	150 188,20	0,00	148 839,32

LIITETIETO 22				
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	75 311,03	157 407,23	75 311,03	157 407,23
Kelan korvaus työterveyshuollosta	1 129 340,00	1 170 687,00	1 108 000,00	1 149 347,00
EU-tuet ja avustukset	606 338,20	288 214,46	606 338,20	288 214,46
Muut tulojäämät	6 833 091,80	7 855 539,40	6 770 496,33	7 833 023,02
Tulojäämät yhteensä	8 644 081,03	9 471 848,09	8 560 145,56	9 427 991,71
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	8 644 081,03	9 471 848,09	8 560 145,56	9 427 991,71

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

LIITETIETO 23				
Oma pääoman erittely	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	12 914 648,34	12 914 648,34	12 914 648,34	12 914 648,34
Lisäykset		0,00		0,00
Vähennykset		0,00		0,00
Peruspääoma 31.12.	12 914 648,34	12 914 648,34	12 914 648,34	12 914 648,34
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.		0,00		0,00
Siirto rahastoon		0,00		0,00
Siirrot rahastosta		0,00		0,00
Vahinkorahaston pääoma 31.12.		0,00		0,00
Muut rahastot yhteensä 31.12.		0,00		0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	-30 162 658,01	-19 190 805,09	-30 234 236,75	-19 255 378,38
Siirto vahinkorahastoon		0,00		0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.				0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 143 437,55	-10 971 852,92	6 195 338,53	-10 978 858,37
Oma pääoma yhteensä	-11 104 572,12	-17 248 009,67	-11 124 249,88	-17 319 588,41

LIITETIETO 23	Hyvinvointialue	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	2025	2024
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-30 234 236,75	-19 255 378,38
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	6 195 338,53	-10 978 858,37
Kertynyt poistoero 31.12.		0,00
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.		0,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	-24 038 898,22	-30 234 236,75

LIITETIETO 24	Hyvinvointialue	
Erittely poistoerosta	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	0,00	0,00
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero yhteensä	0,00	0,00

LIITETIETO 25	Hyvinvointialue	
Pitkääaikaiset velat	2025	2024
Joukkovelkakirjalainat		0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (yli 5 v. päästä erääntyvät lainat)	101 677 388,65	109 758 360,45
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Lainat muilta luotonantajilta		0,00
Saadut ennakot		0,00
Ostovelat		0,00
Muut velat		0,00
Siirtovelat		0,00
Pitkääaikaiset velat yhteensä	101 677 388,65	109 758 360,45

LIITETIETO 26	Hyvinvointialue	
Joukkovelkakirjalainat	2025	2024
	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	0,00	0,00

LIITETIETO 27	Konserni		Hyvinvointialue	
Pakolliset varaukset	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista		0,00		0,00
Ympäristövastuut		0,00		0,00
Vahingonkorvausvastuut		0,00		0,00
Ei-suojaavien johdannaissop. negatiivinen käypä arvo		0,00		0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä		0,00		0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	1 951 562,00	2 227 205,00	1 951 562,00	2 227 202,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 951 562,00	2 227 205,00	1 951 562,00	2 227 202,00

LIITETIETO 28	2025		2024	
Vieras pääoma	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	8 657,00	0,00	8 657,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	8 657,00	0,00	8 657,00
Velat hyv.yhtymille, joissa hyv.alue on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	984 354,06	0,00	764 836,85
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	984 354,06	0,00	764 836,85
Velat osakkuus-sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	993 011,06	0,00	773 493,85

LIITETIETO 29	Hyvinvointialue	
Sekkitililimiitti	2025	2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	0,00	0,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	0,00	0,00

LIITETIETO 30	Konserni		Hyvinvointialue	
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2025	2024	2025	2024
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	4 194,16	12 249,81		7 010,73
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	32 534 055,10	31 034 917,62	31 886 326,99	30 432 506,71
Muut palkkojen ja henkilökulusivukulujen jaksotukset	689 980,62	1 524 543,47	542 035,63	1 396 870,62
Korkojaksotukset	372 267,71	470 895,27	369 200,94	470 895,27
Muut menojäämät	12 851 760,39	10 616 278,73	12 762 712,75	10 579 906,31
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	46 452 257,98	43 658 884,90	45 560 276,31	42 880 178,91
Siirtovelat yhteensä	46 452 257,98	43 658 884,90	45 560 276,31	42 887 189,64

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

LIITETIETO 34

Vakuudet	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
	Omasta puolesta annetut vakuudet			
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3979,48	3 979,48	0,00	0,00
Yhteensä	3979,48	3 979,48	0,00	0,00

LIITETIETO 35

Vuokravastuut	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
	Vuokravastuut yhteensä	59 469 665,36	47 772 060,47	47 704 147,54
Toimitilojen vuokravastuut	46 875 871,63	35 352 685,07	36 282 473,91	35 138 908,85
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	12 593 793,73	12 419 375,40	11 421 673,63	12 411 211,78
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	5 088 197,25	4 672 946,14	4 627 648,57	4 664 782,52
NordLab hyvinvointiyhtymän koneiden ja laitteiden vuokravastuut	460 548,68	8 163,62	0,00	0,00
Nordea Rahoitus Suomi Oy	27 325,48	27 942,26	27 325,48	27 942,26
Nordea Rahoitus Suomi Oy - leasinglimitien vuokravastuut	85 538,08	0,00	85 538,08	0,00
Nordea Rahoitus Oy/Tukirahoitus Oy	5 172,59	4 668,60	5 172,59	4 668,60
Op Yrityspankki Oyj	1 705 056,12	1 817 052,28	1 705 056,12	1 817 052,28
Danske Bank A/S, Suomen sivuliike	3 918,01	3 918,00	3 918,01	3 918,00
3StepIT Asset	1 658 499,47	1 822 868,90	1 658 499,47	1 822 868,90
Toyota Finance Finland Oy	0,00	1 414,50	0,00	1 414,50
Siemens Financial Services Ab	331 954,41	328 787,20	331 954,41	328 787,20
Arval Oy	768 534,45	616 660,82	768 534,45	616 660,82
Olympus Finland Oy	41 649,96	41 469,96	41 649,96	41 469,96
Myöhemmin maksettavat	7 505 596,48	7 746 429,26	6 794 025,06	7 746 429,26
NordLab hyvinvointiyhtymän koneiden ja laitteiden vuokravastuut	711 571,42		0,00	
Nordea Rahoitus Suomi Oy	30 927,80	58 922,80	30 927,80	58 922,80
Nordea Rahoitus Suomi Oy - leasinglimitien vuokravastuut	309 066,74		309 066,74	
Nordea Rahoitus Suomi Oy/Tukirahoitus Oy	2 586,29	7 758,90	2 586,29	7 758,90
Op Yrityspankki Oyj	2 271 038,31	2 885 902,02	2 271 038,31	2 885 902,02
Danske Bank A/S, Suomen sivuliike	1 062,01	4 980,02	1 062,01	4 980,02
3StepIT Asset	2 220 578,90	2 872 849,41	2 220 578,90	2 872 849,41
Siemens Financial Services Ab	490 184,61	435 147,81	490 184,61	435 147,81
Arval Oy	1 419 988,58	1 390 446,52	1 419 988,58	1 390 446,52
Olympus Finland Oy	48 591,82	90 421,78	48 591,82	90 421,78

LIITETIETO 38				
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Konserni		Hyvinvointialue	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut (hankkeet)	127 038,00	160 000,00	127 038,00	160 000,00
Arvonlisäveron palautusvastuu (investoinneista)	34 881 428,46	34 862 108,11	34 881 428,46	34 862 108,11
Nordea Rahoitus Suomi Oy, yrityskortit	8 365,25	204 652,51	8 365,25	204 652,51
Koronvaihtosopimus nro 4859700				
Laskennallinen pääoma	65 568 627,45	68 549 019,61	65 568 627,45	68 549 019,61
Koron määrä	237 638,92	517 956,40	237 638,92	517 956,40
Markkina-arvo	9 613 775,52	6 372 221,81	9 613 775,52	6 372 221,81
Puolangan kunta, riita-asia hallinto-oikeus, eläkemenooper. maksut suoritehinnoissa	100 000 - 500 000	100 000 - 500 000	100 000 - 500 000	100 000 - 500 000
Sitoutumiset pitkäaikaisiin toimitilavuokrasopimuksiin (Investointisuunnitelma, investointeja vastaavat sopimukset)				
Kuhmon sotekeskus	12 000 000,00	0,00	12 000 000,00	0,00
Sotkamon sotekeskus	7 800 000,00	0,00	7 800 000,00	0,00

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Kainuun hyvinvointialueen henkilöstön lukumäärä toimialueittain

LIITETIETO 39	2025			2024		
	Vakinainen	Määräaikainen	Yhteensä	Vakinainen	Määräaikainen	Yhteensä
Hallinto	2	0	2	1	0	0
Järjestämisen tuki	31	42	73	32	39	39
Hallinto- ja tukipalvelut	258	35	293	264	38	38
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	1304	291	1595	1276	309	309
Akuuttihoidon ja pelastuksen palvelut	329	54	383	329	61	61
Sosiaali- ja perhepalvelut	399	77	476	389	94	94
Ikäihmisten palvelut	734	156	890	728	218	946
Yhteensä			3712			3778

LIITETIETO 40	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelmaan mukaan	226 937 825,35	217 805 105,98
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	42 409,46	40 947,42
Henkilöstökulut yhteensä	226 980 234,81	217 846 053,40

LIITETIETO 41	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut		
Kainuu Kokoomus ry/Kainuu	4 209,00	4 425,00
Keskusta Kainuun piiri ry	11 945,00	16 465,00
Oulun sos.dem. piiri	4 718,67	5 156,00
Kainuun Vasemmisto ry	7 606,67	9 836,00
Perussuomalaiset Kainuun piiri ry	1 970,00	2 494,00
Kainuun Vihreät ry	1 505,00	1 755,00
Kristillisdemokraatit Kajaani	62	196,00
Kristillisdemokraatit Kuhmo	200	658,00
Kristillisdemokraatit Kainuu	1 164,00	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	33 380,34	40 985,00

LIITETIETO 42	Hyvinvointialue	
	2025	2024
Tilintarkastajan palkkiot	29 772,33	25 288,14
Tilintarkastajan lausunnot	1 300,00	3 250,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	0,00	0,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	31 072,33	28 538,14

Luettelot ja selvitykset

Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista ja säilytysmuoto v. 2025

Kainuun hyvinvointialue		Säilytysmuoto
Pääkirjanpito	Päiväkirja Pääkirja	sähköinen arkisto sähköinen arkisto
Osakirjanpidot	Palkkakirjanpito - ansioerittely - palkkalaskelmat - vuosilistaus verottajalle Ostoreskontra - toimittajat, avoimet erät Myyntireskontra - asiakkaat, avoimet erät Varastokirjanpitojärjestelmä - inventaariluettelo	sähköinen arkisto sähköinen arkisto sähköinen arkisto sähköinen arkisto sähköinen arkisto sähköinen arkisto
Käyttöomaisuus- kirjanpito	Tapahtumaluettelo	sähköinen arkisto
Tilinpäätös	Tase-erittelykirjat	sidottu kirja

Ulkoisen laskennan tosittelajit ja tositenumerosarjat

TOSITELAJIT

Nimitys	Laji	Tositenumeroväli
Käyttöom.hankinnat ja myynnit	AA	10000000-109999999
Kirjanpitosite	AB	10000000-109999999
Poistokirjaukset	AF	30000000-399999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	10000000-109999999
Investointien purku	AZ	20000000-299999999
Konekielinen tiliote	BA	60000000-699999999
Epävarmat saamiset	BC	11000000-119999999
Ostomaksu, autom.	BM	24000000-249999999
Tiliotetapaht. muut	BS	70000000-799999999
Ennakkosuoritukset	DA	16000000-169999999
Asiakkaat - hyvitys	DG	16000000-169999999
Korkolasku	DK	20000000-209999999
Luottotappiot	DL	21000000-219999999

Nimitys	Laji	Tositenumeroväli
Myyntilaskut, hyvityslaskut	DR	18000000-18999999
Asiakkaat - tasaus	DT	9000000000-9099999999
Myyntisuor. (autom.)	DV	170000000-179999999
Myyntisuor. (man.)	DZ	140000000-199999999
Euro - pyöritysero	EU	20000000-29999999
Ulkoinen numero	EX	20000000-29999999
Tilinpäätöstitteet	FS	800000000-809999999
Toimittajatosite	KA	17000000-17999999
Ostolaskut PSOP	KB	13000004-13599999
Toimittajat -hyvit.	KG	17000000-17999999
Toimittajat - netto	KN	10000000-10999999
Tilin ylläpito	KP	480000000-489999999
Ostolaskut Rondo	KR	19000000-19999999
Sisäisten laskujen kuittaus	KS	15000000-15999999
Toimittajat - tasaus	KT	590000000-599999999
Toimittajat -maksu	KZ	15000000-15999999
Hammashuoltolaskutukset	L1	9000000000-9999999999
Terveysterveystoiminnan laskutukset	L2	9000000000-9999999999
Pegasos työterveyslaskutus	L3	9000000000-9999999999
Effica potilaslaskutus	L4	9000000000-9999999999
Liittymä Hellevi	L5	9000000000-9999999999
Komartek vesilaskutus	L6	9000000000-9999999999
Komartek lämpölaskutus	L7	9000000000-9999999999
ProConsona sosiaalityö	L9	9000000000-9999999999
Liittymä kassajärjestelmä	M1	9000000000-9999999999
Liittymä kassajärjestelmä Pankki- ja luottokortit	M2	8100000000-8199999999
Liittymä ProExellent (palkka)	M3	9000000000-9999999999
Liittymä Aqua vesilaskutus	M4	9000000000-9999999999
Exel-liittymä	M5	9000000000-9999999999
Liittymä WebMarela	M6	8200000000-8299999999
M2 matkalaskut	M8	8400000-8499999
ML-tilitys	ML	470000000-479999999
Nimikkeen hinnanmuutos	PR	480000000-489999999
Hyvitys - nettosuor.	RA	510000000-519999999
Korkolaskut	RC	3000000000-3999999999
Lasku - ostotilauksellinen	RE	510000000-519999999
Myyntilaskut	RV	100000000-199999999
Muistiotositteet	SA	10000000-10999999
Muistiotositteet (excel)	SB	12000000-12999999
Käteisalenn. Kirjaus	SC	10000000-10999999
Kassatosite	SK	13000000-13999999
Rondo muistiotosite	SR	10500000-10599999
Pääkirjatilien tasaus	ST	390000000-399999999
Jälkikirjaustosite	SU	10000000-10999999
Tiedonsiirto	UE	40000000-49999999

Nimitys	Laji	Tositenumarväli
Tavarantuovutus	WA	490000000-499999999
Tavarantuastanotto	WE	500000000-509999999
Inventointitosite	WI	490000000-499999999
Varast.otto/toimitus	WL	490000000-499999999
Tav.vast.otto netto	WN	500000000-509999999
Lindorff tilitykset	ZL	170000000-179999999
Maksukirjaus	ZP	200000000-209999999
Pankki - täsmäytys	ZR	200000000-209999999
Maksuselvitys	ZV	200000000-209999999

6 Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

Muita eriytettyjä laskelmia voivat olla esimerkiksi kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma hyvinvointialueen taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla tai jätelain 44 §:n tarkoittama toiminnan taloudellista tulosta kuvaava laskelma. Kilpailulain edellyttämän tuloslaskelman yhteydessä esitetään myös lain edellyttämä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. Tase ja tunnusluvut on esitettävä vain, jos erillislainsäädäntö sitä edellyttää. Yksiköllä ei ole eriyttämismvelvollisuutta, jos sen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan liikevaihto on alle 40 000 euroa vuodessa.

Eriytettyjen laskelmien vertailutiedot vuodelta 2024 perustuvat jälkikäteisarvioihin, koska vuoden 2024 tilinpäätöstä laadittaessa ei tunnistettu eriyttämismvelvollisuuden piiriin kuuluvaa toimintaa.

Kuvantamispalveluiden myynti ulkopuolisille

TULOSLASKELMA		
	2025	2024
Toimintatuotot	67 819,00	78 143,80
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-31 239,97	-34 744,01
Palvelujen ostot	-13 162,03	-15 168,46
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 318,52	-5 753,41
Muut toimintakulut	-481,46	-394,23
Toimintakulut	-50 201,98	-56 060,11
Sisäiset kulut	-12 336,89	-15 864,06
TOIMINTAKATE	5 280,12	6 219,62
VUOSIKATE	5 280,12	6 219,62
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 280,12	-6 219,62
TILIKAUDEN TULOS	0,00	0,00
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	0,00	0,00

Taulukko 38. Tuloslaskelma kuvantamispalveluiden myynti ulkopuolisille

Kuvantaminen myy palveluita vähäisessä määrin ulkopuolisille tahoille. Sotkamossa, Suomussalmella ja Kuhmossa natiiviröntgentutkimuksia ja hammasröntgentutkimuksia myydään yksityisille lääkärikeskuksille ja Mehiläinen työterveydelle. Keskussairaalalla (Radiologia esh) on luuntiheysmittaustutkimusten myyntiä, sillä Kainuussa yksityisillä lääkärikeskuksilla ei ole vastaavaa laitetta.

Kiinteistötekniikan pysäköintitoiminta

TULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintatuotot	188 810,63	198 740,95
Toimintakulut		
Palvelujen ostot	-23 567,48	-18 349,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-79 573,73	-85 239,03
Muut toimintakulut	-7 513,84	-8 341,35
Toimintakulut	-110 655,05	-111 929,57
TOIMINTAKATE	78 155,58	86 811,38
VUOSIKATE	78 155,58	86 811,38
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-115 989,91	-114 889,93
TILIKAUDEN TULOS	-37 834,33	-28 078,55
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-37 834,33	-28 078,55

Taulukko 39. Kiinteistötekniikan pysäköintitoiminnan tuloslaskelma

Vuoden 2025 pysäköintitoiminnan tuotot ja kulut on Modulo-järjestelmästä. Vuoden 2024 tietoja ei ole saatavissa Modulo-järjestelmästä, joten ne kulut on laskettu suhteutetusti kirjanpidosta. KAKS:n alueen pysäköinnin valvonta aloitettiin vuonna 2025. Pysäköinnin hinnat tarkastetaan vuonna 2026.

Kiinteistötekniikan ulosvuokratut tilat

TULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintatuotot	675 875,42	733 158,73
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-43 464,67	-41 692,99
Palvelujen ostot	-63 907,11	-53 853,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-201 706,23	-221 273,16
Muut toimintakulut	-93 591,92	-140 735,25
Toimintakulut	-402 669,93	-457 554,54
TOIMINTAKATE	273 205,49	275 604,19
VUOSIKATE	273 205,49	275 604,19
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-280 777,58	-279 843,03
TILIKAUDEN TULOS	-7 572,09	-4 238,84
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-7 572,09	-4 238,84

Taulukko 40. Kiinteistötekniikan ulosvuokrattujen tilojen tuloslaskelma

Vuoden 2025 liiketoimintaan liittyvät vuokratuotot, -kulut ja poistot on Modulo-järjestelmästä. Vuoden 2024 tietoja ei ole saatavissa Modulo-järjestelmästä, joten ne kulut on laskettu suhteutetusti kirjanpidosta. Ulosvuokratut tilat yhteensä 3 447,5 m².

Vierashuoneet

TULOSLASKELMA	2025	2024
Toimintatuotot	52 950,00	53 740,90
Toimintakulut		
Palvelujen ostot	-19 688,52	-21 874,24
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 220,60	-904,12
Muut toimintakulut	-58 109,00	-45 466,05
Toimintakulut	-79 018,12	-68 244,41
TOIMINTAKATE	-26 068,12	-14 503,51
VUOSIKATE	-26 068,12	-14 503,51
TILIKAUDEN TULOS	-26 068,12	-14 503,51
TILIKAUDEN ALI-/YLIJÄÄMÄ	-26 068,12	-14 503,51

Taulukko 41. Vierashuoneiden tuloslaskelma

Vierashuoneiden toimintatuotot ja -kulut on kirjanpidon mukaiset. Vuoden 2025 tiedot on myös Modulo-järjestelmässä laskelman mukaisesti.

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kajaanissa 30.3.2026

Kainuun hyvinvointialueen aluehallitus ja hyvinvointialuejohtaja
(sähköiset allekirjoitukset)

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on sähköisen allekirjoituksen osoittamana päivänä annettu kertomus.

Oulussa _____ 2026

KPMG OY AB

Tilintarkastusyhteisö

Katri Hokkanen

JHT, KHT

(sähköinen allekirjoitus)

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

SAMI ANTERO KILPELÄINEN

sami.kilpelainen@kainuu.fi
Bank ID 30.3.2026 klo 21.55.51 UTC+3
54de121c-6199-4d0b-ad12-0283aff37a27
11977631-e355-4683-bb40-d50caa9d4b09-0dcbc2b95e2a

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

Mari Johanna Kela

mari.kela@kainuu.fi
Bank ID 31.3.2026 klo 9.50.16 UTC+3
276ffb5b-e0bc-422f-b4f6-e7c62f5758f2
c2c52891-9222-4b25-96c7-d8e3ca99998e-d05c00e2fbb5

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

Tea Elisa Heikkinen

tea.e.heikkinen@kainuu.fi
Bank ID 31.3.2026 klo 18.07.32 UTC+3
a66375ec-28d3-4986-9eb6-f7e8a6a94882
9b5f9aef-bde3-47ef-b490-7988f64d7a92-e90c1444bf64

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

Esa Sakari Kemppainen

esa.kemppainen@kainuu.fi
Mobile Cert 1.4.2026 klo 9.52.44 UTC+3
5421e0f2-3524-4009-ad2e-1868b19f9553
bc45ab4f-985a-42f8-9e47-5e2d737f8438-cec02da8eed5

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

MATTI HEIKKINEN

matti.heikkinen@kainuu.fi
Bank ID 2.4.2026 klo 9.41.11 UTC+3
3fea8184-7871-4672-a4c0-87aab62f3c50
5fd6dff7-73bd-48bb-b2b1-ccb25f82aa91-e7fe492c1eab

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

SAMI MÄENPÄÄ

Hyvinvointialuejohtaja
sami.maenpaa@kainuu.fi
Mobile Cert 2.4.2026 klo 10.51.27 UTC+3
e59ab1fc-9bec-4840-927a-a79a0b86c7fd
c626459a-57c1-4403-9fe3-610212c928aa-02f87d0d4df8

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

AKI KULLERVO RÄISÄNEN

aki.raisanen@kainuu.fi
Bank ID 2.4.2026 klo 11.32.27 UTC+3
7156d340-84eb-49eb-a84c-21d4b324b64f
822504ba-31e5-46b5-a625-e2123a246c58-443937b6a005

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

SEIJA ANNELI LUKKARINEN

seija.lukkarinen@kainuu.fi
Bank ID 7.4.2026 klo 12.59.19 UTC+3
faa1296c-1886-4eed-aa90-2638254c264b
41412624-829b-40eb-bc2a-125a83857c6b-4cb9f3a79d1c

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

RIIKKA ANITA SEPPÄNEN

riikka.a.seppanen@kainuu.fi
Bank ID 8.4.2026 klo 10.16.39 UTC+3
940dd086-8038-46ed-802e-3ed147a8926e
ca9bd0b6-8e45-4477-ba80-e1e7ac318b38-d39264e9c26a

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

Kirsi Maarit Hannele Moisanen

kirsi.m.moisanen@kainuu.fi
Bank ID 8.4.2026 klo 14.00.22 UTC+3
850d1b00-c58d-4079-8391-293e7866c2f5
c97dbb15-52ba-400f-8f06-369419b7dad7-72f58806971b

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

Pasi Tapani Kilpeläinen

pasi.kilpelainen@kainuu.fi
Bank ID 8.4.2026 klo 18.14.24 UTC+3
2c5f2ae0-15bf-48a2-9cdc-be41be975a35
bc50a510-b8d6-4979-afa8-c732d504fa55-1464bb923600

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus

Esa Alpo Tapio Ahonen

esa.ahonen@kainuu.fi
Mobile Cert 9.4.2026 klo 14.55.46 UTC+3
a338d3cd-c2e5-43fa-8caf-6e4c2b1d5998
a5544b89-32c6-4b28-9f4e-02d6affd5f1c-7b986e508c9d